

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 16 (2407) 1996 BALANDIS-APRIL 16

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Teisybės ir istorijos

Žvelgiant į šių dienų pokomunistinį laikotarpį, kuriame matoma nekantri visuomenė, jos apmąstytas ar paviršutiniškas pasiskirstymas politinėmis grupuotėmis ar pažiūromis, — yra pagrindo manyti, kad sovietmetis ir mūsų tautos istorijoje bus įrašytas kaip vienas kontroversiškiausių tarpinių.

MOKSLINĖS istorijos paprastai yra rašomos remiantis atrastais šaltiniais, daugiausia dokumentais ar kitų kada nors parašytomis kronikomis, gal kiek mažiau perduotais nerašytais pasakojimais, kurie tyrinėtojų užrašomi, bei kitais būdais, turinčiais patikimumo vertę. Tačiau valstybinio ar tautos gyvenimo kronikiniai šaltiniai ne visada ir ne visiems tyrinėtojams prieinami. Yra vis paslapių, surištų su gyvenamuoju laikotarpiu. Ypač daug kas slepiama įvairiose karų ar pertvarkų sumaištyse. Tomis netikrumo dienomis vadovai ar valdovai stengiasi nepalikti pėdsakų, kurie jiems ar jų palikuonims gali būti nenaudingi. Dėl to daug svarbios istorinės medžiagos dingsta. Vienvaldystės sistemoje naikinami net ir žmonės — liudininkai, kad kaip nors patys apsisaugotų. O pagaliau kas gi norėtų tautos istorijon patekti kaip neigiamas veikėjas? Tuo būdu tiesos ieškojimas ir jos atskleidimas visais laikais yra buvęs nelengvas uždavinys. Bet kas jau pagrįstai skelbiama, pripažįstama kaip tiesa. Ji ilgalaikė, jei neatsiranda kitų įrodymų. Mąstytojams ramybės neduoda ir dar vienas klausimas. Tai istorinių duomenų pasirinkimas, kylantis iš noro ar reikalo rodyti tik gerąją pusę. Sąmoningą vengimą rodyti visą tikrovę kai kas staciai pavadina baime. Apie tai rašo Bronys Savukynas „Kultūros baruose“ 1995 m. 12 nr. Cituojamas poetas Jonas Aistis, bene pirmas viešai pradėjęs kelti šį klausimą. Nurodoma, kad „apie reikalą turėti istoriją, ne tik žadinančią tautos garbę, bet ir ieškančią teisybę, užsiminė Vincas Mykolaitis-Putinas“, berods jau 1934 m. Keliamas klausimas, kada išmoksime savikritikos?

KLAUSIMAS sunkus, o savikritikos mokslas turbūt pats sudėtingiausias. Iš kitos pusės — ką gi dėl tos savikritikos stokos reikėtų kaltinti, kai istorijų rašymas didele dalimi priklauso nuo politinių režimų ir tampa užsakymais? Užsakytojas parašytą veikalą gali priimti, atmesti, gali autoriui atitinkamai atlyginti, gali jį nubausti. Kalbamu klausimu sovietmetis čia tikėtų geriausiu pavyzdžiu. Tiesa, priverstinių istorijų rašymas ir skelbimas mokslo reikalams nedaug ką reiškia. O vis dėlto per ilgesnį laiką tie pataikūniški raštai kažkaip įsitvirtina. Iš tokių sanklodų būsimiesiems istorikams yra daug sunkiau ką nors naudingo išplėsti. Užtat besirūpinant teisingomis istorijomis ir tiesa apskritai, reikia, jei tik įmanoma, daryti viską jau dabar, kad ir tos gerosios, ir blogosios pusės būtų išsaugotos ateitai. Darbas nelengvas. Reikia tikėtis, kad ta kryptimi kas nors yra daroma. Plačiau ir ryškiau yra matomos tremtinių bei politinių kalinių pastangos išsaugoti archyvus ir visa kitą sovietmetį bei jo žymūnus liudijančią medžiagą. Kiek gąsdina žinios apie polinkį partizanų ir stribus, kaip komunizmo aukas, gretinti ir lyginti. Kažkam reikia ir rūpi palikti kitokius pėdsakus negu tuos, kurie jau įspaušti. Po kurio laiko kažin kelintoji karta gal ir vėl klaus: kur ta teisybė ir ta blogoji tautos istorijos pusė? Kad taip nebūtų, jau dabar nebijokim, jau dabar ir savikritikos pradėkim mokytis. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kas laimėjo ilgą streiką?

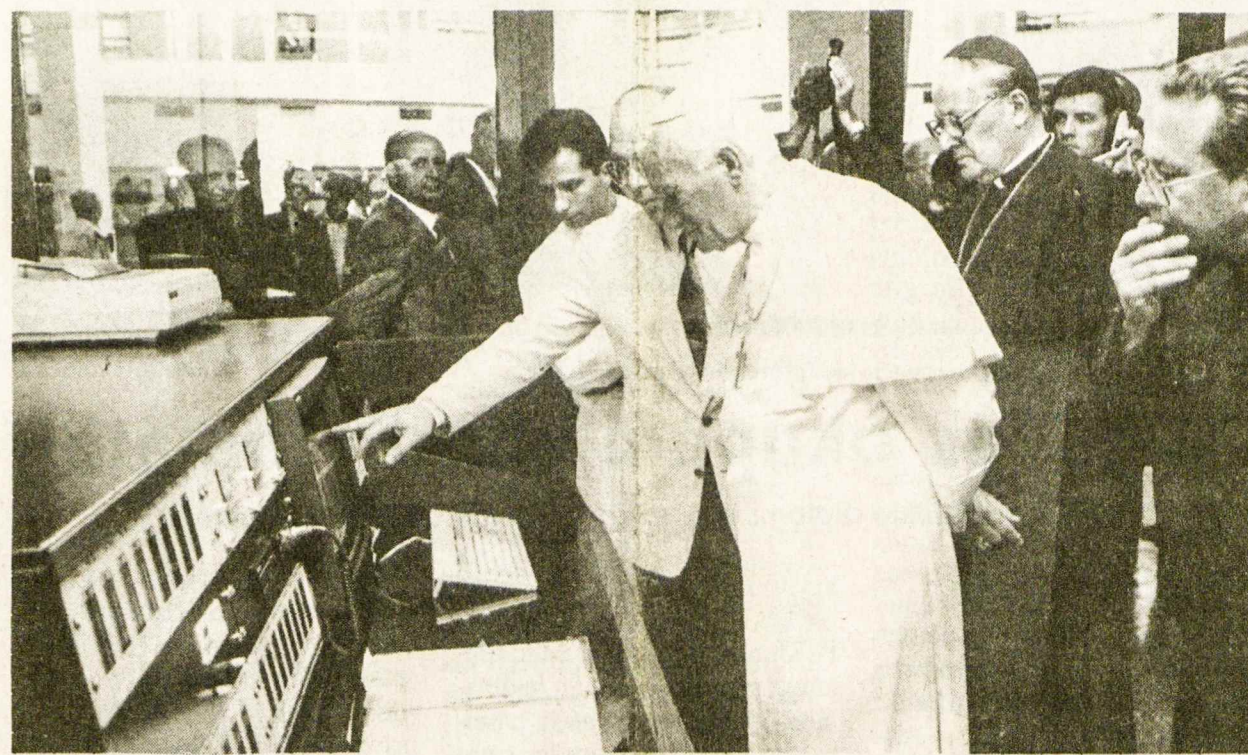
Daugeliui Ontario gyventojų toks klausimas kilo, pasibaigus visą kovo mėnesį trukusiam Ontario valdžios tarnautojų unijos OPSEU streikui. Ši didžiausia unija, turinti 67.400 narių, yra susieta su daugeliu valdinių viešojo gyvenimo paslaugų. Tai buvo jos pirmasis streikas Ontario provincijos istorijoje, pradėtas vasario 26 d. ir baigtas balandžio 1 d. Ankstesnių streikų nebuvo, nes OPSEU unija neturėjo teisės streikuoti. Šią teisę jai 1994 m. suteikė Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae vyriausybė. Ji betgi sumažino metinį atlyginimą 5%, neįstengdama susidoroti su biudžetiniais deficitais.

Ontario parlamento rinkimus laimėjo dabartinis šios provincijos progresyviųjų konservatorių premjeras Mike Harris, kovai su biudžetiniais deficitais pasirinkęs sveiko proto revoliuciją pavadintą griežtą valdžios išlaidų taupymą. Mat jo laukė NDP premjero Bob Rae socialistų vyriausybės biudžetų deficitais padvigubinta Ontario valdžios skola, per nepilnus penkerius metus pasiekusi 90 milijonų dolerių ir pavojingai priartinusi prie ekonomiškai nepakeičiamos.

dovaujamos unijos nariams nepatiko. Mat jis tik grąžino anksčiau turėtą uždarbį, kurį tokiu nuosimėčiu buvo sumažinusi socialistinė premjeras Bob Rae NDP vyriausybė. Vadovė L. Casselman, matyt, tikėjosi gauti ir tikrą algų padidinimą iš konservatorių premjero M. Harris. Jis betgi, kovodamas su kitų vyriausybių paliktomis Ontario valdžios skolomis, pranešė galimą valdžios tarnautojų OPSEU unijos narių skaičiaus sumažinimą 15.000 atleidimu iš darbo sekančių trejų metų laikotarpyje.

Kritikai sutinka, kad tiems atleidžiamiesiems buvo pasiūlyta tikrai gera kompensacija — dvejų savaičių alga už kiekvienus ištarnautus metus ir šešių mėnesių algos atsiveikimino priedas. Tų, kuriems nedaug laiko buvo likę iki išėjimo pensijon, laukė specialus pensijos kreditas, užtikrinantis jos pilną sumą, pasitraukus iš darbo. Šie pagrindiniai pasiūlymai, atmesti streiko metu, buvo priimti jo pabaigoje, vėl atnaujinus nutrauktas naujos sutarties derības, nepaliesi esminių pakeitimų.

Didžiausio triukšmo susi-

ŠV. TĖVAS JONAS-PAULIUS II Vatikano radijo patalpose, iš kurių sklaidžiamos programos į visą pasaulį, įskaitant ir Lietuvą, įvairiomis kalbomis. Kristaus Prisikėlimo šventės proga Šv. Tėvas pasveikino tikinčiuosius 53-mis kalbomis — neužmiršo ir lietuviško pasveikinimo

Skundai viešinčiam prezidentui

Lietuvos lenkai, turėdami didžiausias privilegijas, pateikė savo skundus Vilniuje apsilankiusiam Lenkijos preezidentui

Š. m. kovo 5 d. Lenkijos prezidentas A. Kwasniewski savo viešnagės Lietuvoje metu susitikimo su Lietuvos lenkais. Susitikimas įvyko Vilniaus pedagoginio universiteto patalpose, užtruko 45 minutes. Prezidentą sveikino trys Lietuvos lenkų veikėjai, visi trys ilgokai kalbėjo ir tuo užpildė visą susitikimo laiką. Iš jų tik vienas Z. Siemionowicz, lenkų frakcijos seime pirmininkas, palietė lenkų problemas ir Tautinių bendrijų (mažumų) įstatymo klausimą. Susitikimą organizavo Lenkijos ambasadorius Lietuvai J. Wiśniewski ir ne visus norinčius jame dalyvauti pakvietė. Labiausiai nepatenkinti buvo nepakviesti Lenkų rinkimų akcijos atstovai, kurie kitą dieną sušaukė spaudos konferenciją. LRA pirmininkas J. Siemionowicz nusiskundė, kad susitikime su Lenkijos prezidentu nebuvo paliestas žemės grąžinimo ir Vilniaus miesto ribų praplėtimo klausimas.

(Pagal Vilniaus „Słowo“ ir „Kurier Wileński“). Prieš pradėdami skųstis dėl tariamų persekiojimų, Lietuvos lenkų veikėjai turėtų pagalvoti apie šiuos klausimus: 1. kuriame krašte už Lenkijos ribų yra didžiausia lenkiška mokykla? Lietuvoje — tai Vilniaus Jono Pauliaus II vardo mokykla, turinti apie 2.000 moksleivių; 2. kur už Lenkijos ribų veikia 24 val. per parą lenkiška radijo stotis? tik Lietuvoje — tai „Znad Wilii“ radijas; 3. kurioje valstybėje lenkų tautinei mažumai nereikia surinkti 4% balsų, kad išrinktų atstovus į seimą? tik Lietuvoje lenkai yra taip privilegijuoti; 4. kuriame krašte lenkų veikėjai labiausiai skundžiasi

streikininkai ten netgi bandė neįleisti ateinančių Ontario parlamentarų ir vyriausybės narių. Permatomais skydais ir lazdomis ginkluoti policininkai nutūmė prie įėjimo parlamentanų piketuojančius streikininkus. Susikirtime buvo sužeisti trys

dėl tariamo persekiojimo? aišku, Lietuvoje, nes tai yra pelninga.

Lietuvos lenkų veikėjai turėtų pastebėti, kad ir Lenkijoje nėra tautinių mažumų įstatymo, ir kad valstybinė Lenkijos kalba yra lenkų. Atrodo, kad jie daugiau nori negu pasako. Toronto lenkų laikraštis „Nowy Kurier“ š. m. kovo 16-31 d.d. laidoje rašo: „Vilniaus rajono kolchozininkai, nors neturtingi ir kukliai apsirengę, neabejoja, kad jie yra lenkai. Jie taip pat žino, kad lenko tėvynė pagal apibrėžtį yra Lenkija. Vakarais jie meldžiasi, kad Lenkija pas juos sugrįžtų“.

Kai žydų namas dega

Niujorko rusų kalba leidžiamas dienraštis „Novoje Ruskoje Slovo“ išspausdino Grigorijaus Kanovičiaus straipsnį „Kada žydų namas dega“. Štai dvi ištraukos:

„Pamenu, kaip kantrus senelis mokė savo sūnus, pasakojant jiems istoriją apie mūsų miestelio pirmąją ugniagesių komandą.

Pasirodo, visą komandą sudarė vien tik žydai — savanoriai, kurie, kaip dabar galima būtų pasakyti, priklausė įvairioms partijoms ir judėjimams, išpažino visiškai priešingas pažiūras apie padėtį pasaulyje ir būdus jį pertvarkyti.

Kai gaisro nebūdavo, jie savo pobūviuose ir diskusijose

vienas kitą degindavo, stengdamiesi pakišti po oponentu kiek galint daugiau sausų kaip parakas greit įsiliepsnojančių žagarų ir džiaugdavosi dėl kiekvieno atskaldino, išdaviko, atsimetėlio ir renegato viešo sudeginimo.

Vienok, kai kildavo žydų ir ne tik žydų name gaisras, visi užkietėję idėjiniai prieštai, pamiršę visas nesantaikas ir skirtumus, bėgdavo galvotrukčiais prie statinės su prarūgusių vandenių, prie senos susirašiusios kaip tik ką gimusios gyvatės žarnos, prie girgždančio vežimo ir draugiškai, beveik choru, ragindavo ramų nepartinį arklių, visai abejingą jų begaliniais idėjiniais ginčams, ir skubėdavo prie liepsnų apimto pastato.

Kai žydų namas dega, ne laikas ginčytis apie tai, kas ir kodėl jį padegė, bet reikia čiupti kibirą ir kuo greičiau bėgti gesinti gaisro. Gaisras yra svarbesnis negu įsitikinimai. (...)

Ir čia atmintis vėl grąžina mane penkiasdešimt metų atgal į mažą Lietuvos miestelį pas mano senelį — batsiuvį ir jo žodžius, prieš mirtį pasakytus savo palikuonims:

— Žydai turėjo daug pranašų, bet mažai kas klausėsi to, ką jie kalba, nes kiekvienas žydas laiko save pranašu ir klausosi tik pats savęs“.

Rašytojo Kanovičiaus senelio pamokymai tinka ne vien tik žydams. J.B.

Savaitė Lietuvoje

Pasaulio banko patarimai

ELTA praneša, kad balandžio 2 d. Lietuvoje lankėsi Pasaulio banko Europos ir Vidurio Azijos kraštų skyriaus direktorius B. Kavalsky. Jo tikslas buvo aptarti Lietuvos vyriausybės ir Pasaulio banko parengtą struktūrinio suregulavimo mokyklos programą.

Susitikime su prezidentu Algirdu Brazausku buvo susitarta, kad Lietuvos valdžia iki balandžio 20 d. priims galutinius sprendimus dėl probleminių bankų, o Pasaulio bankas atsiųs savo misiją patarimams tyti sprendimų įgyvendinimui. B. Kavalsky patarė prezidentui padidinti energetinių išteklių tarifus, kad jie vartotojams kainuotų tiek, kiek yra verti; pertvarkyti socialinės apsaugos sistemą, kad ji galėtų pati save išlaikyti — padidinant pensijų amžių ir nemokant pensijų dirbančioms pensininkams.

A. Brazauskas sutiko su atstovo siūlymais, paaiškindamas, kad energetikos naštos dalį priėmė valdžia, norėdama palengvinti sunkią žmonių padėtį. Jis pabrėžė būtinumą surasti priemonių, kaip surinkti mokesčius iš 400.000 piliečių, kurie mažai arba visai nemoka mokesčių valstybei, tuo skurdindami socialiai remtinus žmones.

Nustatyta rinkimų data

BNS skelbia, kad balandžio 6 d. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas paskyrė Antaną Zenoną žemės ūkio ministru. Jis taip pat nustatė datą seimo rinkimams, kurie įvyks š. m. spalio 20 d.

Lankėsi Moldovos prezidentas

Balandžio 5-6 d.d. Lietuvoje lankėsi Moldovos prezidentas M. Snegur, rašo „Lietuvos rytas“ (nr.80). Kalbėdamas Lietuvos seime, jis tvirtino, jog Lietuvos ir Moldovos santykiai yra geri, valstybės remia viena kitą tarptautinėje plotmėje. Moldova nepretaria Rusijos ketinimams atstatyti senąją santvarką.

Lietuva užima devintą vietą Moldovos užsienio prekyboje, nors bendrų įmonių šiuo laiku tėra trys. Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko nuomone, bendradarbiavimo galimybės su Moldova yra geresnės prekybos negu investicijų srityje. Daugiau kaip 70% Lietuvos importo iš Moldovos yra vynas, vyno medžiagos šampano gamybai ir kiti vynuogių produktai.

Septintosios vyriausybės padėjėjai

„Lietuvos rytas“ praneša, kad ministerio pirmininko Mindaugo Stankevičiaus vyriausybėje liko tik vienas buvusio vadovo Adolfo Šleževičiaus padėjėjas, perėjęs į patarėjo pareigas maisto pramonės perdirbi-

mo klausimams, Jonas Palionis. M. Stankevičiaus padėjėju pakviestas jo ilgametis bendradarbis Antanas Daugravičius.

Vyriausybės atstovų spaudai toliau dirbs Vilius Kavaliauskas. Įsteigta nauja patarėjų moterų ir šeimos klausimais pareigybė, kurią užims socialinių mokslų daktarė docentė Giedrė Purvaneckienė. Įskaitant ministerį pirmininką, vyriausybėje, kurios tarnyba neseniai sumažinta penkiomis vietomis, dabar dirba 162 asmenys.

Lankėsi Slovėnijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas kovo 27 d. lankėsi Slovėnijoje, kalbėjo šios valstybės seime, skelbia BNS. Artimu laiku planuojama pasirašyti laisvosios prekybos, investicijų apsaugos bei transporto sutartis su Slovėnija. Č. Juršėnas pakvietė ministrą pirmininką J. Dronovšeką apsilankyti Lietuvoje, pabrėžė bendrus abiejų kraštų siekius, pareiškė susidomėjimą platesniu bendradarbiavimu. Jo vadovaujama delegacija susitiko su Tarptautinių ryšių komiteto nariais bei su Liublano burmistru.

Bado streikas atšauktas

OMRI žiniomis, Visaginė 44 imigrantai iš Kinijos, Irako ir Afganistano balandžio 2 d. paskelbė bado streiką, norėdami išsikvototi pabėgėlių statusą Lietuvoje. Prieglobsčio ieškantys, atvykę iš Gudijos, jau tris mėnesius laikomi stovykloje Visaginė. Jungtinių Tautų duomenimis, šiuo laiku yra mažiausiai 500 atbėgėlių Lietuvoje, per kurią migrantai iš Rytų stengiasi pasiekti pasiturinčius Skandinavijos kraštus. Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad streikas atšauktas balandžio 4 d.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“ (nr. 61), 1986 m. įsteigto Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisariato (JTPVK) regioninė valdyba Skandinavijos kraštams nuo 1991 m. rūpinasi pabėgėlių klausimais Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Ši organizacija teikia paramą įvairioms Lietuvos žinyboms, ketina steigti pabėgėlių centrą Rukloje, Jonavos rajone.

Bendros pratybos su JAV

OMRI praneša, kad balandžio 2 d. prasidėjo vieno mėnesio trukmės bendri JAV ir Lietuvos kariniai pratimai „Amber Valley '96“ Lietuvoje, rengiami Panevėžio bataliono kariniame mieste Rukloje. Karinė sutartis su JAV buvo pasirašyta 1994 m. ir nuo to laiko Lietuva dalyvauja ŠAS (NATO) „Bendradarbiavimo taikos labui“ programoje. Gynybos ministerio Lino Linkevičiaus teigimu, pratybų sustiprins tarpvalstybinį karinį bendradarbiavimą. Amerikos karių buvimą Lietuvoje apmoka JAV. RSJ

Šiame numeryje

Teisybės ir istorijos

Tik neslepia dabartis sukurs teisingą istoriją ateityje

Skundai viešinčiam prezidentui

Labiausiai privileijuoti lenkai — daugiausia nepatenkinti

Lietuvos okupacija ir diplomatai

Dr. Stasys A. Bačkis gynė ir garsino Lietuvos laisvės reikalą

Džiugi sukaktis, primenantis siaubo dienas

Kurstyti lietuvių ugnelės junkimės gyvi ir mirusieji

Zanavykų didieji

Lietuvos šviesuoliais renginiai Šakių rajone tebesitęsia

Lietuva ir išeivija ant XXI amžiaus slenksčio

Gyvenimo lygio atžvilgiu 174 valstybių sąrašė Lietuva 71-oji

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimaf ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

Istoriko byla anglų teismuose

Grafo Nikalojaus Tolstojaus istorinė knyga apie rusų karinių dalinių ir jugoslavų partizanų išdavimą sovietinei kariuomenei Antrojo pasaulinio karo metu

LEONAS BALTUŠIS

"Chicago Tribune" 1995.1.23 paskelbė žinutę "Tolstojaus giminaitis apeliuoja sprendimą". Joje rašoma, kad tolimas garsaus rusų rašytojo Levo N. Tolstojaus giminaitis grafas N. Tolstojus pateiks britų teismo sprendimą Europos žmogaus teisių teismui Strasbourge, Prancūzijoje. Britų teismas nusprendęs, esą grafas N. Tolstojus apkaltino britų lordą karo nusikaltimais. Grafo tėvas buvęs pusbrolis rašytojo Levo N. Tolstojaus, to pasaulinio masto rusų klasiko, parašiusio "Karas ir taika". N. Tolstojus esąs nuomonės, kad teismas buvęs šaliskas, o piniginė bauda esanti per didelė (1.5 mil. svarų/\$2.35 mil. JAV dol.).

Britų teismas įsakęs jam 1989 m. sumokėti baudą ir teismo išlaidas Lordui Aldington, kuris šiuo metu vadovauja Winchester kolegijai. N. Tolstojus 1992 m. gegužės mėnesį pralaimėjęs ir apeliaciją. Kaltinamas už tai, kad savo parašytoje brošiūroje (pamphlet) apkaltinęs Aldington'ą už išdavimą kazokų ir jugoslavų pabėgėlių Raudonajai armijai 1945 m. birželio mėnesį.

"Chicago Tribune", atrodo, mažai žino istoriją. Jugoslavų pabėgėliai buvo gen. Draža Mihailovic "četnikai" ir nepr. Kroatijos "ustaše" – saugumas bei "domobran" (angl. – National Guard). Britų armija juos perdavė Tito partizanams, kurie juos sušaudė prie Bleiburgo.

Aldington'as tuo metu buvęs britų V korpo štabo viršininku Austrijoje. Esą buvo išduota Sibiro kancionis bei mirčiai ir Broz-Tito komunistiniams partizanams per 70,000 žmonių. Nemaža dalis korpo karininkų buvę išduoti, nors turėjo Nanseono pasus, kurie būdavo Tautų sąjungos išduodami politiniams pabėgėliams.

Su tuo klausimu esu gerai susipažinęs, tai čia ji ir pakomentuosiu. "Chicago Tribune" skaitau nuo 1953 m. Tai gerai informuotas JAV respublikonų partijos dienraštis, kartais mėgstantis įgelti katalikams, bet žydu ir negrų klausimais gana atsargus. Visų pirma pastebėti-

nas grafo N. Tolstojaus pavadinimas "British national". Tuo duodama suprasti, kad turi reikalą su Anglijos piliečiu, bet... ne su anglu. Antra, netikslus jo knygos pavadinimas "pamfletu". Grafas N. Tolstojus yra labai kuklus, plataus išsilavinimo. Deja, "Encyklopedia Britannica" apie jį tyli. Grafas N. Tolstojus gimė 1935 m. Anglijoje, rusų pabėgėlių šeimoje. Jo tėvas pasitraukė iš Rusijos su generolo barono P. N. Wrangelio armijos likučiais 1920 m. vėlyvą rudenį. N. Tolstojus studijavo istoriją ir anglų kalbą bei literatūrą. Bakalauro laipsnį gavo Dubline, Airijoje, baigęs Trinity kolegiją. Istorijos ir literatūros magistro laipsnį gavo Oksfordo universitete. Jis yra narys Karališkosios literatūros draugijos ir St. Anthony kolegijos narys. Naujųjų laikų istorijos ir literatūros daktaro laipsnį gavo Cambridge universitete.

Štai jo parašytos knygos: "Victims of Yalta", "Half-Mad Lord", "Stalin's Secret War", "The Tolstojus" ir "The Quest for Merlin". "Victims of Yalta" buvo išleista Anglijoje 1977 m. Tais pačiais metais ji buvo išleista Charles Scribner's Sons leidyklos Niujorke ir pavadinta "The Secret Betrayal 1944-47". Grafas N. Tolstojus yra vedęs ir augina dvi dukteris. Visa šeima gyvena netoli Oxford'o, kur jis, kaip ir jo visa šeima, yra labai gerbiama žmonės.

Kas tas lordas Aldington? Jo tikroji pavardė yra Toby Low. Nerasite tų pavardžių "Encyklopedia Britannica". Ieškojau jo pavardės "World War II Encyklopedia" (Marshall Cavendish, London & New York). Ten surašyti pasižymėję karo vadai, bet to brigados generolo nėra.

N. Tolstojaus "Victims of Yalta" yra 505 psl. knyga, labai gerai dokumentuota ir, be to, nepaprastai įdomiai parašyta. Savo atsiminimais ir patarimais prisidėjo per 200 žmonių. Knygoje išspausdintos labai palankios recenzijos didžiojoje anglų spaudoje. Šis leidinys yra rimta istorinė knyga, ir tik laikraščiai "Chicago Tribune" tapo... pamfletu.

MYLIMAI MOTINAI

Ročesteryje mirus,

jos sūnų VAIDEVUTĮ DRAUGELĮ ir jo žmoną NIJOLĘ, vaikaičius – GAILIŲ ir GINTĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

M. Karasiejienė
R. J. Karasiejai su šeima
G. Gaizutienė ir dukros

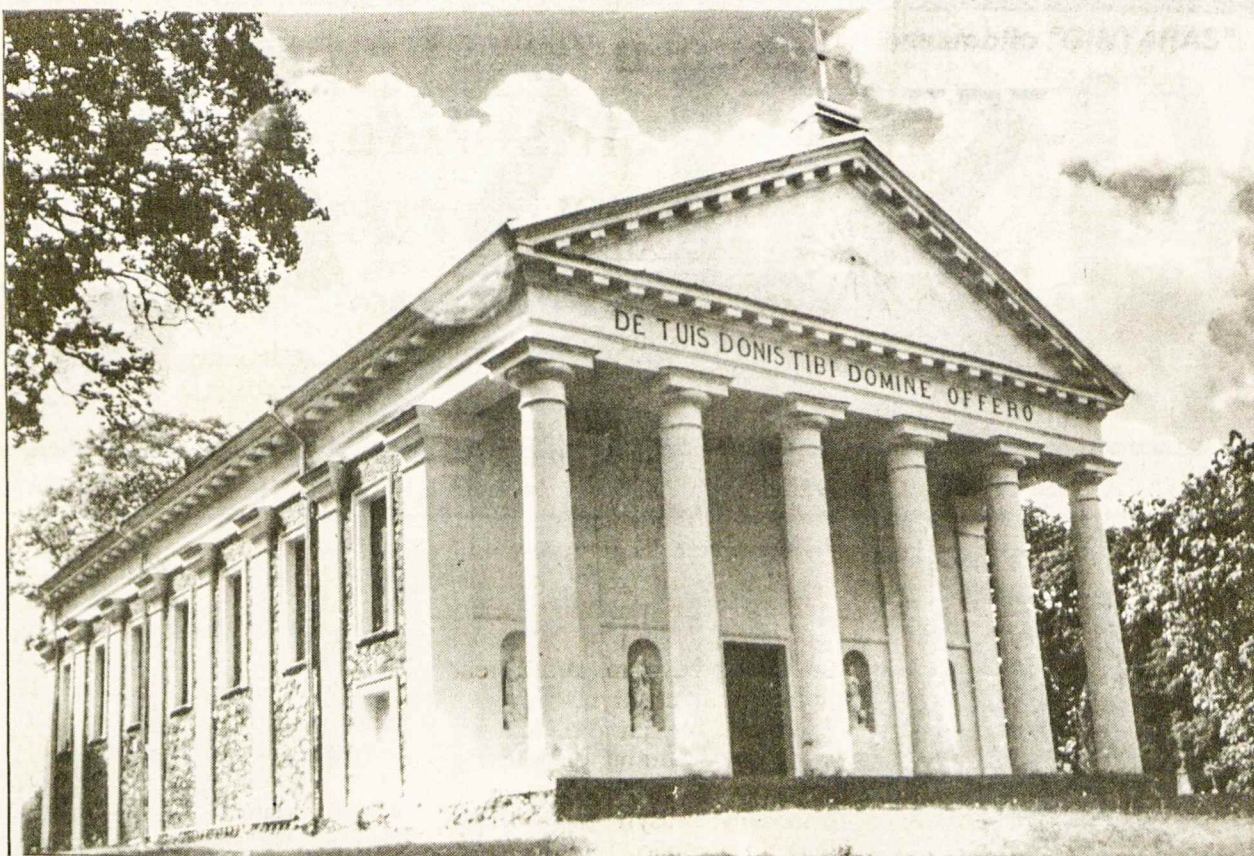
PADĖKA

A+ A

VERAI TREIGIENEI

mirus, dėkojame visiems draugams, giminėms ir kaimynams už gėles, lankymą ligoninėje, užprašytas Mišias ir aukas jos atminimui –

Piotrowski ir dr. Kernahan šeimos

Onuškio šventovė su XIX šimtmečio skulptūromis priekio įdubose

Nuotr. Alf. Laučkos

Lietuvos okupacija ir diplomatai

Dr. S. A. Bačkio diplomatinė veikla Lietuvos okupacijos metais

JUOZAS VITĖNAS

Tarpukario nepriklausomos Lietuvos vyriausybės paskirtų diplomatų tebėra gyvi tik keli. Vienas jų yra dr. Stasys-Atanas Bačkis, 1996 m. vasario 10 d. sulaukęs 90 m. amžiaus. Ši jo sukaktis buvo paminėta užsienio lietuvių ir Lietuvos spaudoje, o Lietuvių katalikų mokslo akademija ir Vilniaus universitetas surengė suaktyvinę konferenciją jam pagerbti. Ta proga buvo išleista Aldonos Vasiliauskienės parengta biografija "Stasio Antano Bačkio gyvenimo ir veiklos bruožai", kuri yra ne tik jo gyvenimo aprašymas, bet ir Lietuvos diplomatinio atstovavimo užsienyje istorija.

Dr. Bačkis lemtingais 1940-1941 m. buvo Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje patarėjas. Apie pasirengimą artėjančiai nelaimei dr. Bačkis pasakoja: "1940 m. birželio 1 d. visos mūsų diplomatinės atstovybės užsienyje – kaip mes vadinome – pasiuntinybės, gavome šifruotą telegramą...(Joje) buvo pasakyta: katastrofos atveju mūsų diplomatijos šefu laikyti Stasi Lozoraitį, pirmuoju pavaduotoju – P. Klimą, antruoju pavaduotoju – J. Šaulį. Kaip žinome, St. Lozoraitis ketverius metus buvo užsienio reikalų ministru (1934-1938), o nuo 1939 m. buvo nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Italijoje. O P. Klimas ir J. Šaulys, kaip žinome, buvo Vasario 16-tosios akto signatarai".

"Kada naujas seimas priėmė nutarimą prašyti įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą", pasakoja toliau dr. Bačkis, "mūsų diplomatiniai atstovai įteikė protesto notas toms vyriausybėms, prie kurių jie buvo akredituoti. O po to kai kurie, kaip K. Škirpa, K. Balutis, J. Šaulys, St. Lozoraitis, V. Gylis, P. Žadeikis, dar pasiuntė protesto telegramas Lietuvos užsienio reikalų ministeriui, kuriuo tada buvo Vincas Krėvė-Mickevičius".

Nepaisant to, Lietuvos atstovavimas užsienyje pasikeitė. Kaip pasakoja dr. Bačkis, Švedija pirmoji pripažino Lietuvos aneksiją. Vokietija, kaip Sovietų Sąjungos bendrininkė, tuojau pareikalavo pasiuntinybės namus Berlyne perduoti Sovietų Sąjungai. Italija padarė tą patį. D. Britanija pripažino Lietuvos aneksiją de facto, bet ne de jure, ir todėl Lietuvos pasiuntinybė Londone galėjo apribotai veikti. Kanadoje ir kitose britų bendruomenės valstybėse buvo leista veikti Lietuvos konsulatams. Vatikanas ir Jungtinės Valstijos griežtai atsisakė pripažinti Lietuvos aneksiją ir todėl jos pasiuntinybės galėjo pilnai veikti.

Lietuvos pasiuntinybė Paryžiuje buvo uždaryta vokiečiams okupavus šiaurinę Prancūzijos dalį ir Paryžių. Tuomet Prancūzijos vyriausybė buvo priversta išsikelti į Vichy pietinėje

krašto dalyje. Kartu tenai buvo išvykę ir Lietuvos pasiuntinys P. Klimas, kaip ir kitų šalių diplomatiniai atstovai. Ši vadina moji Vichy vyriausybė ir pareikalavo, kad Lietuvos pasiuntinybė būtų uždaryta. Klimas dar tikėjosi, kad šis nutarimas bus pakeistas. "Tačiau", kaip pasakoja dr. Bačkis, "nieko pakeisti nepavyko. 1940 m. rugpjūčio 23 d. pareikalauta, kad rugpjūčio 24 d. 18 val. Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntinybių atstovai atneštų pasiuntinybių raktus į Paryžiaus policijos prefektūrą... Kai mes nešėme atiduoti raktus, gedulo ženklau užsirišome juodus kaklaraiščius".

Nors pasiuntinybė Paryžiuje buvo atiduota sovietams, tačiau Prancūzija Lietuvos aneksijos nepripažino, ir Lietuvos pasiuntinybės pareigūnams buvo išduodamos diplomatinės kortelės. Dr. Bačkis, turėdamas tokia kortelę, galėjo rūpintis Lietuvos reikalais. Ši pareiga jam padidėjo, kai 1943 m. Gestapas suėmė Klimą ir sekančiais metais atgabeno jį į Kauną. Sovietams Lietuvą antrą kartą okupavus, jis buvo 1945 m. išvežtas į Čeliabinską.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas (VLIKas), atsikūrus Vokietijoj 1945 m. ir sužinojęs apie Klimo likimą, pasiuntė dr. Bačkiui raštą, kuriuo jis buvo skiriamas Lietuvos atstovu Paryžiuje. Tačiau jam, turinčiam Prancūzijos diplomatinę kortelę, nereikėjo jokio VLIKO įgaliojimo.

Nepaisant to, dr. Bačkis palaikė ryšius su VLIKU ir dalyvavo jo konferencijose, svairtant Lietuvos vadavimo reikalus.

Gyvendamas Paryžiuje, dr. Bačkis, kiek galėdamas, gynė ir garsino Lietuvos laisvės reikalus, rašydamas straipsnius, leidamas biuletenius, palaikydami ryšius su Prancūzijos valdžios pareigūnais, politikais, kultūrininkais.

Po 22 metų darbo Paryžiuje dr. Bačkis diplomatijos šefu St. Lozoraičio pasiūlymu 1960 m. buvo perkeltas į Vašingtoną Lietuvos pasiuntinybės patarėju. Šias pareigas jis ėjo iki 1976 m., kai dėl sveikatos J. Kajeckas pasitraukė iš chargé d'affaires pareigų ir jas perdavė dr. Bačkiui.

Diplomatijos šefui St. Lozoraičiui rūpinantis Lietuvos diplomatinio tęstinumu, 1978 m. jis paskyrė dr. Bačkį savo pavaduotoju, o jo mirties atveju – savo įpėdiniu. Tokiu būdu St. Lozoraičiui 1983 m. Romoje mirus, dr. Bačkis tapo Lietuvos diplomatijos šefu, pasilikdamas ir Lietuvos chargé d'affaires Vašingtone.

Greta įvairių rūpesčių, ryšium su Lietuvos atstovavimu Vašingtone, dr. Bačkiui teko išspręsti naujų asmenų paskyrimą į Lietuvos diplomatinę tarnybą, mažėjant nepriklausomos Lietuvos paskirtų diplomatų skaičiui. Veikdamas kartu su lietuvių organizacijomis, jis gavo JAV valstybės departamento pritarimą tokiems paskyrimams. Tokiu būdu 1983 m. pasiuntinybės patarėju buvo paskirtas Stasys Lozoraitis, diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio sūnus. Pasinaudodamas ta pačia teise, dr. Bačkis paskyrė konsulus Čikagoje ir Toronte.

Baigiantis lėšoms Lietuvos fonde, dr. Bačkis buvo susirūpinęs, kaip išlaikyti diplomatinės atstovybės. Jam pavyko šį reikalą išspręsti su valstybės departamentu, ir lėšos buvo užtikrintos.

Dr. Bačkis taip pat turėjo rūpesčių dėl pasiuntinybės namo remonto. Čia jam į pagalbą atėjo lietuvių organizacijos, ir šis rūpestis bent laikinai buvo išspręstas.

Susilpnėjus sveikatai, 1987 m. dr. Bačkis Lietuvos atstovo Vašingtone pareigas perdavė Stasiui Lozoraičiui, jn., pasilikdamas diplomatijos šefu, ir 1989 m. išvyko į Prancūziją, kur gyveno jo sūnus. Iš diplomatijos šefo pareigų pasitraukė 1991 m., 1993 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje.

Greta diplomatinės tarnybos dr. Bačkis reiškėsi visuomeninėje ir mokslinėje veikloje. Apie jo nuopelnus Lietuvių katalikų mokslo akademijai knygoje yra atskiras skyrius, 89-115 psl.

Aldona Vasiliauskienė, STASIO ANTANO BAČKIO GYVENIMO IR VEIKLOS BRUOŽAI. 134 psl. Išleido Lietuvių katalikų mokslo akademija prel. dr. J. Prunskio lėšomis. Tiražas 500 egz. Vilnius, 1996 m.

BRANGIAM VYRUI, TĖVUI, SENELIUI

A+ A

STASIUI RAKŠČIUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

liūdesyje likusias žmoną SOFIJĄ, dukrą LAIMĄ, dukraitės RŪTĄ ir KAROLINĄ su šeimomis bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

A. Kšivickienė
E. L. M. Klevai
St. K. Mileriai
L. K. Meškauskai
J. V. Pilkauskai
B. B. Venslovai

A+ A

PRANUI AUGAIČIUI

buvusiam Šv. Jono lietuvių kapinių revizijos ir Anapilio sodybos korporacijos nariui mirus, nuoširdi užuojauta velionies žmonai ALBINAI, dukteriai SILVIJAI, sūnams – EDVARDUI ir VIDUI su šeima, visiems artimiesiems bei giminėms –

Anapilio sodybos korporacijos valdyba

A+ A

ELENAI VAŠTOKIENEI

mirus,

sūnams – ROMUI ir STASIUI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo užuojautą ir kartu liūdime –

Lietuvių namų kultūros komisija

MYLIMAM BROLIUI

a. a. KOSTUI JAKŪBAUSKUI

mirus Lietuvoje,

seserį mylimą JANUTĘ ir jos vyrą JUOŽĄ ŠARŪNUS bei Lietuvoje likusią šeimą nuoširdžiai užjaučiu –

Valerija Gustainienė
St. Catharines, Ont.

A+ A

STASIUI RAKŠČIUI

mirus,

kuopos garbės šaulė žmoną SOFIJĄ, dukrą LAIMĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

DLK Algirdo Šaulių kuopos
valdyba Hamiltone, Ont.

A+ A

JUOZUI MALCIUI

mirus,

jo žmoną MARIJĄ, sūnų RAIMUNDĄ, dukterį VILIJĄ BULOTIENĘ su šeimomis skaudžios netekties valandoje nuoširdžiai užjaučiame, jungdamiesi Jūsų liūdesin –

Šakalinių šeima
V. Jasiūnienė

B. C. Pakštai
E. Girėnienė

A+ A

MAGDALENAI PARGAUSKIENEI

mirus,

jos vyrą JUOŽĄ, dukrą DANUTĘ su vyru bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

D. C. Wise

J. Bubulienė

E. A. Bubulis

A+ A

MAGDALENAI PARGAUSKIENEI

baigus žemiškąją kelionę,

giliame liūdesyje palikusį vyrą JUOŽĄ, dukrą DANUTĘ su vyru bei visus jų artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi –

"Rambyno" ir "Šatrijos"
skautų-čių tuntai Toronte

A+ A

PRANUI AUGAIČIUI

mirus,

žmoną ALBINUTĘ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

N. Balčiūnienė

O. Ražauskienė su šeima

V. Ottienė

B. Stalioraitienė

M. Elijošienė su šeima

T. A. Sekoniai

E. Juškevičienė su šeima

O. Škerienė

V. Kecorienė

K. B. Žutautai su šeima

Dabartinė Marijampolės žemės ūkio mokykla, švenčianti 70-sias metines

Džiugi sukaktis, primenanti siaubo dienas

Sūduvos žemės ūkio mokykla, gaubiama skaudžių krašto atsiminimų

JULIJA KLIŠONYTĖ-ŠELMIENĖ

O Viešpatie, padėk išgydyti žaizdas, kurias atvėrė mums savi ir svetimi.
(B. Brazdžionis)

Marijampolės aukštesnioji žemės ūkio mokykla švenčia 70-tąsias įsteigimo metines. Tai seniausia Sūduvos krašto žemdirbių kalvė Kvietiško teritorijoje. Sūduvos artojai tautinius arimus išvarė giliausias vagas, už tai ir skriaudų daugiausia patyrė. Kas gi atėjūnams buvo šviesiausias Lietuvos kampelis su jo dvasiniais polėkiais?

Išretėjo žiburiai Šešupės pakrantėje. Užkalnuose vagonuose išbeldėjo žmonės. Dauguma jų į žemę atglė. Tačiau atėjūnai nepajėgė sutrypti lietuvių dvasinės šviesos. Šiandieną lenkų galvą prieš tuos, kurie iškentėjo už visą tautą.

Gilias istorijos šaknis turi Kvietiško žemė. Čia 1863 m. ant liepų kabojo pakarti sukilėliai. Ir dabar vidury nakties, gerai įsižiūrėjus, pamatai iš žemės kylančius siluetus. Lipa jie iš pamirštos duobės basi, ant peties laikydami vienintelį ginklą – dalgį ir primena gyviesiems: „Nebūkite vergai!“

Kiekvienas sukruvintas lapas kalba apie partizanines kovas. Lietus nunuaplauna, sniegas neapridengia Jono Giedriaus kraujo lašų. Jis 1947 m. Vasario 16-tosios išvakarėse, prisitartinęs prie cukraus fabriko ir įkopus iškėlė virš kamino trispalvę. Pašautas, kraujuodamas bėgo pro Kvietiški Narto link, kur buvo sušautas. Žinoma, kaip buvo niekinami jų kūnai.

Partizaninė kovoj žuvo buhalterės Marijos Šulskienės

Kokius žmones rinksime į seimą?

Dr. Rūta Gajauskaitė iš Lietuvos atsiuntė „Tėviškės žiburiams“ straipsnį „Vilka avių kailėje“, kuri būdingesnis mintis čia pateikiame. RED.

Raudonajai okupacijai priešinosi visa tauta. Partizanų kovą palaufi buvo galima tik klasta ir apgaule. KGB į partizanų būrius siuntė savo žmones judus – markulius. Buvo formuojami ir netikri partizanų būriai, kurie žudė nekaltus gyventojus. Tuo norėta laisvės kovotojus suniekindi ir supriešinti su tauta. Panašiai esą ir šiandien. „Visose dešiniųjų organizacijose yra inkorporuoti judosiai – markulijai“... 1992 m. rinkimus laimėjo persikrikštiję komunistai. Dėl to ketverių metus mes kaltinome vieni kitus. Klausimas kyla, kaip dabar išrinkti seimą, kuriame būtų mažiau išdavikų? Kaip atpažinti išstatomus kandidatus? Nurodoma keletas po-

žymių: moralė, savanaudiškumas, dvišlypumas (vienaip kalba, kitaip daro), maskavimas.

Moralė esanti trejopa: biologinė (santaukinė neistikimybė, ištivirkavimas, iškrypimai), socialinė (nepaprastas naudojimas privilegijomis), politinė (pažiūrų kaitaliojimas). Savanaudiškumas ryškus savo purvų drabstymu ant kitų, norint sudaryti įspūdį, kad padorių žmonių iš viso nėra. Dvišlypumas – reikėtų pažiūrėti, ką jis ar ji daro ar padarė, o ne kaip kalba. Užsimaskavusius galima pažinti iš elgesio, iš jų darbų. Tokie žmonės aštrina situacijas, daug kalba, visuomet randa pasiteisinimą.

Toliau rašoma: „Akivaizdu, kad dešinėje pusėje yra daug inkorporuotųjų, kurie 'opozicijoje' iš vidaus dirba savo juoda darba“. Dėl to skursta buvę partizanai, o „stribai, KGBistai ir nomenklatura gauna personalines pensijas“. Esąs jų nuopelnas, kad Lietuvos pilietiję gavo okupantai, ne išiečiai. Lietuva vargstanti ne vien dėl kairiųjų daugumos seime.

Straipsnio pabaigoje kviečiama nerinkti persikrikštijusių komunistų, buvusių privilegijuotų asmenų. Kiekvieno asmens kandidatūra turėtų būti atidžiai apsvaustoma, reikiama pasidomėti kandidatų šeima, morale, apie turėtas „lengvatas sovietmečiu ir dalyvavimą kitose partijose, apie jo padarytus gerus darbus ir žodžio laikymąsi“. Demokratinėje pasaulyje net į darbą priimant reikalaujama rekomendacijų. Siūloma tempti į dienos šviesą seimo kandidatus, atskleisti jų praeitį, darbus ir mintis, nes „tik su šviesa ir tiesa laimėsime“.

mėnesių. Tokiu būdu turim žmogų, menininko sugebėjimais puošiantį mokyklą. Dalios Maneikienės tėvelis, tremiamas Sibiran, išsivedė dvi mažas dukreles, o trečiąją mieguistą ir verkiančią išnešė ant rankų. Dar žely žydėjo gėlės, kambary liko išmėtytos lėlės. Liūdnei girgždėjo varteliai, išleisdami į varganą kelionę. Dalios motina negalėjo nušluostyti ašarų nuo savo tėvų skruostų, nes ketvirtoji dukra spurdėjo prie širdies. Ji gimė 13-tą dieną pasiekus Sibirą ir, nenuskynus gėlės, nenukraudus drugelio, buvo pasmerkta badui ir mirčiai. Mirė ir kita dukrelė Nijolė 11 metų. Tėvelis mirė badu lagery, neišgyvenęs nė vienerių metų. Jis buvo 34 m. amžiaus.

Elytės Gramienės tėvelis dirbo šachtose, braidydamas šaltam vandeny iki kelių. Viskas buvo svetima – ir milinė, ir kas-tuvai, ir šaukštas. Mirė 33 metų. Kai svetimieji lėbavo Lietuvoje, tremtiniai lietuviai su savaisiais net mirdami negalėjo atsiseivieinti. Nežinomos jų kapavietės. Su vėjo gūsiams skrenda artimųjų mintys, klausdamas: „Ar apriomo skausmas šaltame Sibiro guoly, ar pailsėjo šachtose sugelti sąnariai?“

Pasitvirtino Ždanovo posakis: „Kai stulpus išversim, tvoros pačios išgruvinės“. Kad išvežtieji buvo šviesūs stulpai, įsitikinom iš palikuonių. Antai D. Maneikienės ir jos sesers dukros Nijolė ir Alina vidurinės mokyklos baigė aukso medaliais. Sūnų Gintauto ir Kazimiero Maneikių aukštųjų mokyklų diplomai – su pagyrimu. Elės Gramienės dukra Edita taip pat vidurinę baigė aukso medaliu. O kas nežino Jurgitos Baltrušaitytės, besimokančios Viskonsino universitete (JAV)! Jos močiutė, grįžusi iš Sibiro, dirbo Kvietiško mokykloje.

Sibiran buvo ištremti: direktoriaus D. Aleksandravičiaus dvi seserys su šeimomis, dėsytos Gedžiūtės brolis su šeima, darbuotojų G. Skėrienės, J. Sabaičio, J. Siniauskienės šeimos. Mirė Sibire dėsytųjų šeimų nariai: Birutės Kazakevičienės mama, V. Steponauskaitės abu tėveliai, A. Giedraitienės mama, su seserimi, J. Matulevičiaus tėvelis.

Sibire gimė dėsytėja Marytė Beržanskienė ir mūsų talentingas fotografas Antanas Gudelevičius. Sibiras – mūsų kančia, garbė ir pasididžiavimas. Mūsų žmonės gyveno Jakutijos miškuose, Magadane, Irkutske, Mordovijos lageryuose, Sachaline, Čiukšų pusiasaly.

Skaudus pasididžiavimas, kad lietuviai turėjo pačią turtinąsiai tremtinių poeziją. Ją rašė ant beržo tošies ar maumedžio žievės. Už tai grėsė 5 metai lagerio, bet nenutilo taigoje lietuviška daina. Jos aidas skraido virš pamirštų kapaviečių, palai-ko ryšį su tėvyne.

Ir dabar kurstyti lietuviybės ugnelės junkimės visi: gyvi ir mirusieji, kad „svetimybės kirmas šaknų mums nepagraužtų“. Stovėkim už Lietuvą, kaip stovėjo senovės ažuolai, kaip stovi Vilniaus katedros kolonos, kaip stovėjome Baltijos kelyje. Tik „Viešpatie, padėk išgydyti žaizdas, kurias atvėrė mums savi ir svetimi“. (B. Brazdžionis).

Karo nusikaltėlių teismai ir skriaudos

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, žydus ir kitas tautybes žudę naciai buvo pripažinti „karo nusikaltėliais“, pasmerkti tarptautinio tribunolo ir nubausti net mirties bausmėmis, bet dar daugiau kaip keturis dešimtmečius toliau siautė Sovietų Sąjungos vykdomas teroras ir genocidas, kuriuos laisvasis pasaulis visiškai ignoravo. Viena pagrindinių priežasčių buvo ta, kad beveik hermetiškai uždaryta „geležinė uždanga“ sunkiai praleido bet kokią okupantams nepalankią informaciją ir neleido kenčiantiems prašyti pagalbos iš laisvojo pasaulio. 1940 m. Baltijos valstybių okupacija buvo puikiai surežisuota sovietinės propagandos dėka kaip „savanoriškas išjungimas“, tai ir jų „status quo“ liko neliečiamas.

Kai Lietuva ir kitos pavergtos tautos atgavo nepriklausomybę, atstatymas suvereninių respublikų po pusšimčio metų ant buvusios okupacijos griuvėsių reikalauja beveik antžmogiškių pastangų. Nors pasaulis džiaugiasi Sovietų Sąjungos sugriuvimu ir sveikino pradinį smūgį jai davusią Lietuvą, bet niekas nesiteikia susirūpinti kalčių ir kaltųjų nubaudimu.

Lenkija jau teisia sovietinių laikų kolaborantus ir kankintojus, taip pat kai kuriems serbų vadams keliamos karo nusikaltimų bylos. Ar Lietuva ir kitos dvi Baltijos respublikos mažiau nukentėjo už Lenkiją? Būdamas Rusijos „artimo užsienio“ zonoje, jos yra nuolatiniame pavojuje, o ir dabartiniu „taikos“ metu yra pastoviai terorizuojamos, darant į jas ekonominį spaudimą, iš Lietuvos reikalaujant milžiniškų sumų už natūralių dujų tiekimą, jų tiekimą nuolat mažinant, pažeidžiant jos oro erdvę, gąsdinant miegančius gyventojus žemai skraidančių karinių malūnsparnių triukšmu. Maskvos bankuose

guli lietuvių „išaldyti“ pinigai, o reparacijų už okupacijos padarytą žalą niekas nedrįsta reikalauti, nes dabartinė „demokratiška“ Rusija griežtai paneigia atsakomybę už Sovietų Sąjungos padarytus nuostolius.

Quo vadis, „teisingasis“ pasaulis? Jei kaltė ar nekaltumas yra absoliutinės moralinės vertybės, tai jų žaloti nevalia, bausmės ar pagyrimus taikant tik galintiems ir brutaliems melagiams. Ar Vakarų demokratijos grasi na sankcijomis Rusijai už brutalų Čėčėnijos smurtą? Iš žmonijos istorijos matome, kad teisingumas visada buvo galin-go pusėje, betgi šis, į pabaigą artėjantis šimtmetis, toks iškilus savo nuostabiais išradimais, kurie turėtų dar labiau palengvinti žmonių gyvenimą, savo dvasia nė kiek nepatobulėjo nuo urvino žmogus laikų. Tai kas, kad dabar žaibo greitumu skrajoja sprausminiai lėktuvai, oro bangomis mūsų namus lanko iš visų pasaulio kraštų įvykių vaizdai, o „stebuklingieji“ kompiuteriai sekundės greitumu išsprendžia komplikuo-tas problemas, kurioms spręsti vienam žinovui reikėtų daugelio valandų. Jei nebeaktuali „kova už būvį“, tai dabar nesantaika kyla iš nuomonių skirtumų, įvairių ideologijų skiepjamose neapykantos kitaip galvojantiems, kita kalba kalbantiems, kitaip Dievą garbinantiems. Šiame šimtmetyje su-kurti komunizmas ir nacizmas yra puikūs pavyzdžiai, o dabartinė Artimųjų rytų kruvina nesantaika ir teroras yra paveldėti iš bibliinių laikų...

Nejaugi komunizmo aukos nesusilauks kompensacijos ir teisingumo? Nejaugi žemėje niekada neįsigalės taika bei ramybė? Juk toji Dievo suverta ŽEMĖ yra tokia turtinga, kad gali išmaitinti ir apręgti visus savo gyventojus ir juos aprūpinti įvairiais patogumais. Turbūt priežastis yra tai, kad Dievas davė žmogui laisvą valią, kurios jis nepajėgia pozityviai, nesavanaudiškai panaudoti...

AURELIJA BALAŠAITIENĖ Žemaitijoje pas labai darbštų ūkininką PASKALĮ LUKOŠIŲ (Kelmės rajonas), kuris savo sodybą paverė nuostabių parku
Nuotr. H. Paulausko

Zanavykų didieji

Lietuvių kalbos mokovų – JONO JABLONSKIO, JONO PIKČILINGIO, poeto PRANO VAIČAIČIO buvusios tėviškės ir jų darbai

JANINA ŠTRIMAITIENĖ.

Kazlų Rūda

Renginiai Lietuvos šviesuoliams Šakių rajone tebesitęsia. Neseniai Griškabūdis (1995 m. gruodžio 15 d.) atšventė žodžio genijaus, visą savo gyvenimą paskyrusio bendrinės kalbos taisyklumui, sklandumui tobulinti, Jono Jablonskio 135-sias gimimo metines, kur iškilmių metu dalyvavo garbingi Vilniaus universiteto kalbininkai prof. V. Labutis, doc. A. Vidiūnas ir kt.

Už reikšmingą zanavykų tarmės rinkimo ir tyrimo darbą buvo paskirta 2000 Lt. premija Vilniaus u-to doc. Aldonui Pupkiui (beje, kilusiam iš Kazlų Rūdos). Per šventas Mišias, Griškabūdžio šventovėje, aukojamas už velionį Joną Jablonskį, pamokslą skaitė kalbininko Kazimiero Būgos sūnėnas kun. Jonas Būga.

Buvo aplankyta ir netoli Griškabūdžio, Rygiškių kaime, esanti J. Jablonskio (Rygiškių Jono) sodyba-muziejus. Sausio 3 d. Sintausiai minėjo gimtosios kalbos puoselėtojo filologijos mokslų daktaro, lingvistinės sti-

listikos pagrindų lietuvių kalbotyroje kūrėjo Jono Pikčilingio 70-metį, nes jis jau beveik ketveri metai ilsiši savo gimtųjų Sintautų parapijos kapinėse.

O vasario 9 d. mes vėl Sintautuose, lyg kelrodės žvaigždės naujai atstatytos, iš tolo baltuojančios šventovės sukviešti, minėjome poeto, vertėjo Prano Vaičiūčio 120-sias gimimo metines. Nepabūgę 20° spiginančio šalčio, prie Pr. Vaičiūčio kapo Sintautų kapinėse žemai nulenkė galvas nemaža grupė vietinių parapijiečių, Šakių, Marijampolės kultūros darbuotojų, sušildė Vilniaus Zanavykų bendrijos pirminko Albino Vaičiūno žodis. Minėjimo tolimesnės iškilmės vyko literatūrinio montažo forma Sintautų vidurinėje mokykloje, kur nuo seno veikia rūpestingai tvarkomas poetui skirtas muziejus.

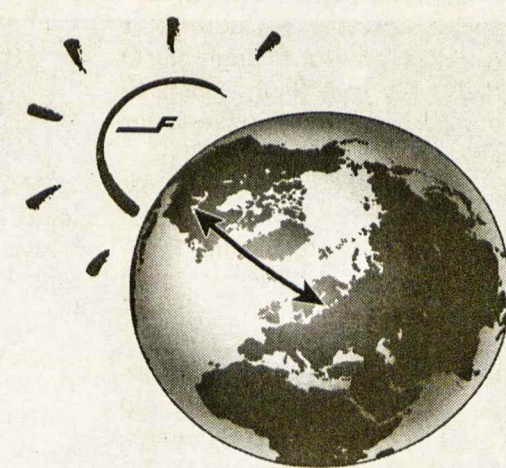
Kūrybinio palikimo spausdinimu kiekvienam rašytojui suteikiama didžiausia pagarba. Jos nusipelnė ir poetas Pr. Vaičiūtis, nes sovietmečio cenzūros „dėka“ ne visi jo kūriniai pasiekė skaitytojus. Šios sukaiktės proga Marijampolėje įsteigtas Pr. Vaičiūčio draugijos iniciatyva Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla gražiai išleido Pr. Vaičiūčio „Raštus“. Marijampolietis mokytojas Zenius Šileris, 8-rius metus kruopščiai rinkęs archyvinę dokumentinę medžiagą, atsiminimus, liečiančius šio poeto gyvenimą ir kūrybą, atvežė savo „Šviesos“ leidykloje išleistą 245 psl. knygą „Pranas Vaičiūtis“. Ji skirta aukštesniųjų klasių moksleiviams, recenzuota humanitarinių mokslų habilit. daktaro Alberto Zalatoriaus. Ši knyga dar labiau priartina talentingą, anksti mirusį, ne visada reikiamai suprastą zanavykų poetą, išaiškina ir buvusius nu-tolimus bei jų priežastis.

Man ši knyga – lyg mano sielos dalelė, nes esu kilusi iš to paties Panenųkų kaimo, kuris buvo ir Pr. Vaičiūčio sužadėtinės Julės Pranaitytės, garsios to meto užsienio lietuvių rašytojos, giminė. Vaikystėje bendravau su jos giminaičių Pranaičių šeima – artimiausiais kaimynais, o Pr. Vaičiūčio brolis Juozas – mano gimtosios Griškabūdžio parapijos klebonas – buvo brangiausias mano gyvenime sutiktas kunigas.

Artėjančio gegužės mėnesio II pusėje, kai per Lietuvą plaukia Poezijos pavasario banga, mes dar kartą sugrįšime į Sintautus. Tada aplankysime ir Pr. Vaičiūčio netoli esantį gimtąjį Santakų kaimą, pabuvosime atstatytoje jo tėvų sodyboje, pasigėrėsime upelės Penta, bus atidengtas skulptoriaus Kęstučio Krasausko ruošiamas paminklas, skambės žymių respublikos poetų eilės.

Pabūni tokiuose renginiuose ir širdimi suprantai, kad nieko nėra malonesnio, kaip į savąją tėviškę sugrįžti. Nesvarbu, ar pas tėvus, ar į senolių pirkį, prie vienišo beržo vietoj sugriautos giminės, ar prie upe-lio, paversto melioracijos griovio. Kartais liūdna, nes tėviškės ribų nebežinom, o vis tiek grįžtame ten, jei ne savąją pievą, tai svajonių takeliais, didžiujamės savo mažomis upėmis ir dideliais žmonėmis.

THE BEST AIRLINE UNDER THE SUN.

TORONTO TO VILNIUS.

Mūsų saulėtame pasaulyje nėra tokios oro linijos, kuri aptarnavimu, patogumu, patikimumu ir saugumu pralenktų „Finnair“. Norintiems patirti Šiaurės Europos grožį ir kultūrą, „Norvista Tours“ siūlo puikiausias keliones. Pakeitėme „Finncharter“ pavadinimą, nes „Norvista“ aiškiau perduoda mūsų siūlomų kelionių perspektyvas Skandinavijoje ir kituose Šiaurės Europos kraštuose. Tik nepasikeitė „Finncharter“ įgyta ilga patirtis ir pagarsėjęs sumanumas organizuojant keliones. „Finnair“ ir „Norvista“ – kartu mes nušviesim Jums kelią į malonių vasaros nuotykių pasaulį.

\$975⁰⁰*

FROM

FINNAIR

Norvista

Finnair is a partner in AEROPLAN.

GATEWAY TO THE WORLD

Contact your travel agent or call Norvista Tours at (416)222-0203 or 1-800-461-8631.

Non-stop Toronto-Helsinki flights run Sundays & Wednesdays, May 29-September 8, 1996.
*Some restrictions apply. Applicable airport taxes not included.

SOLD
COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL REAL ESTATE
Expect the best

DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SUDARYTA BENDRA KOMISIJA

Kovo 21 d. spaudos konferencija Vilniuje darbą pradėjo bendra Lietuvos seimo ir JAV LB krašto valdybos komisija, vadovaudamasi savo pirm. Reginos Narušienės padarytu pranešimu: "Mes negalime be Lietuvos, o Lietuvai reikia padėti ne tik materialiai, bet ir dvasiškai bei politiškai". "Lietuvos ryte" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "Ši komisija sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu. Jos tikslas – kuo daugiau suartinti Lietuvoje ir Amerikoje gyvenančius lietuvius, jų bendradarbiavimui suteikti valstybės lygmenį. Komisijai vadovauja du pirmininkai – Seimo narys Everistas Raišutis ir Amerikos lietuvių bendruomenės atstovas Donatas Skučas. Šią savaitę vykstančiais posėdžiais komisija pradėjo savo veiklą. Komisijos sprendimai priimami bendru susitarimu. Komisija turi teisę rengti ir teikti Seimui įstatymų projektus, kitus valstybinės reikšmės dokumentus. Pirmasis komisijos priimtas dokumentas yra pareiškimas dėl Rusijos Dūmos nutarimo atkurti SSRS..."

IŠEIVIŲ LIETUVIŲ FRONTAS

Lietuvos apsaugos frontas Vašingtone yra paliktas išeivijos lietuviams. Apie jį ELTA rašo: "D. Skučas pabrėžė JAV lietuvių bendrą pareigą nuolat priminti, kad Lietuva yra laisva ir nepriklausoma, neleistų Vašingtone pareigūnams to užmiršti. Lietuvių bendruomenė vienintelė iš JAV lietuvių organizacijų turi Vašingtone savo būstinę, stebi, kas ten darosi. Amerikos lietuviai, kaip JAV piliečiai, gali 'spausiti' savo rinktus atstovus, Kongreso narius, taip pat stengiamasi savo poziciją dėstyti Amerikos spaudoje. R. Narušienė informavo žurnalistus, kad ji, sužinojusi apie naują grėsmę Lietuvai iš Rusijos, tuoj pat parašė laišką JAV prezidentui B. Clintonui. JAV gyvena apie milijoną lietuvių. Paklausus apie bendruomenės dalyvavimą artėjančiuose Lietuvos seimo rinkimuose, buvo atsakyta, kad bendruomenės vadovybė ragina visus sutvarkyti Lietuvos pilietybės reikalus ir aktyviai dalyvauti rinkimuose, balsuoti savo apsisprendimu. Bendruomenė neremia nė vienos Lietuvoje veikiančios partijos. Komisija savo posėdžiuose jau nagrinėjo kultūrinį ryšių bei švietimo klausimus, ateityje rengiamasi išsamiai aptarti ūkio reikalus, investicijų galimybes". Bal-

suoti Lietuvos rinkimuose, atrodo, gali tik jos piliečiai. Tad vis dėlto vieną kartą reikėtų išsiaiškinti, ar toks balsavimas nepažeis turimos JAV pilietybės. Jos juk reikia lietuvių išeivių frontui Vašingtone. Dabar kažkodėl šia tema niekas net nebando kalbėti. Neteko girdėti, kad Lietuva jau yra pasirašiusi sutartį su JAV dėl dvigubos pilietybės pripažinimo.

LANKĖSI ALTOS ATSTOVAS

Kovo 26 d. naujasis Lietuvos premjeras Mindaugas Stankevičius priėmė Amerikos Lietuvių tarybos (ALTos) Vilniuje viešėjusį vicepirmininką ryšiams su Lietuvos vyriausybe Vytautą Jokūbaitį. Premjeras M. Stankevičius jam padėkojo už ligšiolinę jo organizacijos paramą Lietuvai. Vicepirmininkas V. Jokūbaitis ji supažindino su kovo 16 d. Čikagoje įvykiu ALTos valdybos posėdžiu bei jos dabartinės veiklos kryptimis. Pasak jo, JAV lietuvių ir toliau aktyviai remia dabartinės Lietuvos vyriausybės politiką, reikalaujant, kad JAV politikai pripažintų Lietuvos teisę tapti Š. Atlanto sąjungos (NATO) nare.

LENINO PLOKŠTĖS MAŽVYDUI

Klaipėdos miesto savivaldybė Atgimimo aikštėje nugriauto Lenino paminklo plokštės leido panaudoti Martyno Mažvydo paminklo pamatams Lietuvių tautininkų aikštėje. Sovietmečio laikais šios aikštės turėjo Lenino ir Pergalės aikščių pavadinimus. M. Mažvydo puspenktio metro aukščio skulptūrą jo paminklui iš pilkšo granito jau kaldina klaipėdiečiai skulptoriaus Regimantas Midvikis pagal architektę V. Mazurkevičienę projektą atnaujintai Lietuvių tautininkų aikštei. Paminklas yra skirtas pirmajai knygai lietuvių kalba, kuria tapo M. Mažvydo "Katekizmas", išspausdintas 1547 m. Karaliaučiuje, J. Weinreicho spaustuvelyje, gottiškais raidėmis. Paminklas Klaipėdoje bus atidengtas 1997 m., minint tos pirmosios knygos pasirodymo keturi šimtai penkiasdešimtąsias metines. Lėšas šiam M. Mažvydo ir jo knygos paminklui renka Kovo vienuoliktojos akto signataro A. Žalio vadovaujamas organizacinis komitetas.

BĖGLIŲ PLUKDYTOJŲ BYLA

Klaipėdoje pasibaigė pirmoji bėglių iš Lietuvos plukdytojų užsienin byla. "Dienoje" kovo 6 d. paskelbtame baltiečių BNS agentūros pranešime rašoma: "Du svarbiausi vasarą sužlugdytos operacijos dalyviai, kurių vienas yra Rusijos pilietis, nuteisti kalėti dvejus metus. Tačiau, pritaikius amnestijos įstatymą, bausmė sumažinta iki pusantros metų. Likusiems trims bėglių gabentojams paskirtos laisvės atėmimo bausmės nuo 12 iki 14 mėnesių, jų vykdymo laiką atidedant. Tai pirmasis nuosprendis Lietuvoje tokio pobūdžio byloje. Lietuviai bėglių gabentojai anksčiau yra buvę nuteisti Švedijoje ir Danijoje. Nedidelis bėglių iš Švediją plukdęs žvejybinis laivas 1995 m. birželio 22 d. buvo sulaikytas už pusšimčio jūrmylių nuo Lietuvos krantų. Laivelyje, galėjusiame plukdyti iki 20 žmonių, pasieniečiai aptiko 74 ekonominius bėglius iš Afganistano ir Somalio, tarp jų – 24 vaikus". Stebėtis verčia Lietuvos teismo vis dar labai menkos bausmės ekonominių bėglių plukdytojų spekuliantams. V. Kst.

Lietuvos seimo narė dr. LAIMA ANDRIKIENĖ, aplankiusi Hamiltoną, su vietinėmis mokinėmis – MONIKA KELIACIUTE ir LEVUTE GODELYTE po paskaitos. Nuotr. O. Stanevičiūtės

Brazilijos lietuvių veikla

Vasario 16-tosios minėjimas švenčiant 78-tąsias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines Sao Paulo mieste sutraukė didelį būrį tautiečių. Sugiedojus Brazilijos himną, sekė sveikinimai. Kalbėjo Brazilijos LB pirm. Ona Vera Tatarūnienė, Jaunimo s-gos pirm. Aleksandras Indriūnas, kun. Juozas Šeškevičius. Brazilijos lietuvių s-gos pirm. Algimantas Saldys, Lietuvos konsulas Jonas Valavičius ir Brazilijos lietuvių tuometu lankęs vysk. Paulius Baltakis, OFM. Meninėje dalyje pasirodė ateitininkai, skautai, solistė Julija Ažuolaitė ir tautinių šokių grupė "Nemunas". Minėjimo pabaigoje sugiedotas Tautos himnas. Po to Jaunimo namuose vyko vakarienė, kurioje dalyvavo apie 130 asmenų.

Vyskupo Pauliaus Baltakio viešnagė

itin sujungia Sao Paulo lietuvių. Pasakius žiniai, kad jis atvyksta aplankyti Brazilijos lietuvių, pagyvėjo veikla. Jaunimo namuose vakarais buvo girdėti dainų ir tautinių šokių repetitijų garai. Pagaliau išaušo gražus vasario 25 dienos rytas. Šv. Juozapo parapijos kieme prasidėjo didesnis judėjimas. Skautai, ateitininkai rikiavosi būsimajai procesijai. Punktualiai 4 v.p.p. pasigirdo vargonų akordai, nuaidėjo choristų balsai. Šventovėn buvo įnešamos Brazilijos, Lietuvos ir organizacijų vėliavos. Lydimas prel. Leono Pečiulevičiaus ir kun. Petro Rukšio į šventovę įžengė vyskupas. Vyko iškilmingos Mišios, giedojų choras. Po pamaldų vyskupas, kunigai ir konsulas J. Valavičius padėjo vainiką prie Laisvės paminklo, esančio prieš Šv. Juozapo šventovę.

Lietuvos respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, lydimas užsienio reikalų ministerio Povilo Gylio, ambasadoriaus dr. Vytauto Dambraus ir kitų aukš-

tųjų svečių, kovo 17 d. aplankė Sao Paulo lietuvių, dalyvavo pamaldose Šv. Juozapo šventovėje Vila Zelinoje. Čia prezidentą pasitiko konsulas Jonas Valavičius, Bendruomenės pirm. Ona V. Tatarūnienė, Lietuvių s-gos pirm. A. Saldys, Mišias aukėjo kun. Petras Rukšys, giedojų choras. Po Mišių prezidentas padėjo vainiką prie Laisvės paminklo. Aplankęs sėdulių pranciškiečių kolegiją, nuvyko į Lietuvių sąjungos namus, kur jį pasveikino s-gos pirm. A. Saldys. Čia prezidentas Gedimino ordinu apdovanojo: Haliną Mošinskienę, Aleksandrą Bumbį, Albiną Ambrozevičienę, Algimantą Saldį, Oną V. Tatarūnienę, kun. Petrą Rukšį ir Vincą P. Tubelį – iškilmingos Brazilijos lietuvių veiklos. Iškilmingos vakarienės metu prezidentas kalbėjosi su tautiečiais ir pasirašinėjo ant bilietų. Antanas R.

Welland, Ont.

PRISIMINDAMI a.a. ANTA-NA ŽINAITI ir reikšdami užuojautą žmonai Albina, dukroms Vidai ir Nijolei bei visiems artimiesiems, Kanados lietuvių fondui aukėjo: \$40 – D. R. Surkai; \$25 – R. R. Tamulėnai, J. Tamulėnaitė, Mrs. Stella Hominuk, Alis Narkevičius (USA), M. G. Žinaitis; \$20 – J. K. Dervaičiai, A. J. Kutkai, O. Kuza- vienė, M. Šalčiūnas, A. Žinaitienė, A. S. Urbonavičiai, A. G. Skaisčiai; \$10 – J. Norkevičius-Hanusiak, Mr. & Mrs. A. B. Dmytrow. Už aukas dėkoja – Kanados lietuvių fondas

Hamilton, Ont.

VELYKŲ ŠVENTĖ Vysk. M. Valančiaus mokykloje paminėta kovo 30 d. Mokiniai pasirodė su eilėraščiais bei žaidimais tėveliams, seneliams ir svečiams. Sugiedotas Lietuvos himnas ir pasimelsta. Velykų senelė (M. Kalvaitienė) ir zui-

Po Tikinčiosios Lietuvos dienos pamaldų Hamiltono Aušros Vartų šventovėje jose dalyvavusios mokinės su savo vadove. Iš kairės: Lina Tirilytė, Krista Valaitytė, Audra Čerškutė, Renata Valaitytė, Onutė Stanevičiūtė, Daiva Tirilytė. Nuotr. O. Stanevičiūtės

kutis (S. Bakšys) aplankė mokyklą ir pasikalbėjo su mokiniais. Vaikai turėjo progos skutinėti bei dažyti margučius. Ponia Pusdešrienė maloniai sutiko pamokyti skutinėjimo meno. Visi džiaugėsi tėvų komiteto paruoštu Velykų stalų. Rytas baigėsi margučių ridinėjimu ir iškėlimu. O.S.

VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKLOJE vasario 18 d. įvyko vaikų pobūvis. Tą dieną mokiniai susikaupe aiškinosi apie Gavėnią, o vėliau gaminio kaukes žiūrėdami vaizdajuostę "Mūsų pastogėje".

VIESNIA IŠ LIETUVOS, seimo narė dr. Laima Andrikiene buvo sutikta ir pagerbta dviejų mokyklos mokinių, apsiėmusių tautiniais drabužiais, prieš jos paskaitą kovo 8 d. Jaunimo centre.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMO Mišios jaunimui įvyko 3 d. Hamiltono Aušros Vartų šventovėje. O.S.

PADĖKA

Dėkoju sūniui, dukroms ir jų šeimoms už man suruoštą suka- tuvinio gimtadienio paminėjimą. Dėkoju atsilankiusiems, poniams už skanias pyragus, taip pat visiems, kurie šios dienos progą paaukojo "Vaiko tėviškės namams".

Ši diena man pasiliko kaip šviesus, mielas prisiminimas visam laikui –

Magdalena Vaitonienė

Delhi-Tillsonburg, Ont.

PRIEŠVĖLYKINES REKOLEKCIJAS kovo 12-13 d.d. pravėdė gerbiamas svečias iš Lietuvos vysk. J. Preikšas. Atsinaujinome dvasiškai, atrodo, lyg ir tvirtesni tapome. Po rekolekčių užbaigimo skryliais katalikės moterys suruošė kuklius pusryčius, kurių metu rekolekčių vedėjas papasakojo kokie yra uždaviniai ir kokie sunkumai patiriamai juos įgyvendinant šiuo metu religiniame-dvasiniame gyvenime Lietuvoje, atsakė į klausimus. Esame nuosirdžiai dėkingi už taip įdomų ir malonų bendravimą.

ŠV. VELYKŲ PROGA norime ne tik dvasiškai apsilvalyti, bet ir tikrąja to žodžio prasme. Kovo 27-ji buvo švaros diena. Apylinkės katalikės moterys nedidelės talpos būdu išvalė ir sutvarkė Delhi Šv. Kazimiero šventovę, kuri jų pastangomis tapo jausnė. Atrodo, kad ir malda, ir giesmė bus skambesnė, kai kils prie Aukščiausiojo.

REDITA PARGAUSKAITAI buvo suruoštas mergvakaris kovo 23 d., tačiau jis nebuvo tradicinis, nes kartu dalyvauti buvo pakviesti ir vyrai. Bei apylinkės gyventojų buvo svečių iš tolimesnių vietovių. Iš Hamiltono atvyko jaunojo motina Danguolė Mačiukienė su vyru Ričardu, sesuo Albertina, iš Toronto Monika Povilaitienė, iš Londono Birutė ir Linas Naujokaičiai su savo "atžalynu", dukra Ieva ir sūniumis – Mindaugu ir Giedriumi. Gausiais plojimais buvo sutikti Rita ir Erminas. Ritos mamos Teresės sukalbėta malda buvo padėka Dievui, kad leido išauginti vaikus, kad įaukė Jo globojančią ranką gyvenimo sunkumuose ir prašymas palaimos būsimai jaunajai šeimai. Po maldos vaishinomės skaniais ir įvairiais patiekalais, pyragais, kuriuos suruošė dalyvavusios ponios. Po vaišių prasidėjo oficialioji dalis. Kalbėjo Ritos sesuo Salomėja, mokslo draugė Kima. Visų žodžiai gražūs ir linkėjimai kuo geriausi: laimės, meilės, turto, sveikatos. Rita nuosirdžiai ir su humoru papasakojo apie savo pažintį ir gražią draugystę su būsimu vyru Erminu. Padėkojo visoms ir visiems susirinkusiems, ypač ponios, kurios suruošė mergvakarį, paruošė valgius, iškepė pyragus.

Išskirtinę padėką pareiškė tėvams, kad išvedė į gyvenimo kelią, išmokė darbo, puoselėjo gražias šeimos tradicijas, buvo ir yra atrama kai nelengva, Rita ir Erminas tėvams įteikė rožių puokštės. Susirinkusiųjų vardu ir tų, kurie dėl įvairių priežasčių negalėjo dalyvauti tokiam gražiamu pobūviu buvo palinkėta Rita ir jos būsimajam laimės, įteikta dovana. Po oficialiosios dalies prasidėjo mergvakario linksmybės. Vyko loterija ir kitokios būdais išlošti laimikiai. Riti ir Erminui buvo užduoti darbai, kurių atlikimo greitis turėjo išaiškinti kas bus "galva" šeimoje. Visais atvejais rezultatai buvo vienodi ir atrodo šeimoje bus valdžios pusiausvyra. Skambėjo smagios lietuviškos dainos. Išsiskirtimė geroje nuotaikoje, širdyje linkėdami laimės būsimai šeimai. D.V.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagiškis "Draugas" kovo 26 d. laidoje praneša Tėvus pranciskus Brooklyn ištikusių skaudžią nelaimę. Kovo 24 d. naktį jų vienuolynas įsilaužė plėšikai padarė daug žalos. Kopyčioje jie sudaužė dail. V. K. Jonyno pagamintą brangų vitražą. Liūdniausia, kad jie sumušė kun. P. Gedgaudą, OFM, septyniadesimt šešerių metų amžiaus. Jį teko paguldyti St. Mary's ligoninėje Brooklyn. Pavojaus gyvybei nebuvo, bet sveikti teko ligoninėje. Įsilaužėlis Kevin Dios, dvidešimt septynerių metų amžiaus, vienuolynui padaręs apie 10.000 dolerių nuostolio, buvo suimtas. Šių nieko nebuvo pavogta, nes įsilaužėliai nesurado nieko vogtinio.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus narių susirinkime kovo 22 d. buvo susipažinta su iš Lietuvos atvykusiu naujuoju "Dirvos" savaitraščio redaktoriaus dr. Jonu Jasaičiu, pakeitusi anksčiau atvykusį dr. Anicetą Bundonį, Klivlande susirgusį vėžiu ir po operacijos grįžusį Lietuvon. Ten jis mirė vasario 23 d. Naujajį red. dr. Joną Jasaitį į Čikagos tautininkų susirinkimą "Seklyčioje" atlydėjo "Vilties" draugijos pirm. Algirdas Matulionis ir vicepirm. dr. Viktoras Stankus. Juos pasitiko ALT sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas. Jis ir supažindino su naujuoju "Dirvos" red. Jonu Jasaičiu, kuris yra pedagogas, socialinių mokslų daktaras, knygų ir pusantros šimto mokslinių straipsnių autorius, Lietuvos seimo tautininkų frakcijos referentas. Susitikime dalyvavo ir naujajį red. dr. J. Jasaitį sveikino "Draugo" red. Danutė Bindokienė, "Pasaulio lietuvių" red. Bronius Nainys, "Laisvosios Lietuvos" red. Juozas Žemaitis ir "Lietuvių balso" redaktinės kolegijos narys Domas Adamaitis. Dr. J. Jasaitis padėkojo dr. L. Kriaučeliūnui už pakvietimą į susitikimą Čikagoje.

Tada buvo pradėtas uždaras posėdis "Dirvos" leidybos reikalais, dalyvaujant "Vilties" draugijos pirm. Algirdui Matulioniui, vicepirm. dr. Viktorui Stankui bei kitiems tautininkų veikėjams ir naujam red. dr. Jonui Jasaičiui. Buvo prisiminta, kad "Dirvai" leisti reikia ne tik jau turimo naujo redaktoriaus, bet ir naujų kompiuterių pakeisti susidėvėjusioms mašinoms. Geresniems kompiuteriams įsigyti reikės dar vieno lėšų telkimo vaju. Galvojama padidinti ir tautininkų savaitraščio "Dirva" prenumeratą.

Evangelikų liuteronų Tėviškės parapija Čikagoje turi renginiuose jai daug talkinančią Moterų draugiją. Naująją Tėviškės parapijos moterų draugijos šiemetinė valdybą sudarė pirm. Ida Jonušaitienė, vicepirm. Anna Galinaitienė, sekr. Marta Paulikaitienė, išd. Ilzė Pėteraitienė, jos pavaduotoja Vanda Kasiliūnienė, ūkvedė Lėna Leipienė, Anita Lekšienė, Mėta Meyerienė, Ema Umbrazenė ir Elena Vieraitienė.

Rusija

Vasario šešioliktosios minėjimas Maskvoje vasario 17 d. buvo pradėtas Mišiomis. Jas Šv. Liudviko šventovėje atnašavo Vilniaus arkikatedros klebonas mons. Kazimieras Vasiliauskas. Pamoksle jis patarė vyresnio amžiaus tautiečiams meilę Tėvynei pradėti gerai atliekama kasdieninė pareiga. Jaunesniuosius Tėvynės meilės skatino iškoti lietuvių liaudies posakyje "Dirbk ir Dievas padės". Esą tada Lietuvos žingsnius tikrai lydės ir šviesa, ir tiesa. Vasario šešioliktoji taps širdies ir proto švente. Oficialioji minėjimo dalis įvyko mokomajame Rusijos teatrinio meno akademijos teatre. Susirinkusiems Maskvos lietuviams Lietuvos prez. Algirdo Brazausko, vyriausybės ir seimo šventinius sveikinimus bei linkėjimus perdavė Lietuvos ambasadorius R. Kozzrovičius ir su tautiečiais kalbėjęs ambasados patarėjas J. Budraitis. Maskvos lietuvių kultūros draugijos pirmininkė N. Martyniūnaitė pasikeitė sveikinimais su minėjimo dalyviais.

Australija

Vasario šešioliktosios minėjimą ALB Pertho apylinkės valdyba surengė vasario 18, sekmadienį. Jis buvo pradėtas kun. dr. A. Savickio atnašautomis Mišiomis. Tada visi 65 dalyviai minėjimą tęsė Lietuvių namuose, ten pavalgę pietus. Ši oficialioji minėjimo dalis buvo pradėta S. Zablockienės eilėraščių ir tautos himnu. Tada kalbėjo Pertho lietuvių kapelionas kun. A. Savickis, kuris yra ir ALB Pertho apylinkės valdybos pirmininkas. Jo kalba buvo susietą su išeivijos lietuvių gyvenimu ir tautos kamieno Lietuvoje geresnio gyvenimo viltimis.

Sidnio "Aušros" tuntas džiaugiasi nauja vadove. Mat tautininkė buvo paskirta v. sk. v. sl. Daina Šlitytė, išaugusi "Aušros" tunto eilėse. Ji yra gimusi Sidnyje, jaunųjų skaučių draugovėn įstojo 1985 m., skautės įžodį davusi 1989 m., vyr. skautės – 1995 m. Jaunoji tautininkė D. Šlitytė yra baigusi savaitgalio lietuvių mokyklą ir lituanistinų kursus. Ji taipgi yra ilgametė "Sūkurių" tautinių šokių grupės narė ir "Kovo" krepšininkė. Šiuo metu ji ruošiasi tapti diplomuota medicinos seserimi Sidnio technologijos universitete.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angėlę Šalvaitę, B.A.,
 Palyktą ir pardavimo atstovę.
 Ji mielai jums patars.
 Darbo tel. 705 429-2121 ar
 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. Iki.....	3.50%
santaukas.....	3.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.....	2.50%
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....	4.25%
180 dienų indėlius.....	4.25%
1 m. term. indėlius.....	4.75%
2 m. term. indėlius.....	5.25%
3 m. term. indėlius.....	5.75%
4 m. term. indėlius.....	6.00%
5 m. term. indėlius.....	6.50%
RRSP ir RRIF (Variable).....	3.00%
1 m. ind.....	4.75%
2 m. ind.....	5.25%
3 m. ind.....	5.75%
4 m. ind.....	6.00%
5 m. ind.....	6.50%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priiame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siunsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertūda Usvaitai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašyta pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plus pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plus pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	 \$12.00	 \$15.00
IŠ VISO	\$ 00	\$ 00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
Tel.	Tel.	

“Mano protėvių žemė”

Išpūdinga torontiško “Gintaro” premjera Čikagoje

A. ŠMULKŠTIENĖ

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis “Gintaras” visada yra laukiamas ir mielas svečias Čikagoje. Žmonės labai apsidžiaugę, kai sužinojo, jog “Draugo” renginių komitetas, vadovaujamas Marijos Remienės, pasikvietė šį ansamblį koncertui 1996 m. kovo 23 d. Jaunimo centre. Užtat atėjusį jį išgirsti ir pamatyti ne tik prigužėjo pilnutėlė didžioji Jaunimo centro salė, bet net ir balkonas “lūžo” nuo žiūrovų gausos. Matėsi čia ir vaikai, ir jaunuoliai, ir žilagalvių, ir žmonių pačiame savo metų gražume, naujai atvykusių iš Lietuvos ir jau čia seniai įsikūrusių.

Kai pamažu atsidarė “Gintaro” ženklų papuošta salės scena, pamatėme apie laužą susėdusį jaunimą, kuris, švelniai muzikai skambant, su “gintarinėmis švieslėmis” rankose, pradėjo lėtą, simbolinį šokių, specialiai sukurtą choreografės Laimos Kisielienės “Gintaro” ansamblui pagal kompozitorės J. Baltramiejūnaitės muziką “Mano protėvių žemė” (įgrotą “Lietuvos” ansamblio). O kai išgirdome Nijolę Benotienę deklamuojančią “Mano protėvių žemę” ir pabrėžiant, kad šiandien norime džiaugtis Tavo turtais ir prisiminti, kad esame ir būsimie Tavo vaikai, kurie saugos Tavo aukurėlį, buvo ir gražu, ir graudu...

“Mano protėvių žemė” buvo sukurta 1995 m. “Gintaro” veiklos 40-mečiui, bet pirmą kartą pasirodė Čikagoje.

Visą naktį keliavę, trumpai miegoję ir repetavę jauni, žvalūs gintariečiai tiesiog užbūrė visus! Gelsvakas mergaitės su reto puošnumo tautiniais drabužiais atstovaujančiais įvairioms Lietuvos sritims, o vyrai irgi gražiais, vyriškas drabužiais, pritaikytais nuo galvos iki kojų ir “naginių” savo spalvų deriniai, – šoko, sukosi scenoje, skraidė lengvai lyg drugiai, dainavo, vaidino ir parodė savo šokių, muzikos, žodžio bei dainos pynėje meilę savo protėvių žemei. Ir ne vienas juos stebėjusių pagalvojo, kol turėsime tokio jaunimo galime juo tik didžiuotis ir džiaugtis!

I-jė dalyje gintariečiai pašoko “Apvalaini” ir “Vyžėlę” (abu E. Morkūnienės), o vyrai labai vyriškai ir mikiškai – “Mikita” (M. Baronaitės). Kaimo kapela, vadovaujama T. Pabrėžos, pagrojo “Lapinsko maršą” (A. Lapinsko). Po to visas ansamblis išėjo į sceną ir sudainavo dvi liaudies dainas: “Valio pjovėjėliai” ir “Aug ant kalno berželis”. Tada vėl visi lengvai ir grakščiai pašoko “Rolenderį” (T. Kalibaitaitės) ir linksmą “Agotėlę”, (R. Tamučio), o kapelai vėl kiek pagrojus, vyrai padainavo “Subatos vakarėlį”, o mergaitės – sutartinę “Aš viena martela”. Pirmą dalį gintariečiai užbaigė “Juoduojų jonkeliu” (J. Lingio).

Po petraukos, kapelai grojant, per salę atėjo gintariečiai, šmaikščiai vesdami pokalbius su žiūrovais ir primindami jiems jų jaunus dienas. Kai suėjo į sceną, jų pirmasis šokis buvo “Atbulainis” (L. Kisielienės), kurį šokant, viskas darosi atbulai: tai jaunimo išdaigos, palydint “Lietuvos” ansamblio įgrotai muzikai. Kaimo kapelai grojant, gyvai pašoko “Seltinį” (A. Ivanauskienės). Tada kapela vėl leido jaunimui truputį pailsėti, pagrodama “Polką linksmuolę” (J. Karoso), kuri ne vieno žiūrovo kojas kilnojo! Jaunimas vėl padainavo dvi liaudies dainas: žemaitišką “Gol žvirblis”, o vieni vyrai “Kai aš turėjau kaimę mergelę”. Po to visus ypą linksmai nutaikė mergaitės, apsiavusios medinėmis klumpėmis, labai gyvai pašokusios “Trapuką” (T. Kalibaitaitės).

Žiūrėjau ir stebėjau, kaip jos galėjo taip vikriai, greitai ir ritmingai su klumpėmis šokti, kai aš pati savo jaunystėje žemaitijoje iš piemenukų pasiskolintomis klumpėmis vos porą žingsnių teparpliodavau. O dar linksmiau visiems buvo, išvydus dar niekur nerėgėtą “Jurgio maišą” (V. Lukiansko), kur 8 vyrai, ilindę į didelius maišus, labai išpūdingai šoko maišų šo-

kį: ir pūpsojo kaip pilni grūdų maišai, ir šokinėjo, ir kilnojo vienas kitą.

Toliau gintariečiai pašoko “Viliotinį” (J. Gudavičiaus), irgi labai smagu šoki. Kaimo kapela pagrojo J. Gaižausko “Jurgelio valsa”, o tada jaunimas vėl sukos greitoje “Šliažo polkoje” (E. Morkūnienės) ir užbaigė J. Lingio “Kūgiuku”, kuris taip patiko žiūrovams, kad turėjo dar net pakartoti!

Žiūrovus žavėjo ne tik puikus programos atlikimas, bet ir gražūs, įvairūs įėjimai bei išėjimai į sceną, perėjimai iš vieno šokio į kitą, susibūrimai dainai. Viskas pynėsi labai darniai ir gyvai.

Žiūrovams patiko ne tik šokiai, o ir dainos, kai gintariečiai be muzikos palydos puikiai dainavo, vis kuriam dainininkų užvedant naują posmą, o kitiems pritariant. Tai gal ne vienam žiūrovui prisiminė jo jaunos dienos, kai taip būdavo dainuojama subatvakariais.

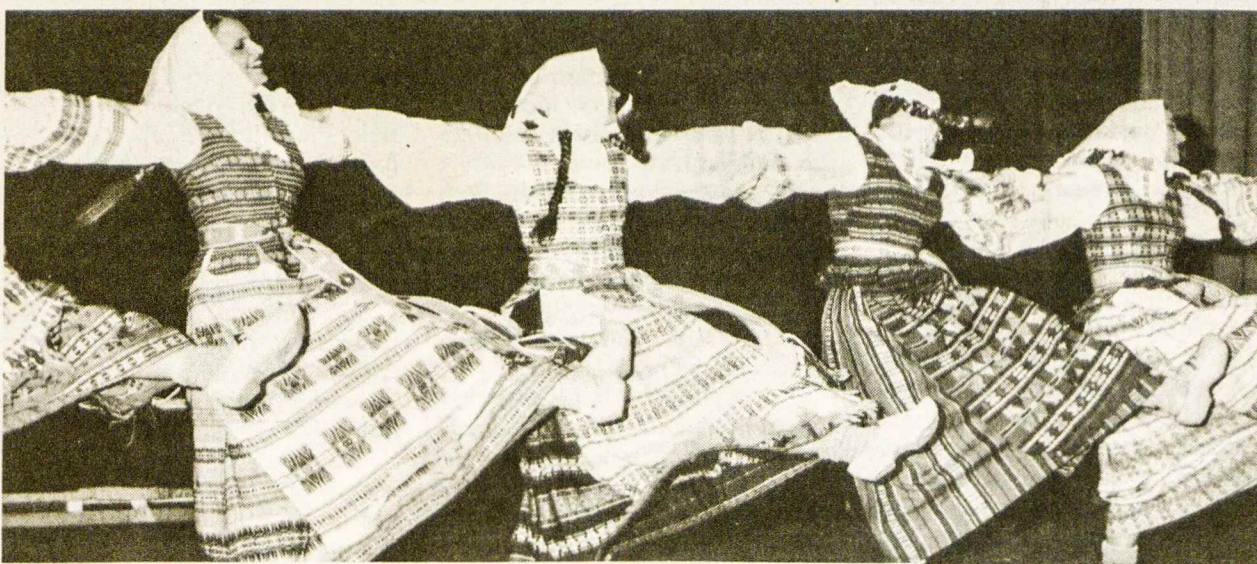
Prasmingi ir gilios minties buvo Nijolės Benotienės žodžiai, kviečiantys auginti, globoti ir saugoti jaunimą, kurio šūkis: “Savo gyvenimą skiriame Tau, mūsų protėvių žemei!”

Žiūrovai buvo labai patenkinti koncertu ir savo dėkingumą reiškė audringais plojimais po kiekvieno pasirodymo.

“Draugo” renginių komiteto pirmininkė M. Remienė pakvietė į sceną “Gintaro” vadovus – Ritą ir Juozą Karasiejus, dainininkų vadovę D. Viskontienę, kapelos vadovą T. Pabrėžą ir žodinės dalies vedėją N. Benotienę. M. Remienė dėkojo už puikią programą, sakydama, kad šiandien “Draugui” ypatinga šventė, buvo mieļa širdžiai ir akiai, mūsų kaimynas – lietuviškas žiburėlis – mus aplankė ir pradžiugino savo dainomis, šokiais bei lietuvišku žodžiu. Dėkojo gintariečiams, ir vadovams už jų pasiaukojimą. Vadovams buvo įteikta gėlių.

“Grandies” ansamblio vardu svečius sveikino Violeta Smielliauskaitė-Fabianovich, o “Spindulio” – Rasa Poskočimienė. Tų sambūrių atstovai irgi įteikė gintariečiams gėlių. “Grandies” ansamblis paaukojo “Draugui” 100 dol. Anot M. Remienės, tai reiškia iš jaunimo daugiau negu 1000 dol. iš kitur!

Žiūrovams ilgai ir audringai plojant, šventė buvo baigta. M. Remienė kvietė visus į JC kavinę pasivaikinti kava ir pyragais, pabendrauti su jaunimu. Ten J. Karasiejus, atsidėkodamas už pakvietimą ir gražų priėmimą, įteikė “Draugui” gražią plaketę.

“Trapuką” šoka Toronto lietuvių jaunimo ansamblio “Gintaras” mergaitės “Draugo” koncerte Jaunimo centre Čikagoje 1996.III.23

Nuotr. J. Tamulaičio

Antros “Draugo” koncerto dalies pradžioje per salę ateina gintariečiai, vesdami linksmą pokalbį su patenkintais žiūrovais Čikagos Jaunimo centre 1996.III.23. Pirmoje eilėje iš kairės F. Zopolis, A. Kėželis, A. Kėželiene, A. Kleizienė, garbės gen. kons. V. Kleiza ir Br. Nainienė

Nuotr. J. Tamulaičio

Lietuva ir išeivija ant XXI amžiaus slenksčio

Svarstybos, kuriose kalbėjo Kanados lietuvių veikėjai, gyvai jaučiantys dabartinę Lietuvos ir išeivijos pulsą

B. STUNDŽIA

1996 m. kovo 17 d. Toronto Lietuvių namuose surengtas svarstybas apie išeivijos dabarties ir ateities veiklą bei ryšius su Lietuva pradėjo V. Kulnys, teigdamas, kad išgyvenome neramų laikotarpį: okupacijas, karą, pasitraukimą iš tėvynės ir vėl atstatytą nepriklausomybę. Lietuvoje esąs pastebimas nusivylimas, nes per ilgai trunka kritimas į duobę. Žmonės piktna naudoja, valdančiųjų suctybės, stoka teisėtvarkos.

Išėjimą taip pat nusivylusi, nes valdžioje sėdi buvusios kompartijos sekretoriai, kagebistai, tapę turtuoliais verslininkais; išeiviams buvusi atimta turėta pilietybė, valdantieji nesirūpina valstybės gyventojų gerove, o tik savo kišenėmis. Kvietė pasvarstyti, kokia bus Lietuva ateityje, koks bus išeivijos ryšis su kraštu, kas išeivijoje perims vyresniosios kartos nešamas vėliavas.

Prof. R. Vaštoka, remdamasis Jungtinių tautų gyvenimo lygio matavimo masteliu, rado, kad Lietuva 174 valstybių sąrašą yra 71 vietoje, Latvija 48, Estija 43, Kanada pirmoje vietoje.

Žinoma, Lietuva negali lygintis su tokia turtinga šalimi kaip Kanada. Lietuvoje yra trumposnė gyvenimo trukmė, didesnis mirštančių negu gimstančių skaičius. Uždarbio negalima nę lyginti, nors Lietuvoje paslauga ir prekių kainos dažnai siekia pasaulines. Bet Kanada ir Lietuva yra vienodo lygio tyčinių nužudymų skaičiumi,

tik Kanadoje yra beveik 10 kartų daugiau gyventojų. Žinoma, Kanadoje seniai nebuvo karo ir jokių okupacijų, demokratija giliai įleidusi šaknis.

Gera, kad Lietuva yra 71 vietoje, nes be pagalbos iš šalies dar ilgai teks vargti.

Išeivijos grįžimo į Lietuvą netenka laukti, bet reikėtų panaudoti jų patyrimą ir lėšas, paremti Lietuvos jaunimą, kuris bus krašto ateitis. Tai būtų naudingas investavimas.

Kanados lietuviai sunkiu laiku daug nuveikė Lietuvai – rėmė Sąjūdį, surinko milijoną dolerių, siuntė įvairias įrangas, traktorius, neskaitant tūkstančių siuntinių ir paramos giminiams.

Išėjimą galėtų įsteigti “Lietuvos ateities fondą”, kuris remtų mokslą, švietimą, jaunimą nes tai užtikrintų Lietuvos ateitį.

Prof. V. Samonis kalbėjo apie Lietuvos vietą pasaulyje. Pagal geografus Lietuvoje yra Europos centras, bet politikoje – vis dar Rytų Europa. Iš tikrųjų tai slenkstis į Rytus ir Vakarus. Yra teigiamų ir neigiamų savybių. Per Lietuvą eina prekybiniai keliai. Prekės keliauja į abi puses, ir tranzitas neša pelną, bet tai vyksta normaliais laikais.

Rusija pergyvena neramų laiką, nori atstatyti buvusią sovietinę imperiją. Lietuvai reikia pastovumo, o maišatis Rusijoje žmones gąsdina. Dairomasi į Europos sąjungą ir į Š. Atlanto sąjungą nes nesinori likti sritimi, kurioje vyratut Rusija. Gudija puola į Rusijos glėbį ir kar-

tu planuoja koridorių į jūrą. Planavo per Lenkiją, bet lenkai neparodė susidomėjimo, nes turėjo patirtį su koridoriais 1939 m. Jeigu koridorius atsirastų, tai Lietuva būtų beveik iš visų pusių Rusijos apsupta.

Emigracija iš Lietuvos nėra nuostolinga, nes vieni išvyksta, o kiti grįžta ir pinigų atsiveža. Emigracijos uždavinys yra padėti Lietuvai įsijungti į Europos sąjungą ir ŠAS. Rusijai nusistovėjus, istorinė Lietuvos padėtis tarp Rytų ir Vakarų gali būti naudinga tarptautinėje prekyboje.

A. Vaičiūnas aiškino kad Bendruomenė ir išeivija yra skirtingos sąvokos. Tik maža Kanados lietuvių dalis yra išeiviai. Jaunimas nėra išeiviai. Iš tėvynės dauguma pasitraukė ne dėl geresnės duonos, bet baimės vejami.

Kanados lietuvių bendruomenės tikslas yra – išlaikyti lietuvių, tautinę kultūrą ir padėti Lietuvai. Dabar KLB tarybą sudaro vyresnio amžiaus dažnai konservatyvių pažiūrų žmonės. Pradinė KLB veikla nebuvo lengva, nes reikėjo įsikurti, auginti vaikus ir jungti įvairių pažiūrų, skirtingo išsilavinimo žmones. Dabar veiklama pagal kanadišką pavyzdį – atliekamu laiku veikti ir savaitgaliais pramogauti.

Jaunimas bando Bendruomenės veiklon įnešti naujų idėjų, bet dėl vyresniųjų kritikos nuo darbo pasitraukia. Lietuva jaunimui nepanaši į vyresniųjų sukurtą įvaizdį. Jis rėmė kovą prieš okupantą ir džiaugėsi, kai nepriklausomybė buvo atstatyta.

Po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 1918 m. visi JAV lietuviai, nežiūrint politinių pažiūrų, stengėsi savo gimtinei padėti. Mūsų karta, 1947-50 m. atvykusi į Kanadą, nesuprato anksčiau čia įsikūrusių lietuvių, smerkė tuos, kurie pataikavo rusams. Panašiai ir šių dienų ateiviai laikosi nuošaliai, bet gal su laiku susipras. Jie yra išaugę aplinkoje, kur viskas turėjo vykti kolektyviai, pagal įsakymus iš viršaus.

Kai kas siūlo Bendruomenę keisti veiklą, bet šiuo metu turime budėti, kad kaimynai vėl nebandytų užgrobti Lietuvos. Aišku, ateityje kai kas turės keistis, nes atsirado daug mišrių

Savarankiško verslo keliu

Pokalbis su draudos srities veteranu Petru Adamoniui Kanadoje

Nedaugelis iš pokario metais į Amerikos žemyną įvairiais keliais nuo raudonojo siaubo iškeičiusių pajėgių lietuvių beliko. Vieni ligų suremti ligoninėse, globos namuose ar dar po savo pastoge vienišas dienas stumia. Tačiau dar yra tokių, kurie, šeima išauginę, vaikus išmoksline, ne tik šiaip taip dieną po dienos skaičiuoja, bet dar žvaliai atrodą, savo verslą sąžiningai gano ir daugeliui pagalbos ranką ištiesia. Vienas tokių senatvei nepasiduodančių, į visokius lietuvių organizuojamus renginius suspažįnčių yra Petras Adamonis, vienos Montrealio draudos įstaigos vadovas.

PETRAS ADAMONIS, Montrealyje

– Kur ir kokius darbus nuo mažumės dirbote Lietuvoje?

– Lietuvoje jau nuo šešiolikos metų pradėjau dirbti Kraštų, Žemių ir Tautjėnų pieninėse. Kartais buvau punkto buhalteriu, pienininku ar reikalų vedėju. Daugelis gimtojo krašto gerų žmonių ir “Pienocentras” išvedė mane į gyvenimą ir pamokė savarankiškai spręsti reikalus.

– Nuo ko ir kaip pradėjote kurti avaziavęs Kanadon?

– Kanadoje, šiaurinėje Ontario provincijos dalyje, iš pradžių kirtau miškus. Paskui įsitačiau Montrealyje, “Stelco” fabrike. Pirmaisiais metais višaišp taupiau pinigus gyvenimo pradžiai. Čionai prasiplėtė mano patirtis ir platesnė pažintis. Visad troškau savarankiškai pradėti darbą.

– Kas Jus pastūmėjo į draudos sritį?

– Šį darbą pradėjau nuo nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo kartu su A. Budriūnu. Paskui jau ėmiausi parūpinti paskolas namams statyti ir apdrausti, nes daug kas iš lietuvių pirkto namus, pardavė, statėsi, todėl šis verslas buvo pelningas ir man gana patrauklus.

– Kodėl Kanadoje ir kitur drauda yra tokia populiari?

– Kanadoje drauda yra viena iš trijų finansinių galimybių: bankai, investavimo ir draudos bendrovės. Praktiškais akimis žiūrint, be draudos negalima gyventi. Juk teisinėje valstybėje kiekvienas žmogus yra susijęs su atsakomybe. O jei turi kokį turtą, automobilį ar ką nors kita, – toji atsakomybė gali būti labai didelė. Ją už tai tikrą mokestį kaip tik ant savo pečių paima draudimo bendrovė.

– Kokios yra draudimo rūšys ir ką Jūs aptamaujami klientai daugiausia ir kodėl apdraudžia? Ar yra draudimo praktikoje tam tikros rizikos?

– Draudos rūšių sąrašas yra nepaprastai ilgas. Dažniausiai apdraudžiami automobiliai, gyvenamieji namai, komerciniai pastatai, asmeninis turtas, pre-

šeimų, sumažėjo lietuvių kalbos vartojimas. Kai kuriose Bendruomenės apylinkėse veikla silpsta. Vis dėlto viliamasi, kad naujieji ateiviai pradės įsijungti. Kol kas Bendruomenė yra gyva šeštadieninė mokykla, parapijose, jaunimo organizacijose ir stovyklose, kur kurstoma meilės Lietuvai ugnelė.

(Nukelta į 6-tą psl.)

kyba, gamybos priemonės ir žmogaus gyvybė. Žinoma, ir čia rizikos esama. Pirmiausia – didelės nelaimės. Tačiau ir jos plačiu mastu išlyginamos, – perdraudžiama iš naujo, pajamų surenkama iš kitų objektų ir pan.

– Kaip vadinasi Jūsų draudos įstaiga, koks jos adresas? Jina dirba savarankiškai? Ar negalite įsteigti savarankiškos draudos bendrovės?

– Adamonis Insurance Agency Inc. 3907A Rosemont Blvd. Montreal, Que. H1X 1L7. Dirbame savistoviai – esame nepriklausomas draudimo agentas pagal pasirašytą sutartį su keilomis draudimo bendrovėmis. Kadangi pagrindinis kapitalas dar nėra labai didelis, klientų ir pajamų taip pat nėra daug, įsteigti atskiros bendrovės negalima.

– Kuo skiriasi Lietuvoje draudos įstaigų darbas, metodika ir apimtis nuo kanadiškės tvarkos ir Jūsų praktikos?

– Keliskart Lietuvoje susitikęs su draudos įstaigų darbuotojais susidariau šokią tokį šio verslo vaizdą. Dauguma žmonių draudą laiko nereikalingu dalyku ir todėl visi neįaučia atsakomybės. Krašto įstatymai šios atsakomybės griežtai nepabrėžia, nenurodo. Užimą atsakingas pareigas ar net verslininkai nelaimė dažnai palieka Dievo valiai. Būdinga, kad Lietuvoje automobiliai draudžiami vienpusiškai: tik tai savoji pusė, o jei sudaužė kitą automobilį ar sužeidė žmogų, tegul nukentėjęs ieško nuostolių per teismą, policiją. Jeigu nėra iš ko nuostolių išieškoti, taip byla ir baigiasi. Kai nėra užtikrintas draudos atlyginimas, nėra drąsos kurti, nėra ekonominės pažangos.

– Kaip ir kuo lietuviškieji draudos darbuotojai galėtų pasimokyti iš vakarietiškos ilgametės patirties?

– Kanada yra pasimokiusi iš anglų draudos praktikos. Anglijoje yra gimusi ir draudos tradicija. Čia sukaupia didžiulę patirtis. Kiekviena draudos sritis yra smulkmeniškai išnagrinėta. Nuolat yra stebimi ir registrujami pokyčiai. Pasijūrejus, ką galima pritaikyti vietinėmis sąlygomis, Lietuvoje reikėtų įgyvendinti bent svarbiausius draudos sistemos metodus.

– Kokie Jūsų draudos įstaigos darbuotojai? Darbų organizavimo tvarka, darbotvarkė ir santykiai su klientais? Kokiais svarbiausiais darbo principais vadovaujate savo veikloje?

– Savo įstaigoje dirbame trys: Joana Adamonytė, Donna Svakra ir Petras Adamonis. Visi trys esame “Insurance Brokers” laipsnio Kvebeko provincijoje. Apie darbų apimtį reikėtų kalbėti gana daug, nes tai plati atskira sritis. Santykiai su klientais yra paremti abipuse nauda, o stengiamasi kuo greičiau ir tiksliau patarnauti.

– Kokį įdomiausią iš savo ilgametės patirties patarimą galite duoti šio laikraščio skaitytojams?

– Visiems galėčiau patarti – nerūkyti lovoje. Per visą darbo laiką dėl šios nelaimės žuvo trys žmonės, ir kūrį – vienas lietuvis.

– Dėkojame už dalykiskų atsakymus ir linkime kuo ilgiau tvarkyti savo įstaigos ir šeimos reikalus.

Kalbėjosi kun. K. J. Ambrasas.

! Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai		Nemokamas siuntinių paėmimas		JAV ir Kanados dolerių perdavimas 4% plus \$20 pristatymas iki \$4,999 3% nuo \$5,000	
Nordland Express		Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga: pirmadieniais ir ketvirtadieniais St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmą mėnesio sekmadieniais Windsor, Sarnia: antrą mėnesio sekmadieniais London: antrą ir ketvirtą mėnesio sekmadieniais		Siuntiniai su kanadiškais produktais. Lietuvoje mūsų sandėlyje:	
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.		Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius į Nordland Express su gavėjo, siuntėjo adresu ir talpos aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime muitinės pareiškimą, sąskaita bus jums pasiųsta.		Siuntinys nr.1 10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių - \$50 (JAV \$38) Siuntinys nr.2 12 litrų augalų alyvos (4x3 litrai) \$36 (JAV \$27) Siuntinys nr.3 4.5 kg vištienos buljonas \$30 (JAV \$23) Siuntinys nr.4 6 kg žemės nešutų sviestas (12x500 g) \$34 (JAV \$26) Siuntinys nr.5 11.5 kg rukių šprotai, Ryga 72 dežutės po 160 g \$64 (JAV \$48) Siuntinys nr.6 20 kg cukraus (10x2 kg) 400 g tirpstantios kavos (2x200 g) \$48 (JAV \$36) Siuntinys nr.7 31 (vairus kanadiški produktai (20 kg) \$95 (JAV \$72) Siuntinys nr.8 17 (vairus kanadiški produktai (14 kg) \$65 (JAV \$49) Siuntinys nr.9 220 v. elektrinis šildytuvai \$75 (JAV \$57)	
Skyrius: North York		Town Press 164 Willowdale Ave, North York, Ont. (416) 222-4021			
London		Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. (519) 657-1751			
Montreal		Andres Vitols 105 56th Ave., Lachine (514) 637-9102			
		Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžius 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pėdų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve “Talka”, 830 Main St. E. Hamiltono			
SKAMBINKITE		Toronto 416 535-5000		Už Toronto ribų 1-800-561-3113	
				FAX 416 535-5001	

Operetės „Viengungiai“ programos dalyviai. Pirmoj eilėj iš kairės – St. Jokubaitis, adm., muz. St. Gailevičius, muzikinės dalies ved., J. Jagėla, režisierius. Antroje eilėje – S. Mašalaitė, A. Paulionis, D. Mašalaitytė. Trečioje eilėje – S. Jonavičius, V. Mašalas, L. Januška ir A. Kuolas

Operetė „Viengungiai“ prieš 40 metų

Vartant pageltusias laikraščių iškarpas, koncertų programas, muzikinių veikalių partitūras, žiūrint į besišypsančius jaunus veidus fotografijose, įsitikini, kad išeivijos gyvenimas ir istorija vystėsi ir vystosi iki dabar. Niekas neatširdo iš nieko, ir įvykė renginiai ar įvykiai višada turėjo ir turi sąryšį su tolesniais reikšimais.

1996 m. vasario mėn. suėjo 40 metų, kai Toronte pirmą ir, deja, vienintelį kartą buvo pastatyta kompoz. D. Andriulio operetė „Viengungiai“. Tai lengvo, humoristinio ir, sakyčiau, tuo laiku aktualaus turinio veikalas, kuriame pagrindiniai veikėjai yra keturi turtingi senberniai, našlys ir jo dukrė. Iš turinio ir vidinių dialogų paaiškėja, kad pagal naująją valdžios įstatymą viengungiai bus apdėdami įvairiais mokesčiais, todėl visi staigiai susirūpinę stengiasi užkariauti našlio dukros širdį. Linksmos melodijos operetės dainos, šmaikštūs posakiai, kabaretinio stiliaus fortepijoninės įžangėlės visam veikalui teikia smagią, pramoginę nuotaiką.

Ar bereikėtų prisiminti tokius dalykus, kurie buvo prieš 40 ar net daugiau metų, juo labiau, kad jau mažai kas iš esančių teprismena, o dalis būsimųjų veikėjų sulaukė vėlyvo saulėlydžio ar iškeliavo amžinybėn. Sakytum, būtinai taip. Neturėtume leisti užmiršimo dulkėn nusėsti ant mūsų išeivijos istorijos, mūsų kultūrinio gyvenimo. Tik sovietinė santvarka neigė bet kokią anksčiau atliktą darbų įtaką toliau besivystantiems, o mes gyvename demokratinėje visuomenėje.

1956 m. vasario 9 d. „TŽ“ 6 nr. yra visų operetės „Viengungiai“ veikėjų nuotraukos ir straipsnelis, aprašantis būsimą įvykį. „Pasiruošimas operetei eina visu tempu. Muz. St. Gailevičius ir rež. J. Jagėla deda visas pastangas, kad išgautų iš solistų kuo daugiau, jei ne viską, ką tik jie išgali“ – rašoma pranešime. Visiems yra žinomi kompozitoriaus St. Gailevičiaus nuopelnai mūsų visuomenės chorinio-kultūrinio gyvenimo plėtotėje, naujų muzikų paruošimo, jo kūrybiniam palikime, išeivijos dainų švenčių dalyva-

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal

susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus prima

pacientus ir vakarais

Iš Lietuvos į pasaulinę viešumą

Kaune gimusio Emanuelio Levino filosofinis palikimas

ANDRIUS VALEVIČIUS
Sherbrook

Prancūzijos Paryžiuje 1995 m. gruodžio 25 d., sulaukęs 90 metų, mirė garsus filosofas Emanuelis Levinas. Gimė Kaune 1906 m. žydų šeimoje, nuo seno gyvenusioje Lietuvoje. Savo jaunystę Emanuelis Levinas praleido Kaune. Jo tėvai Kauno senamiestyje turėjo knygyną, todėl nuo pat vaikystės Levinas augo ir gyveno apsuptas knygų. Namie šeima kalbėjo rusiškai, ir Levinas lankė rusų mokyklą, bet lietuviškai išmoko gyvendamas lietuviškoje visuomenėje.

Vienas jo ankstesnių straipsnių „Dvasiškumo sąvoka prancūzų ir vokiečių kultūroje“ buvo parašytas lietuviškai ir išspausdintas 1933 m. „Vairo“ žurnale. 1995 m. lapkričio mėnesio nr. jis buvo perspausdintas „Naujajame židinyje“ Vilniuje.

Kai aš pirmą kartą susitikau su Emanueliu Levinu 1983 m. Otavoje, kalbėjomės lietuviškai – jis dar nebuvo pamiršęs lietuvių kalbos.

Prancūzijoje

1923 m. E. Levinas išvažiavo iš Lietuvos į Strasburgo universitetą. 1930 m. apgynęs disertaciją, Levinas aktyviai dalyvavo įvairiuose filosofiniuose būreliuose iki Antrojo pasaulinio karo, kai buvo pašauktas į prancūzų kariuomenę vertėju. Netrukus pateko į nelaisvę ir keletą metų išbuvo kaip vokiečių karo belaisvis. Prancūziška uniforma jį išgelbėjo nuo kitų žydų likimo, kurie pakliuvo į vokiečių rankas.

Prieš karą Levinas dar vis lankydavosi Lietuvoje kiekviena vasara iki 1936 m. Jo žmona Raisa, su kuria susituokė 1930 m., irgi buvo iš Kauno. Vėliau jiems, kaip žydams, jau buvo neįmanoma važiuoti per Vokietiją. Tad nebeteko grįžti į Lietuvą nei pamatyti savo šeimos, kuri žuvo per vokiečių okupaciją.

Po karo Levinas pradėjo mokytojauti ir vėliau tapo direktoriumi „Ecole normale Is-

raelite orientale“, kur buvo ruošiami mokytojai Izraeliui. 1961 m. Levinas tapo Poitiers universiteto profesoriumi, 1967 m. – Nanterre universiteto, 1973 m. – Sorbonos universiteto profesoriumi, kur dirbo iki 1976 m., t. y. iki pensijos.

Žingsniai į filosofiją

Levino darbai ir mintys jį įrikiavo tarp įtakingiausių šio šimtmečio filosofų. Jeigu savo laiką Edmund Husserl, Martin Heidegger, Jacques Maritain buvo garsenybės pirmoje šio šimtmečio pusėje, o prancūzai egzistencialistai, kaip Jean-Paul Sartre ir Albert Camus ir fenomenologas Merleau Ponty, šimtmečio vidury, tai šimtmetis baigiasi tikrai su viena žvaigžde – Emanueliu Levinu. Jo įtaka yra nepaprastai didelė, pradedant naująja nihilistine filosofija, baigiant popiežiaus Jono-Pauliaus II etiniu ir antropologiniu mąstymu.

E. Levinas pradėjo savo karjerą kaip E. Husserl'io mokinys. 1928-29 m. jis lankė Husserl'io paskaitas Freiburge ir išvertė Husserl'io „Kartesiano-šche Meditationen“ į prancūzų kalbą. Jo disertacija 1930 m. irgi buvo apie Husserl'io mąstymą: „Theorie de l'intuition dans la phenomenologie de Husserl“. Vėliau pasižymėjo kaip Martin Heidegger'io kritikas su savo knyga „En decouvrant l'existence avec Husserl et Heidegger“, išleista 1949 m.

E. Levino tikras originalumas atsispindi jo dviejuose šedevruose, dabar jau tapusiuose klasikais: „Totalite et infini“, išleistas 1961 m., ir „Autrement qu'être ou au-delà de l'essence“. Esu jau keletą kartų smulkiau aprašęs Levino mąstymą lietuviškoje spaudoje („Emanuelis Levinas – kito asmens filosofas“, „Tėviškės žiburiai“, 1988.03.15; „Emanuelis Levinas ir kito žmogaus teologija“, Lietuvos katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai, XIII tomas, Roma 1990). Čia paryškinsiu tikrai E. Levino filosofijos pasekmes

Vasario 16 gimnazijos ištvermės maratono, susidedančio iš devynių disciplinų, dalyviai su organizatorium bendrabučio vedėju EDMUNDU JANKŪNU

Nuotr. M. Šmitienės

Lietuva ir išeivija ant XXI...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Lietuva yra visiems viena. Ji mokosi iš savo klaidų ir kuria demokratiją. Kanados lietuviai turi tai suprasti, nes 50 metų okupacija daugelį suluošino. Reikia tikėtis, kad ateities jauniosios kartos čia ir Lietuvoje geriau supras vieni kitus.

G. Procuta kalbėjo apie lietuvių įnašą į pasaulinę kultūrą ir apie tarptautinės politikos nenuoseklumus. Dabar Lietuvoje sovietinį auklėjimą keičia Vakarų pasaulio vartotojiškos visuomenės pažiūros. Mūsų kraštas po Antrojo pasaulinio karo buvo parduotas rusams. Vėliau, prasidėjus šaltajam karui, buvome panaudoti JAV propagandai. JAV žiūri tik savo interesus, net nesilaiko tarptautinio teismo Hagoje sprendimų. Mus patenkina Vakarų pasaulio užtikrinimai, kad jis nepripažįsta sovietinės okupacijos, o kai Lietuva pati atsikovojo nepriklausomybę, tai ilgokai vengė ją pripažinti.

Kalbant apie kūrybines lietuvių įgėgas tiek užjūryje, tiek Lietuvoje, tenka pasidžiaugti, kad turime asmenų, kurie savo kūryba, darbu yra sulaukę pasaulinio pripažinimo. Paminėkime B. Galdikaitę, M. Gimbutienę, A. Greimą, J. Meką, J.

Mačiūną, Č. Milašį, Jaunimo teatrą, fotografijos meną.

Dažnai mums prikiša bendradarbiavimą su vokiečiais, kad esame nacionalistai, bet užmiršta šimtmečius trukusį karą su kryžiuočiais ir tai, kad Lietuva vienintelė išdrįso vokiečių naciams surengti teismą. Ir į karą įsijungusios JAV tiekė Vokietijos karo pramonei spalvotus metalus, mašinas. Kai JAV nesileido žydu pabėgėlių laivų, tai Lietuvoje rado prieglobstį 15.000. Jie, gavę dokumentus, galėjo išvykti į kitus kraštus. JAV žino mus leidyklos ir „The New York Times“ stengiasi išpūsti lietuvių nusikaltimus ir paneigti teiktą pagalbą.

Klausytojų pasisakymuose Br. Saplys abejojo dėl Č. Milašiaus palankumo Lietuvai. G. Procuta nurodė eilę rašinių, kur jis gina Lietuvą.

Dėl bėgimo iš Lietuvos prof. V. Samonis teigė, kad nebėgs tūkstančiai, nes Vakarai jų nepriims. Gyvenimas sunkus, nes 50 metų sovietinio palikimo rato neįmanoma atsukti per 5 metus. Nebūtina visiems gyventi Lietuvoje. Dr. P. Lukoševičius siūlė visiems jaustis Kanados lietuviais ir nuvykus į tėvynę nesistengti jų mokyti, nes nepažįstame vietinių sąlygų.

bendrame XX š. galo filosofiniame mąstyme.

Minties gairės

Formaliai galima pavadinti Leviną fenomenologu. Tai filosofinė mokykla, įsteigta E. Husserl'io, kuri stengiasi apibūdinti tikrovę grynai per „kasdienybės“ analizę. Fenomenologai norėjo surasti gyvenimo tiesą ne naudodami jau sukurtas filosofines sistemas ir ideologijas, bet grynai per gyvenimo įvykių (fenomenų) aprašymą ir suskirstymą.

E. Levinas nesitenkino klasišine Vakarų filosofijos ontologija (būties mokslu), kuris bandė visą tikrovę suvesti į kažkokią viską peržengiančią būtį. Esą pirma yra būtis ir tik tada atsiranda žmogus bei veiksmas, t. y. žmogaus elgesys priklauso nuo kažkokios jam nežinomos ir tamsios būties. E. Levinas gi atsako, kad pirma yra žmogaus elgesys, ir tiesa, jeigu ji yra, pasireiškia per žmogų, per analizę, per apmąstymą žmogaus elgesio, visų pirma per jo moralinį arba etinį elgesį. Kitaip sakant, E. Levinas norėjo pastatyti etiką prieš ontologiją.

Paprastai Vakarų filosofijoje pirmą vietą užima ontologija, o etika yra jos padarinys. Levino sistemoje etika pirmauja, ir ontologija tampa maždaug be-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Žemaitės „Trys mylimos“

Komedija, parašyta beveik prieš 100 metų, buvo suvaidinta Los Angeles mieste 1996 m. kovo 23 ir 24 dienomis Šv. Kazimiero parapijos salėje

ALGIRDAS GUSTAITIS

Rašytoja Žemaitė

Rusijos okupuotoje Lietuvoje 1845 m. gegužės 31 d. Bukantiškės dvare, Plungės apylinkėje, gimė Julija Beniuševičiūtė buvusią bajorų šeimą. Tėvai tarnavo grafų Platerių dvare Bukantiškėje. Auginta, mokyta lenkiškai. Rašyti, skaityti pramokė tėvas. Palaikė 1863 m. lietuvių-lenkų sukilime prieš Rusiją lenkų pusę. 1864-1866 tarnavo kambarinė. 1865 m. ištekojo už buvusio baudžiauninko Lauryno Žymanto. Gyveno skurdžiai. Susipažinusi su Povilu Višinskiiu, paskaičiusi „Aušrą“, „Varpą“, nutarė esanti lietuvė. 1894 m. pradėjo rašyti. Jos raštus taisė Jonas Jablonskis.

„Piršlybas“ parašė 1895 m., išspausdino Lietuvos ūkininkų kalendoriuje. Su vyru nuomojo ir dirbo žemę. Gyveno pas G. Petkevičiūtę-Bitę. Dalyvavo Vilniuje lietuvių moterų suvažiavime, redagavo lietuvišką spaudą. Su Bulotais 1916-1921 m. lankėsi JAV.

Parašė apysakų, pjesių, kritiškų apysakų, ryškio neigiamybės, kėlė moteris, joms taikomas apgaules, išnaudojimą. Vaidinimą „Trys mylimos“ parašė 1907 m. Vėliau to veikalo Žemaitės kalba „silietuvinata“.

Sovietmečiu lietuviškai rašantieji pageidavo Žemaitės kūrybai duoti daugiau „ideologinio realizmo“. Sovietikai norėjo, kad Lietuva atsisakytų lietuviškumo. Lietuviškai kalbantieji sovietikai matė, kad lietuvių tauta skyla į dvi priešingas dalis. Sovietiniai ideologai manė, kad „dabar“ liaudies rašytojo uždaviniai daug griežtesni, negu Žemaitės laikais. Jie buvo pasiryžę eiti tuo keliu iki galo. (Lietuvių literatūros kritika, II t., psl. 558, Vilnius, 1972).

Žemaitė mirė Marijampolėje 1921 m. gruodžio 7 d. Ten kapinėse pastatytas jai paminklas.

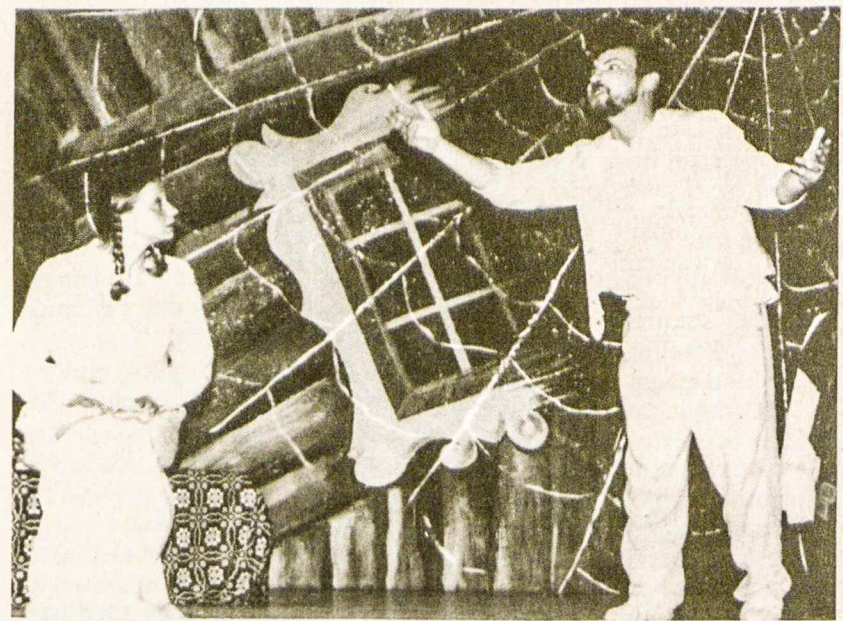
„Trys mylimos“

Patraukliai atrodantis jaunuolis Liudvikas (Armandas Ragauskas) kambaryje grožisi savimi: tai veidelis, tai rankelės, tai liemenėlis! Jį myli jaunos merginos, net jų motina! Juokiasi iš kvailėlių. Tokiomis malonumais pasinaudoja, iki nesugaus. O tada – pabėgti kitur naujų varnelių ieškoti.

Jaunutė šeiminių dukrėlė Domicelė (Marytė Kašėtaite) įskrenda lyg paukštelis – gyvutė, linksmutė. Liudvikas išprašo rublį. (Veiksmo pradžia). Įbėga

Los Angeles dramos sambūris kovo 23-24 d.d. suvaidino Žemaitės veiklą „Trys mylimos“. Iš kairės: SIGUTĖ MUKUTAITYTĖ, RAMUNĖ VITKIENĖ ir MARYTĖ KAŠĖTAITĖ. Nuotr. Vinco Stoko

Los Angeles dramos sambūrio pastatyme Žemaitės „Trys mylimos“ vaidina MARYTĖ KAŠĖTAITĖ ir AMANDAS RAGAUSKAS. Nuotr. Vinco Stoko

sekanti jaunutė šeiminių dukrėlė Petronėlė (Sigutė Mikutaitytė) – ji numylėtiniui duoda du rubliu. Šeiminkė Kyverienė (Ramunė Vitkienė), jaunųjų mergaičių motina, be ilgų kalbų siūlo vedybas. Baigta Liudvikui! Dukrėlių vestuvėms duosianti po šimtinę rublių, trečiąjį pasilikis sau.

Liudvikas (samdins bernas) iš džiaugsmo alpsta. Moteriškė jaunikiui niekam neduosianti, jį apsaugos, apgins – jaunas vyras jai priklausos! Liudvikui pritrūksta žodžių. Jam duoda valgyti „ant stiprumo“.

Ilgai merginos išsikalba. Suvedžiotojui atkeršys. Liudvikas Petronėlę tikrai mylėjo, jį atsilygins! Kivirčiai iki muštynių. Antrame veiksmo Liudvikas džiaugiasi pasiklausęs merginų kalbėlių, negulė savo lovon. Vyresniąją moterį, savo meilę, vadina „sena boba“. Suplanuoja naujas apgaules.

Ateina pagyvenęs, turtingas senbernis Kozeris (Juozas Raibys). Norėtų paglemžti Petronėlę. Pasilūsus atsigula Liudvikas lovon, užsikloja net galvą. Įbėgusios merginos muša, manydamos, kad guli Liudvikas.

Liudvikas vynioja naujus spąstus. Sugundo Domicelę pavogti drabužius, pinigų – jėdu pabėgs, mylės... Mergaitė tirpsta būsimoje laimėje, sutinka apvogti motiną, seserį, pabėgti su meluojančiu bernu.

Trečiame veiksmo Petronėlė vaišina Kozerį. Jis, tarsi nieko nežinotų kas aplinkui darosi, aiškina, kad jauoj išdžiovintus grūdus geriausia išskuti spragilais, gaidžiui pragydus keltis.

Motina pasigenda Domicelės. Aiškina, kaip ją myli Liudvikas, net rankas bučiuoja, prašo už jo ištekėti. Motina prisimena pirmojo vyro žodžius: netektų antrą kartą, prapultų, vaikus pražudydų. Petronėlė įrodinėja Liudvikui apgaules, melagystes, bet mama netiki. Įsmunka Liudvikas, išgeria arbatos, išbėga. Petronėlė girdi kažin ką greitai išvažiuojant.

Pavyko?

Ar prieš šimtmetį parašytas vaidinimas pavyko? Ar apgaulingų vyrų meilikavimais, klata, niekšiškamai dabar suprantami? Ar merginos tokios kvailos, net jų motina? Ar turtingas senbernis gulis svetimon lovon, magaryčiom galvą užsidengęs? Ar mergišius beveik ištisus metus meilikautusi su ūkiu savininke, jos dviem dukrėlėmis gražuolėmis, pats būdamas paprastas bernas? Ar jis turėtų

• Koks malonumas apie save rašyti. Iš aštuoniasdešimt aštuonių prašvilpusių metų turi iš kuo pasirinkti. (Pr. Dom. Girdžius)

Mūsų sekmadieniai ir chorai

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Toronto

Muzikos atsiradimo istorijos šaknys siekia gilią graikų ir romėnų senovę. Didieji filosofai Aristotelis, Platonas kūrė ir plėtojo savo mokslą, teigdami kad muzika yra viena pagrindinių šakų, padedanti ugdyti žmogaus dorovę, principus, sąmonę. Tuo laiku muzika buvo viena pagrindinių mokslų šalia matematikos, istorijos, kalbų, geografijos ir kt. Vėlesniais laikais, plintant krikščionybę, muzika pasidarė neatskiriama liturgijos dalis. Psalmės, himnai, giesmės skambėjo vienuolynuose, katedrose, šventovėse, mokyklose. Liturginėse apeigose atsiradęs pirmasis ryšys tarp chorinės muzikos ir žodinio meno tapo liturginiu giedojimu. Mūsų dienomis šis giedojimas šventovėse yra priimtinas ne tik lotynų kalba, – kiekviena tauta gali garbinti Viešpatį savo kalba, savo religine muzika, gimininga tautos ar liaudies charakteriui. Mano dėmesys šiame rašinyje yra nukreiptas į giesmę ir maldą išreikštą mūsų tautos gimtąja lietuvių kalba sekmadieninėse pamaldose, kuriose mes kasdieniškiausiai ir daugiausia esame susieti su lietuviška religine muzika.

Pirmiausia, kaip reikėtų suprasti ir vertinti tikybą, dėl kurios mes renkamesi į sekmadienines Mišias? „Ji nėra žmogaus apsisireikimas, nėra santykiavimas su aplinka: ji yra nusimanymas, kad esu kilęs iš didžiosios kūrybos, iš Dievo Valios. Mes galim kalbėti apie didžią Išminčių, Meilę. Jo parodo žmogui kelią, kuriuo jis galėtų pakilti į tokią padėtį, kurioje būtų galima pasiekti pačią Aukštąbę“ – rašo filosofas Vydyūnas (Raštai III, p.340). Tikėjimas į Dievą iškėlė žmogų iš kasdienybės, jį stiprina ir ugdo. Tai viena sielos kultūros sąlyga, be kurios visuomenė gali krauti visokius turtus. Bet tokios santvarkos jau įrodė pasauliui, kaip silpnai jos laikosi ir kiek nedaug reikėjo, kad subyrėtų. Mūsų sąlygomis, gyvenant svetimame krašte ir norint išlikti vienylyje etnine dailimi, tikyba yra gyvybinė tautiškumo, lietuviškumo išlaikymo versmė, jungianti didžiausią daili tautiečių.

Lietuviškose parapijose visi patarnavimai yra paprastai atliekami lietuvių kalba. Jose stengiamasi laikytis nusistovėjusių tautinių-kultūrinių tradicijų. Ryškus skirtumas tarp lietuviškų ir kitataučių to paties tikėjimo apeigų yra giedojimas. Giesmės yra mūsų tautos kančias, džiaugsmą, meilę, padėką Viešpačiui išreiškianti kūryba,

tautos jausmus išreiškiantis muzikos menas.

Kalbant apie parapijinių chorų giedojimą, tenka pripažinti, kad daugeliu atveju jis yra nutolęs nuo tikrojo meno. Parapijiniai chorai, prieš keliasdešimt metų atlikę sudėtingus kūrinus, padarę įrašus, dabar, dėl susilpnėjusių jėgų ir amžiaus, nebepajėgia to atlikti. Šie dalykai yra lengvai pataisomi, jeigu lietuviškoji visuomenė atkreips dėmesį ir stengsis esamą padėtį pagerinti. Mano žiniomis, vienintelis pajėgus ir stipriai progresuojantis parapijinis choras Šiaurės Amerikoje yra Klivlando Dievo Motinos parapijos mišrus choras, vadovaujamas muz. Ritos Čyvaitės-Klorienės. Šis choras per palyginti trumpą laiką yra akivaizdžiai įrodęs savo pajėgumą. Jis nesiriboja vien religinėmis ir tautinėmis šventėmis, – turėdamas platų repertuarą, jis atlieka koncertus amerikiečių visuomenei, aplanko lietuvių telkinius. Ne kartą lankėsi ir Toronte. Graži draugystė su Toronto lietuvių choru „Volungė“ mūsų klausytojams padovanojo puikius, meniškai vertingus religinės muzikos koncertus.

Pasinaudodamas šiuolaikinės technikos pažanga, R. Klorienės vadovaujamas choras pirmasis išleido CD rinkinį katedrinių giesmių „Prakartėlėn skubu“ ir religinės vėlykinės muzikos įrašų garsajuostę „Priešikėlė Jis“. Jau vien tik tai, kad choras sugebėjo išleisti proginę religinę muziką pilną įrašų, rodo šio vieneto platų repertuarą. Vien vėlykinių giesmių įrašo koliaus išvijos choriniai vienetai neturėjo.

Imkime pavyzdį iš toliau pažengusių, klausykimės jų meniškių giesmių įrašų ir tokiu būdu bandykime tobulėti patys. Dar nėra vėlu stiprinti esamus parapijos suaugusiųjų chorų, kurti ir organizuoti parapijinius vaikų chorų. Jaunos atžalos išvijoje auga ir bręsta daug greičiau nei mes pajėgiame suvokti. Norint išlaikyti tautinę jaunimo sąmonę, reikia pradėti skaičiuoti ne metus, o dienas ir valandas, kurios galėjo duoti naudos bet kuriam mūsų jauniosios kartos atstovui. Šioje visuomenėje auginti vaikus, skiepijant tautinės kultūros bruožus, yra nepaprastai sudėtinga. Todėl kiekvienas krislėlis, nors ir menkiausia proga įvesti jaunimą į lietuvišką aplinką, jau būtų žingsnis į išlaikymą lietuviškos išvijos. Šioje užduotyje lietuviškos sekmadieninės pamaldos, parapijos vaikų chorai, parapijos jaunimo grupės, parapijos jaunos šeimos yra vienas iš svarbiausių būdų tai pasiekti.

Vaikų chorelis, vadovaujamas muzikės NIJOLĖS BENOTIENĖS, giedantis per sekmadienį bei švenčių pamaldas Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje. Nuotr. G. Paulionienės

Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje choras, vadovaujamas muziko JONO GOVĖDO, pamaldų metu. Nuotr. G. Paulionienės

Vasario 16 gimnazijos choras dainuoja Lietuvos nepriklausomybės šventėje Hiutenfelde Ntr. M. Šmitienės

Kūrybinis pensininko derlius

Alfonso Tyruolio-Šešplaukio literatūriniai darbai

ALĖ RŪTA

Vieni pensininkai, deja, turi leisti dienas su negaliojimo arba pernelyg išsėdimiesi, o kiti savo laisvą laiką nuo kitų, priversinių, darbų panaudoja kūrybai, kultūrai. Prie pastarųjų priklauso pensininkas, rašytojas, poetas ir kritikas dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis. Jis nuo 1925 m. (per 70 m.) tebeturtina lietuvių literatūrą ir spaudą sava poezija, prozos ir poezijos vertimais, recenzijomis, moksliniais-literatūriniais straipsniais.

Jo poezijos rinkiniai: „Vy-turėlis“ – 1925 m., „Pavasario saulė“ – 1935 m., „Kelionė“ – 1950 m., „Laukų liepsnos“ – 1954 m., „Sacra via“ – 1961 m., „Sužeistas medis“ – 1962 m., „Metų vingiai“ (poezijos rinktinė) – 1963 m., „Diemedžio paukštelis“ – 1974 m. Ir daugybė jo suredaguotų rinkinių, antologijų, straipsnių ir vertimų knygų; vertė Goethe, Šilerį, Rilke, George, Novą ir kt.

Vien per pastaruosius dvejus metus A. Tyruolis paruošė ir Lietuvoje išleido tris knygas. „Pažintis su rašytojais ir knygomis“. Kritika. Žurnalo „Santara“ 27-toji knyga. Išleido „Spindulys“ Kaune 1995 m. Redaktorius – Robertas Keturakis. Knygos tiražas – 2,000.

Cia atskirais įdomiais straipsniais autorius šiltai prisimena rašytojus: Maironį, Adomą Jakštą, Vaižgantą, kalbininką Rygiškį Joną, Putiną, Vy-dūną, Mykolą Vaitkų, Bern. Brazdžionį, Petrą Karužą, Ant. Vaičiulaitį, Aleksą Dičpetrį, Sofiją Čiurlionienę, Viktorą Katilį ir kitus žymiuosius mūsų literatūros istorijoje. Antroje knygos dalyje – kritikos straipsniai apie išsivijusius rašytojų išleistas knygas: F. Kiršos, Nykos Niliūno, K. Bradūno, Jono Aisčio, Gr. Tulauskaitės, Jul. Švabaitės, St. Santvaro ir kitų poetų bei nemažai prozos knygų. Neilgi straipsniai, bet įžvalgūs, parašyti optimistine ir kolegiška nuotaika. Kad ir siekiant objektyvumo, nė vieno kūryba nenugramzdinama į bedugnę, vis randama kas nors gero, surieksminamas kiekvieno literatūrinis darbas. Užtat knyga ir pa-žintinė, ir maloni skaityti, ypač kai taisyklinga, lengva kalba parašyta.

„J. G. Herderis ir baltų tautos“. Mokslinė studija. Išleido Mokslo ir enciklopedijų leidykla 1995 m. Dail. J. Pocius. Tiražas – 1,000.

Alf. Šešplaukis-Tyruolis po studijų Vokietijoje ir Šveicarijoje, gilindamas germanistikos bei

anglistikos studijas Innsbruck'o universitete Austrijoje, parašė ir disertaciją „J. G. Herder und die baltischen Voelker“ ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Galbūt ši knyga ir yra dr. Alf. Šešplaukio praplėsta (ir lietuvių kalba) disertacija. Tai apie vokiečių klasiko, literatūros ir istorijos tyrinėtojo, humanisto Johann G. Herder'io (1744-1803) pažintį su baltų tautomis. Ne vien pažintį, bet ir Herder'io įvertinimą, net susižavėjimą latvių, lietuvių ir estų liaudies dainomis.

Herder'io domesys liaudies dainoms ypač didėjo nuo 1775 m., kai jį paskatino Karaliaučiaus un-to profesorai – Kantas, Hamann'as ir jų draugas Johann Gottlieb Kreutzfeld'as (1745-1784). Pastarasis net buvo pramokęs lietuvių kalbos, rinko ir vertė į vokiečių kalbą lietuvių liaudies dainas. Herder'io 1779 m. išleistoje knygoje „Liaudies dainos“ yra įdėtos ir 8 lietuvių liaudies dainos.

Herder'is kilęs iš Mohrun-gen'o miesto, Prūsijos, romantiškas, pats poetas, filosofas ir pedagogas, visada užjautes liaudį, palinko pradžioje į latvių liaudies dainas, paskui „atrado“,

Iš Lietuvos į pasaulinę ...

(Atkelta iš 6-to psl.)

reikšmė. Ši pagrindinė Lėvino intuitycia yra turėjusi daug įtakos mūsų laikų mąstysenai. Įdomu tai, kad ji daro įtakos visiškai skirtingose filosofinėse stovyklose – ir „kairiesiems“, ir „dešiniams“.

„Kairietiškos“ pusės šalininkai E. Leviną panaudojo senų tiesių ir tradicijų naikinimui. Aštri jo ontologijos kritika privedė daugelį mastytojų, kaip Jacques Derida arba Michel Foucault, prie išvadų, kad nėra nieko pastovaus žmogaus gyvenime ir kad visos teorijos bei ideologijos yra reliatyvūs žmogaus kūrinių, kaip pilys iš smėlio. Ir kai tik žmogus pradeda nagrinėti jų pamatus, jos subyra.

Is to seka, kad nėra ir „tiesos“ kaip tokios. Viskas priklauso nuo to, kaip žmogus pristato arba aiškina savo objektą. Galų gale lieka tik viena išeitis – šitų pamatų arba struktūrų „dekonstrukcija“ (išardymas). Visa tai veda į savotišką nihilizmą, kuris yra paplitęs kaip vienas iš pagrindinių pomoderinės epochos bruožų.

E. Levinas nepripažintų tokios išvados. Tai tiktai gražu nebuvo jo tikslas. Jis yra labai religingas mastytojas, kuris per savo analizes kaip tik norėjo at-rasti naują kelią į Dievą. Klasikinį kelią į Dievą mes jau turime nuo senovės graikų laikų: Dievas, kaip visa peržengianti nejudantį Būtį, viskam duoda judesį. Šiais laikais toks kelias į Dievą žmogaus nepatenkina. Popiežiaus Jono-Pauliaus II žodžiais tariant, Dievo išgyvenimas šiandien yra antropologinis (susijęs su žmogaus paslaptimi), arba E. Levino žodžiais, yra etinis (susijęs su žmogaus elgesio paslaptimi). E. Levinas smulkiausiai analizuoja žmogaus elgesį savo fenomenologijoje ir prieina išvadą, kad žmogus turi įgimtą atsakomybės jausmą. Matome, pvz. senutė sunkiai tempia lagaminą į antrą aukštą, – pri-einame padėti. Matome, vaikai bėga į kelią, – norime sustabdyti. Kareivis mato – granata

pamilo lietuvių liaudies dainas, kurios darė įtakos ir jam, jo asmeninei kūrybai. Elzase, Herder'io paragintas, ir poetas Goethe rinko liaudies dainas, padariusias įtakos ir šiam dideliui poetui.

Gale knygos yra smulki bibliografija, pavardžių rodyklė, trumpa knygos santrauka anglų kalba. Kadangi A. Tyruolio lengvas stilius, tai ir ši mokslinė knyga yra kiekvienam lengvai paskaitoma.

Paulius Kepleris, „Kančios mokykla“. Vertė Alfonsas Tyruolis. Išleido „Caritas“ 1994 m. Tiražas – 3,000.

Apie vertimo pobūdį ar tikslumą sunku ką pasakyti, neturint po ranka originalo. Bet knyga patraukli skaityti, tarytum būtų įdomi beletristika.

Turinys – kančios sąvoka, kančia kaip auklėtoja; žmogios kančios palyginimas su Kristaus kančia; ligos ir mirties kančios ir kančia įvairiuose gyvenimo atvejuose; kančios nugalėjimas ir pavertimas jos dvasiniu gėriu.

Suskirstyta į nedidelius straipsnius, kurie savo ruožtu padalinti į mažus (kelių sakinių) apmąstymus ar tik trumpas sentencijas. Taip lengviau skaityti ir taip geriau įsimenama.

Naudingos mintys kenčian-tiems.

nukrenta šalia draugų būrio, – metasi ant sprogstančios granatos, kad išgelbėtų draugų gyvybes. Tokio altruistiško elgesio negalime išaiškinti protu. Toks elgesys, sakyti E. Levinas, nurodo į kažkokią peržengiančią (transcendentinę) prasmę – į dievybę.

Visuotinės mintys

Šiandien katalikų teologijoje E. Levino mintys pirmavijo. Popiežius Jonas-Paulius II panaudojo E. Levino mintis ir jas praplėtė, apibūdindamas žmogaus paslaptį – ne tik jo elgesį, bet ir jo sukūrimą bei buvimą; žmogus yra žemiškas kūrinys, bet pilnas antgaminių bruožų, kurie yra Dievo atspindžiai. Kaip Šventajame Rašte parašyta, žmogus yra sukurtas pagal Dievo panašumą.

Taip galime apibūdinti genialų mastytoją, kurio filosofinės mintys peržengia visus ideologinius barjerus ir tampa universalios, kurių negalima priskirti vienai filosofijos krypčiai, kurios daro įtaką visai filosofinei plotmei – ir savo šalininkams, ir tiems, kurie yra „kitoje tvoros pusėje“.

Paskutiniaisiais gyvenimo metais, pasiekęs savo išgarsėjimo viršūnę, E. Levinas įvairiuose pokalbiuose ir straipsniuose visuomet pabrėždavo, kad jo filosofiniai šaltiniai glūdi jo jaunystėje, t. y. Lietuvoje. Jis būtų galėjęs sakyti – žydų kultūroje (hebraiškai jau pradėjo mokytis nuo šešerių metų amžiaus) arba rusų kultūroje (nes jis lankė rusišką gimnaziją ir buvo išauklėtas rusiškų klasikų – Dos-tojevskio ir Tolstojaus įtakoje), bet jis vis pabrėždavo Lietuvą. Atsakydamas dr. J. Girniui laiškė, rašytame 1958 m. liepos 19 d., E. Levinas rašė: „Lietuvos miškų geras kvapas, kuris man atkeliavo iš Bostono, mane sujaudino“ („J'ai ete assez emu de ce parfum des forets lithuaniennes qui m'est arrive de Boston“).

Kyla klausimas, ką mes, lietuviai, turime savo kultūroje, kad netiesiogiai tokią didelę įtaką turėjome dvidešimto šimtmečio mąstyme?

Tėviškės žiburiai • 1996. IV. 16 • Nr. 16 (2407) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Čikagietė dail. Ada Sutkuvienė 1995 m. užbaigė įsijungdama gruodžio mėnesį trukusio pluošto meno kūrinių parodą Indianos Munster vietovėje, W. J. Bachmano galerijoje. Šioje įvairios technikos pluošto parodoje, susietoje su audimu, pynimu, siuvimu ir lopymu, dalyvavo dešimt JAV dailininkių. Dail. A. Sutkuvienė šiai parodai buvo sukūrusi aštuonis stambios apimties pluošto meno kūrinius. Vienas jų – „Auka prie Baltijos jūros“ buvo skirtas Sausio tryliktosios aukoms Vilniuje.

Vasario šešioliktoji buvo skirta Jaunimo centro M. K. Čiurlionio galerijoje čikagiečiams surengta dailininkų Eleonoros ir Aleksandro Marčiulionių keramikos darbų paroda, trukusi iki kovo 4 d. Didžiąją dalį rodinio sudarė dail. Eleonoros Marčiulionienės „Angelas“ ir „Madonos“ skulptūrėlės. Ji 1937 m. yra baigusi Kauno meno mokyklą ir 1946-49 m. vadovavusi keramikos skyriui dail. V. K. Jonyno įsteigtoje Freiburgo taikomosios dailės mokykloje. Mažiau šioje parodoje buvo dail. Aleksandro keramikos darbai. Jis yra sukūręs Kryžiaus kelio stotis Tėvų marijonų koplyčiai Čikagoje. Parodos atidaryme kalbėjo dail. Antanas Žemaitis, iš Kauno atvykęs keramikas.

Lietuvių dailės muziejus Le-monte prie Čikagos kovo 2-31 d.d. surengė trijų lietuvių menininkų darbų parodą: dail. Viktorijos Daniliauskaitės lino raizinių – „Baltai“, dail. Kęstučio Musteikio – keramikos „Žemės atspalviai“ ir fotografo Algio Kemėžio – nuotraukų „Šventoji karvė“. V. Daniliauskaitės 44 lino raizinių „Baltų“ serija yra susieta su jos dalyvavimu senųjų baltų gyvenviečių Nidoje ir Šventojoje kasėdijimuose bei jų radiniais, K. Musteikio „Žemės atspalvių“ keramika – su žmogaus ir gyvulių figūrų deriniais bei jų neaiškiomis spalvingomis detalėmis, A. Kemėžio „Šventosios karvės“ nuotraukų – su Indijos vaizdais. Du pirmieji yra Lietuvos atstovai iš Vilniaus, fotografas A. Kemėžys – išsivijęs atstovas, gimęs Kanados Ontario provincijos Windsore, augęs JAV Maine valstijoje.

„Poeto K. Bradūno žemėje skerdyklas nebus“. Tokį Algio Vaškevičiaus pranešimą „Lietuvos rytas“ paskelbė kovo 8 d. Pasirodo, čikagietis Kazys Bradūnas, dažnai viešintis Lietuvoje, jau seniai stengėsi atgauti savo tėvo žemę, šiuo reikalu kreipdamasis net ir į Lietuvos prez. Algirdą Brazauską. Visos pastangos betgi buvo nesėkmingos. Jam užuot tėviškės buvo siūloma žemė kitose vietose. Mat toji Bradūnų šeimos žemė priklausė Alvisto gyvulių ūkio bendrovei, nenorinčiai jos parduoti. Dabar tą žemę su gyvulių ūkiu pastatais už 100.000 litų, gautų iš vyriausybės, nupirko Vilkaviškio rajono savivaldybė, nors anksčiau tas gyvulių ūkis buvo vertas 400.000 litų. Pasak Vilkaviškio rajono savivaldybės viceburmistro J. Šuliausko, poetui K. Bradūnui bus lengviau susitarti su Vilkaviškio rajono savivaldybe ir iš jos atgauti tėviškės žemę. Jis ypač nuogaštavo, kad ten gyvulių ūkio bendrovė neįrengtų gyvulių skerdyklos.

Klivlandietė kanklininkė Ona Mozoliuskaitė-Mikulskienė, M. K. Čiurlionio ansamblio įsteigėja ir ilgamečio vadovo kompozitoriaus Alfonso Mikulskio (1909-1983) našlė, devyniasdešimt antrojo amžiaus metus sausio 30 d. pradėjo jau Vilniuje, ten kuriai įsikūrusi 1995-1996 metų sandūroje. A. Mikulskio palaikai dabar taip pat išsi Vilniaus Rasų kapinėse. Savo pirmuosius įspūdžius ji paskelbė pasikalbėjime su Aldona Petrauskiene „Gimtojo krašto“ sausio 18 d. laidoje. Didelę dalį archyvinės medžiagos O. Mikulskienė jau yra peraušiusi ir atidavusi muziejams bei Martyno Mažvydo bibliotekai. Šiuo metu ji rūpinasi A. Mikulskio sukurtais „Mišiomis už kenčiančią Lietuvą“. Joms buvo panaudota kanklinė muzika. Jas dabar pertvarko vargonams M. K. Čiurlionio ansambliui daug padėjęs klaipėdietis prof. Gediminas Purlys. O. Mikulskienė šias Mišias ir A. Mikulskio giesmes ruošia išsiuntinėti visoms katalikų parapijoms Lietuvoje.

Poetas Pranas Vaičaitis (1876-1901) gimė Šakių rajono Santakuose, o mirė ir yra palaidotas to paties rajono kaimyniniuose Sintautuose. Velionies atminimo įamžinimu rūpinasi Vilniuje sudaryta jo vardo draugija. Jos narių išplėtinime posėdyje, susipažinus su Vilniaus dailės akademijos studento Kęstučio Krasausko sukurtos skulptūros maketu, ją buvo nutarta pastatyti P. Vaičaitio gimtinėje Santakuose. Sintautuose buvo planuota atnaujinti senąją mokyklą, kurią teko lankyti P. Vaičaitiui, ir joje įrengti jo atminimui skirtą muziejų.

Vilniaus technikos universiteto profesūros, dėstytojų ir studentų susirinkime 1995 m. lapkričio 17 d. Lietuvos filharmonijos salėje buvo paminėtas Vilniaus inžinieriniam statybos institutui suteiktas universiteto statuso penketis. Šis institutas, tapęs Vilniaus technikos universitetu, per penkerius metus paruošė beveik 5.000 inžinierinio profilio specialistų, išleido keturias magistrų laidas. Technikos universitetas taipgi turi teisę teikti humanitarinių, socialinių, gamtos ir technikos mokslų daktaro laipsnius.

Lietuvos muzikų rėmimo fondas kovo 7 d. Vilniaus „Draugystės“ viešbutyje surengė pagerbimo iškilmės 1995 m. tarptautinių konkursų laureatams ir jų pedagogams. Lietuvą garsinusieji jaunieji muzikantai, dainininkai bei jų mokytojai buvo įteiktos piniginės premijos, įsteigtos kultūros, švietimo ir mokslo, vidaus reikalų ministerijų, Vilniaus ir Kauno savivaldybių bei kitų fondo mecenatų, priklausančių įvairių firmų, bankų ir privačių asmenų grupėms. Premijas gavo trys dešimties pianistų, smuikinių, vargonininkų, dainininkų bei kitų specialybių muzikų, pelniusių tarptautinių konkursų laureatų bei diplomantų vardus. ELTOS pranešimu, 1995 m., tarptautinius laurus skynė ne tik vilniečiai, bet ir Kauno atstovai, būrys kompozitoriaus E. Balsio Klaipėdos meno gimnazijos auklėtinis. Tarp apdovanotųjų dabar Frankfurte prie Maino studijuoją pianistė Guoda Gedvilaitė, laimėjusi tarptautinį M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursą, Kauno muzikinio teatro sol. Nomedą Kukulskienę, Latvijos J. Vitolio tarptautinio dainininkų konkurso laureatę. Lietuvos muzikų rėmimo fondas finansavo nemažos dalies muzikantų ir dainininkų išvykas į tarptautinius konkursus.

Pavasariškos lietuviškos muzikos koncertų ciklą „Dienoje“ paskelbė Asta Bražinskienė. Jis jau buvo pradėtas kovo 16 d. Lietuvos filharmonijoje neseniai amžiaus aštuoniasdešimtmetį atšventusio kompozitoriaus Juliuso Juzelūno septintojo dešimtmečio kūrinių „Pasakalija“. Pirmajame koncerte taipgi skambėjo kompozitorių Vytauto Bacevičiaus, Felikso Bajoro ir Osvaldo Balakausko muzika. Klausytojai turėjo progą išgirsti prieškarinio laikotarpio ryškiausio Lietuvos modernisto Vytauto Bacevičiaus prieš šešis dešimtmečius sukurto baletų „Šokio skūrytė“ melodijas. Osvaldui Balakauskui atstovavo jau 1979 m. sukurta Antroji simfonija. Premjera Lietuvoje tapo čia pirmą kartą atliktas Felikso Bajoro kūrinys „Exodus II“, pirmą kartą skambėjęs vasario mėnesį Krokuvėje įvykusiam koncerte. Pirmajam ciklo koncertui kovo 16 d. dirigavo vis solidžiau pasirodantis jaunas Robertas Šerėnikas. Antrajame ciklo koncerte kovo 26 d. dalyvių laukė Osvaldo Balakausko „Requiem in memoria Stasys Lozoraitis“. Šį kūrinių atliko sol. J. Leitaitė, R. Gražinio vadovaujamas „Aidijos“ choras ir D. Katkaus diriguojamas Šv. Kristoforo kamerinis orkestras. Įvadinį žodį tarė muzikologas prof. V. Landsbergis. Trečiasis bus Algirdo Martinaičio autorinis koncertas „Pradžios ir pabaigos knyga“, įvyksiantis gegužės 2 d. Lietuvos filharmonijos mažojoje salėje. Jame A. Martinaičio kūrinius atliks V. Augustino diriguojamas choras „Jauna muzika“, dainininkai G. Skėrytė ir A. Dikčius, ansamblis „Ex tempora“, solistai instrumentalistai J. Rimas, A. Statkus, S. Sasnauskas, A. Šlautas, A. Gurinavičius ir S. Astrauskas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.

SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. Ind.4.25%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. Ind.4.25%	nuo 7.75%
1 metų term. Indėlius4.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. Indėlius4.75%	nuo 7.75%
3 metų term. Indėlius5.50%	
4 metų term. Indėlius5.75%	
5 metų term. Indėlius6.25%	
1 metų GIC-mėn. palūk.4.00%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk.4.50%	Su nekeičiamu
2 metų GIC-met. palūk.5.00%	nuoimėliu
3 metų GIC-met. palūk.5.75%	1 metų 6.50%
4 metų GIC-met. palūk.6.00%	2 metų 6.75%
5 metų GIC-met. palūk.6.50%	3 metų 7.25%
RRSP, RRIF ir OHSP3.50%	Su keičiamu
RRSP ir RRIF-1 m.term. Ind.4.75%	nuoimėliu
RRSP ir RRIF-2 m.term. Ind.5.25%	1, 2, 3 metų 6.90%
RRSP ir RRIF-3 m.term. Ind.5.75%	
RRSP ir RRIF-4 m.term. Ind.6.00%	
RRSP ir RRIF-5 m.term. Ind.6.50%	
Taupomąją sąskaitą3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.4.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.3.25%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, šaldymo sistemas, šaldytuvus
- Įvairius virkles

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SOLD RE/MAX
TED STANULIS
769-1616

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORĄ STANULI
SĄŽINGINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokal | vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,
nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

Atvirkštinė diskriminacija Amerikoje

Stiprėja nuotaikos, nepalankios baltosios rasės vyrams

HENRIKAS KUDREIKIS

Amerikoje yra daug manančių, kad baltojo vyro laukia liūdna ateitis. Įrodymas – naujas atlapo ženklis: „Kai kurie mano geriausi draugai yra baltieji vyrai“. Baltajam vyrui čia beliko tik užtaras, nes jis nepriimtinas, vadinamas demnu. Viešose kalbose kartais baltasis vyras, kaip ir komunizmas, lygus liaudies priešiui, o žydų atveju – antisemitui.

Pasak Syracuse universiteto profesorius Lawrence Thomas, baltieji vyrai pasaulyje padarė daugiau blogo negu kokia kita žmonijos klasė. Pensilvanijos universiteto profesorius Houston Baker pareiškė: „Baltieji vyrai yra didžiausi istorijos nusikaltėliai, įvedę pasaulyje baisų kolonizaciją, imperializmą ir rasizmą“.

Tokie baltųjų vyrų apibūdinimai užtikinami vyru Amerikoje. Tačiau šios rūšies rasinių ar kitų grupių įžeidimai tuojau atsidurtų Amerikos teismuose.

Atrodo, šandien čia niekam nerūpi, kad baltasis vyras Amerikoje tapo antros klasės piliečiu, rašo žurnalistas Paul Craig Roberts. Amerikos kongrese daug svarbesnės medicininio ir socialinio aprūpinimo problemos. Baltojo vyro teisių ir problemų niekas nę nepastebi.

Baltieji vyrai kasdien patenka į diskriminuojamų žmonių eiles. Kadangi jie spaudoje, televizijoje, filmuose žeminami, niekas jų nesigali. Tai esanti

bausmė už ankstyvesnius jų „nusikaltimus“.

Pagal senuosius papročius, baltieji vyrai esą neproporcingai pasiekę aukštų pozicijų versluose, tarnybose, fabrikuose, kariuomenėje ir policijoje. Dėl to šandien jie nustumiami, nes lygybės pozicijoje turi pasiekti moterys ir kai kurios mažumos. Tai vykdoma visose darbų ir tarnybų srityse.

Tokių reiškių galima matyti ypač Kalifornijos valstijoje, federacinės valdžios, valstijos ar miesto istaigose.

Štai vienas pavyzdys. Pagal naują valstijos įstatymą, kiekvienas peržengęs 65 metų ribą asmuo turi perlaikyti vairuotojo egzaminus. Per 30 metų valstijoje neturėjau nei nelaimių, nei baudių, tačiau juodoji egzaminatorė mane nepraleido. Pusedinė sekiau jos veiksmus. Ji praleido visus savo žmones. Du baltieji vyrai neparažė. Užkalbinau: abu ką tik grįžę iš kariuomenės – vienas buvęs aviacijos instruktorius, kitas greitosios pagalbos autovežimio vairuotojas. Visi trys įteikėme skundus ir gavome vyrų egzaminatorių. Praėjome be klaidų.

Naujas Vašingtono intelektualinis elitas: didžiųjų universitetų profesoriai, „išlaisvintų“ moterų organizacijų vadovė – šandien atrado naujų idėjų: šeima Amerikoje esanti tik praktinės liekana. Ji suvaržo žmogaus, ypač moters, laisvę. Vyras iš viso esąs nereikalingas, nes modernioji medicinos technika gali atlikti vyro vaidmenį.

Aukojo „Tėviškės žiburiams“

\$102 – S. Kneitas; \$100 – S. Pakuturas, S. Ignatavičius; \$57 – L. Baltrėnas; \$56 – J. Otto; \$50 – dr. V. Milers, J. Nastajus, J. Stankus, J. Kairiūnas, E. M. Šimkūnas, M. Jurenas, J. Budnikas; \$46 – J. Šleinius; \$37 – R. Czajewski, M. Juzumas; \$35 – L. Kurkulis; \$27 – P. Mickus, V. Naudžiūnas; \$25 – K. Keciūris, B. Rakauskas, S. Gotceitas, A. Mičiūnas; \$22 – J. Ranonis, V. Kupcikičius, J. Arštikaitis; \$20 – R. Rinkūnienė, P. Balutis, J. V. Margis, J. Petrauskas, P. Volungė, J. Adomaitis, J. Lukša, B. Pivoriūnas, M. Žyvatkauskienė, J. Miškinis, L. Tamoliūnas, J. Gruodis; \$17 – P. Rudgalvis, L. Barčauskas, E. Smilgis, V. Binkas; \$15 – M. Gelažius; \$12 – J. Šeperys, D. Rupšys, O. Vežauskienė; \$10 – M. Naujokaitis, B. Cibulskas, J. Žemaitis, V. Mackevičius, G. Šimkus, M. Pranskevičius, P. Stirbys, P. Zubas; \$7 – A. Regis, J. Šarpalėnė, A. Lukas, J. Peleckis, K. Starkutis, J. Valaitis, R. Duda, A. Motūzas, R. Stepulaitis, M. Vaskėvičienė, A. Zailskas, E. Kalasauskas, A. Vilūnas, D. Žukauskaitė, A. Lingaitis, A. Rimkus, L. Baltušis, D. Jakienė, V. Žebertavičius, J. Kisel, J. Baronaitis, dr. B. Mickevičius-Mikonis, V. Anclauskas, R. Labinas, J. Telyčėnas, M. Urbas, N. Ward-Cerekas, R. Mureika, J. Rovas, E. Senkus, T. Timmerman, V. Karauskas, P. Mikalauskas; \$6 – P. Plepius, H. Bernotas; \$5 – S. Miglinas, M. Borusas, L. Baltušis; \$4 – A. Vaskėvičius, G. Šutas; \$3 – S. Gignaitis; \$2 – C. Tylius, S. Jurskytė, V. Kličiūnas, A. Povilaitis, P. Yonelinas, P. Karcekas, J. Petrenas, A. Prunskas.

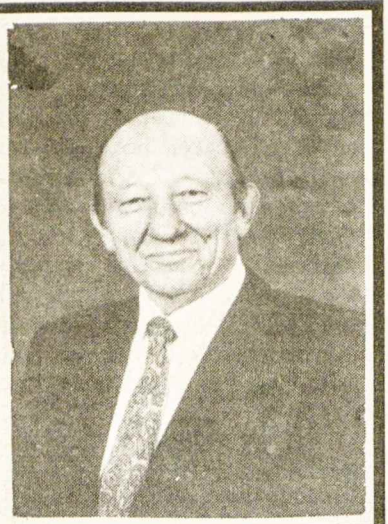
Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$57 – A. Valavičius; \$52 – B. Blekys, D. Baisys, J. Rudaitis; \$50 –

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (Prieš Lietuvių namus)
Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Taikloji šaudytoja DAINA GUDZINEVIČIŪTĖ ir ANTANAS ŠIMKEVIČIUS, išeivijoje pagarsėjęs sportinio šaudymo meistris
Nuotr. B. Savicko

Plačios apimties žaidynės

ŠALFASS-gos centro valdybos pranešimu, 46-tosios Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks 1996 m. gegužės 17-18-19 d.d. Čikagoje. Jas vykdys ten veikiančių sporto klubų k-tas, vadovaujamas Alg. Tamošiūno. Dalyvaus krepšinio, tinklinio, ledo ritulio ir šachmatų vyrų, moterų, jaunių įvairių klasių komandos bei pavieniai asmenys.

Galutinė krepšinio ir tinklinio komandų registracija turi būti atlikta iki balandžio 30 d. Šiuo adresu: Alg. Tamošiūnas, 317 So. Catherine Ave., La Grange, IL 60525, tel. 708 354-2516, faksas 312 239-2179. Ledo ritulio komandos registruojasi iki balandžio 30 d. adresu: A. Tuskenis, 6528 So. Whipple St., Chicago, IL 60629, tel. 312 476-8630, faksas 312 239-2179. Šachmatininkai prašomi užsiregistruoti iki gegužės 5 d. adresu: R. Fabijonas, 21 Commons Dr., Palos Pk., IL 60464, tel. ir faksas 708 448-4027. Primenama, kad žaidynių dalyviai turi būti atlikę metinę narių registraciją. Platesni informacijų teikia org. k-to vadovas Alg. Tamošiūnas. Inf.

Skautų veikla

• „Šatrijos“ tunto tuntiškė j. ps. Danutė Biskienė-Pargauskaitė balandžio 7 d., Velykų rytą, neteko savo mamytės a.a. Magdalenos Pargauskienės. Po gedulinių Mišių Prisiėkimo šventovėje balandžio 10 d. velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Sesės ir broliai užjaučia tuntiškę.

• Šv. Jurgio, lietuvių skautų globėjo, iškilminga „Šatrijos“ ir „Rambyno“ tuntu sueiga įvyks balandžio 28 d. Anapilio saleje. Uniformuotiems rinktis 9 v. ryto. Prieš sueigą – Mišios Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r.

• „Romuvos“ stovykla rugpjūčio 4-11 d.d. Kviečiami visas sesės ir broliai iš anksto ruošti stovyklavimui. M.R.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$100 – A. Dvarionas-Miklovaitytis, V. Žilinskis; \$97 – M. Žemaitis; \$80 – A. Dombra, p. Basys; \$75 – kun. A. Rubšys; \$72 – V. Juška; \$62 – E. Bartminas, J. Janulaitis; \$61 – L. Mačiūnas; \$60 – R. Saplys, dr. R. Stas, J. Tamulionis, O. Rauba, S. Žukauskienė, kun. W. Palubinskas, S. Šimoliūnas, B. Jurgutis, O. Yurka, B. Rakauskas, J. Driaunevičius, J. Jasiūnas, V. Kardelis, G. Šutas, K. Dubauskas, V. Abramavičius, L. Šileika, S. Kneitas, dr. A. Laučis, J. Mačiulis, J. Mickevičius, M. Juzumas, R. Rukša, Petras Augaitis, J. Pužas, dr. L. Levinas, dr. A. Lukienė, R. Vaisvila, P. Žilinskis, E. Jasiūnienė, A. Vindašius.

Už dvejus metus garbės: V. Rutkauskas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Foundation

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

MOKA:

4.00% už 30-89 dienų term. Indėlius
4.25% už 90-179 dienų term. Indėlius
4.25% už 180-364 dienų term. Indėlius
4.25% už 1 m. term. Indėlius
4.75% už 2 m. term. Indėlius
5.50% už 3 m. term. Indėlius
5.75% už 4 m. term. Indėlius
6.25% už 5 m. term. Indėlius
4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.50% už 1 m. GIC Invest. pažym.
5.00% už 2 m. GIC Invest. pažym.
5.75% už 3 m. GIC Invest. pažym.
6.00% už 4 m. GIC Invest. pažym.
6.50% už 5 m. GIC Invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF Ind.
(variable rate)
4.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. Ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. Ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. Ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. Ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. Ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)
3.50% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
4.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC
3.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuoimėliu
1 metų.....6.50%
2 metų.....6.75%
3 metų.....7.25%
4 metų.....7.50%
5 metų.....7.75% (fixed rate)

su keičiamu nuoimėliu
1, 2 ar 3 metų.....6.90%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antreipi mortgicijai.

Nuoimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Kiti patarnavimai

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santuokų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidių ir kelionių čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. 416 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto, Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniška ir įra
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybinės paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PRERUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

SKRYDŽIAI Į LIETUVĄ
Visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Pragę, Varšuvą, arba per kitus Jūsų pageidaujamus miestus. Jūsų pageidaujama oro linija.

KELIONĖS Į KITUS KRAŠTUS:
Žiemą į šiltus kraštus – Floridą, Kaliforniją, Arizoną, Meksiką, Karibų salas, Pietų Ameriką, Pietų Aziją, Havajus, Ramiojo vandenyno salas; Australiją, Nująją Zelandiją, Afriką, Šventąją Žemę ir kt.
Vasarą – į Europą, Artimuosius Rytus, Amerikos ir Kanados Vakarinius bei Rytinius pajūrius. Aplamai – kur tik Jūsų širdelės geidžia.
Jūsų pasirinkimas: Vien lėktuvų skrydžiai? Su viešbučiais? Ir su maistu? Kelionė laivais, traukiniais?

MŪSŲ KAINOS DAR VIS GERIAUSIOS, PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAS

Ypatingai geros kainos vasaros skrydžiams į Lietuvą.
NEDELSKIT – UŽSISAKYKIT IŠ ANKSTO
Likusių vietų skaičius lėktuvuose nuolatos mažėja!
"FIRST COME – FIRST SERVED!"

Kreipkitės asmeniškai kiekvieną trečiadienį tarp 10 ir 18 val., 1558 Bloor St. W., arba kitomis dienomis, palikite savo telefono numerį, ir tuoj pat, arba pageidaujama laiku Jums atsakaminsiu.

Pareigūnai tampa pensininkais

STEPONAS MILTENIS.

Raseiniai

Aukšti Lietuvos pareigūnai Adolfas Barzdelė ir Algirdas Šližikas nusprendė kurį laiką išbandyti pensininkų dalį ir išvyko į vieno rajono centrą, kur aplinkiniai keliais gavo po vieno kambario butus. Su savimi atsivežė tik po tūkstantį litų (pensininkai tikriausiai irgi turi bent jau po tiek santaupų iš anksčiau), po stalą, po lovą, po porą taburečių, po televizorių ir po telefoną.

– Valgysime valgykloje, – nusprendė naujieji "pensininkai". – Negi, vienisi pensininkai patys gamina sau valgius?

Kaip tarė, taip padarė. Bet prieš tai sumetė, kad maistui turi tekti 50% "pensijos".

– Šešiasdešimt iš trisdešimties... – garsiai skaičiavo Barzdelė. – Maistpinigių dienai – 2 litai.

– Tebūnie du litai, – sutiko ir Šližikas. – Vadinasi, valgant tris kartus per dieną, išeis maždaug po 70 centų.

Atėjo abu į valgyklą pusryčių.

– Ką galėčiau užsisakyti už 70 centų? – paklausė Adolfas.

Kasininkė kreivai pašnairavo į tokį neįprastą klientą ir burbtelėjo:

– Už 70 centų? Nebent stiklinę arbatos ir duonos riekutę...

– Gerai, – sutiko Barzdelė. – Duokite arbatos ir duonos.

– Ir man to paties, – pritarė Algirdas.

Kasininkė ir į šį žvilgtelėjo kreivai, bet nepratarė nė žodžio.

Susėdė vyrai prie stalo, duonelę žiaunioja, arbatą užsigeria. Pavalgė, parėjo namo, o jau pilvai ir vėl gurgia – valgyti prašo.

– Ar sotos, Algirdai? – telefonu klausia Barzdelė.

– Kad ne... – burbtelė šis. – Kažkoks kipšas į vidurius įlindo ir maigo...

– O žinai, Algirdai, mes dar turime santaupų. Eime, iš jų pavalgysime.

– Gerai, – sutiko Šližikas.

Šį kartą vyrai valgykloje užsisakė vyriškai. Kasininkė paklojo po 11 litų.

HOMELIFE
HomeLife/Realty
One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-
pardavimo reikalais jus
informuos ir maloniai
patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

AUDRA
Travel & CRUISES
CORPORATION

Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras
kviečia keliauti kartu!

SKAMBINKITE TELEFONU 416 533-8443

JŪSŲ PATOGUMAI:

Skridimai į Lietuvą iš Toronto, Montrealio, Vankuverio, Edmontono, Kalgario ir kitų miestų su patikimais AC, LAL, LH, KLM, čeku, LOT, Finnair ir kitų bendrovių lėktuvais.

GARANTUOTOS GERIAUSIOS KAINOS!

Užsakantiems keliones kovo ir balandžio mėnesiais –
VERTINGOS DOVANOS IR NUOLAIDOS!

Smulkesnių žinių teiraukitės tel: 416 533-8443

- * Mūsų kelionių biure galite įsigyti bilietus skridimams į visus pasaulio kraštus
- * Sutvarkome iškvietimus
- * Parūpiname vizas
- * Parduodame pramogines keliones į šiltus kraštus
- * Specializuojamės kelionėse laivais

Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro paslaugomis!

**Telefonas 416 533-8443,
FAX 416 533-6279**

Dėl kelionių laivais skambinkite Audronei tel: 416 255-8473

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Kanada
Kelionių verslo registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Pietus valgė irgi iš "santaupų" – po 12,3 Lt. suplojo. Vakarėnė atsiėjo pigiau – po 8,23 Lt.

– Pensininkai vakarus turbūt leidžia kultūringai? – susimąstė Algirdas. – Gal ir mes nueitume į roko koncertą?

– O kodėl ne? – klausimu į klausimą pritarė šis.

Už bilietus sumokėjo po 8 Lt.

Grižę iš koncerto, suvedė dienos sąskaitą: 11 + 12,3 + 8,23 + 8, viso 39,53 Lt.

Pasibaigus mėnesiui, atėjo sąskaita už komunalinius patarnavimus – po 58 Lt.

– Čia kažkoks nesuiprati-mas? – suabejojo abu ir ėmė teisybės ieškoti. Paskambino šiluminiais tinklams.

– Klaidos čia nėra. Jūsų butai po 30 kv. m. Valstybės remiamas plotas 20 kv. m, po 1,15 Lt. Susidaro 23 Lt. 10 kv. m – viršplotis – po 2,15 Lt. Susidaro 21,5 Lt. Taigi iš viso 44,5 Lt. Karštas vanduo vienam asmeniui be skaitiklio – 7 Lt.

Klaidos nebuvo ir vanden-tickio ūkyje – už šaltą vandenį priklausė po 3,5 Lt. Pasirodo, dar trys litai prisidėjo už šiukšlių išvežimą, laiptinės ir rūšių apšvietimą, mokestis skaičiavimo centrai...

Pridėjus mokesčių už telefoninius pokalbius ir mokesčių už butų apšvietimą, abiem kartu į valstybės išdą teko pakloti po 73 Lt.

Kai susumavo maitinimosi, kultūrinio renginių lankymą ir komunalinių patarnavimų išlaidas, pasirodė, kad per mėnesį išleista 1080 Lt. Reikia, išgaravo santaupos, o iš pirmos "pensijos" liko tik po 40 litų. Jų užteko tik sekančio mėnesio porai dienų...

– Ką darysime, Algirdai? – susirūpino Adolfas.

– Eisime elgetauti, – nepasimetė pastarasis.

– O ką?... Verta pabandyti...

Ir pabandė... Apsisuvio savo dar beveik naujas eilutes lopa ir, nuėję prie autobusų stoties, atsisėdo pačioje matomiausioje vietoje, prieš save ant žemės kepures pasidėję.

Į kepures pradėjo byrėti monetos, popieriniai litukai ir dvilittukai. Už valandos abu sutarė patikrinti laimikius – su gniaužė saujoje kepures ir nuslinko už tualetu, kur padarė "reviziją". Abu turėjo po lygiai – po 15 litų.

– Nieko sau, – pakraipė galvą Algirdas. – Šitokios aštuonių darbo valandos – ir visa mėnesio pensija!

– Ir ko tie pensininkai skundžiasi, piketuoją? – pasipikino Adolfas. – Nesugeba pragyventi, tegu elgetauja. Geriau už biznierių gyvens... Tik reikėtų mums pagalvoti apie elgetų apmokestinimą pridėtinės vertės mokesčius... O mums čia nebėra kas veikti – maunam į Vilnių...

Mūsų anglų kalbos kursas truks iki birželio 16 d. Tai ilgas laikas tarpas be šeimos, toli nuo draugų ir gimtinių. Tačiau Jūsų savaitrašio dėka ir dabar jau mūsų draugų ir kolegų šaulių dėka mes esame tarsi dalelėje Lietuvos, ir tas mūsų namų ilgesys nebėra toks niūrus.

Baigdamas reikiu padėką Kanados vyriausybei už suteiktą galimybę studijuoti anglų kalbą, taip pat Kanados karių pajėgų bazės Borden vadovybei bei personalui už visokeriopą pagalbą įgyvendinant mūsų siekius.

Kapitonas Petkevičius, Canadian Forces Base Borden, Ont.

BALSAS TYRUOSE

Esu buvusių politikalinių (reabilituotų) dukra. Mano mama Bronislava Stosiūnienė buvo eilinė mokytoja, o a.a. tėvelis Bronislavas Stosiūnas – daktaras nuo Trakų, prieškarinio Lietuvoje ilgai vadovavęs įvairioms apskritims. Atėjo ant raundonoji okupacija (nuo pirmosios gerų žmonių dėka pavyko išsislapstyti). 1945 m. viduryje suimamas tėtis. Lukiškis – Urslas. Mirtis. Jo mirtis įvyko labai nežinomomis aplinkybėmis, nežinau nė palaidojimo vietos, tačiau kartu buvę nelaimės draugai man pasakojo, kad buvo labai kankinamas, sutinęs, išsekęs.

Po metų toks pats likimas ištinka ir mamą. Tik ji, atbuvusi teistumą ir tremtį, grįžo paligusi į Lietuvą ir šiandien, būdama 93 m. po sunkios operacijos guli prikaustyta prie lovos. Abu tėvelius teisė Vilniaus karinis tribunolas, taikydamas svetimos valstybės kodekso straipsnius ir už "Tėvynės išdavimą" atseikėjo po 10 m.

Toronto lietuvių pensininkų klubo (Vilnius Manor) valdyba 1996 m. Pirmoje eilėje iš kairės: ALDONA DARGYTĖ-BYSZKIEWICZ, dr. JONAS SLIVINSKAS – vedėjas, AUGUSTINAS SUKASKAS – pirmininkas, ANGELĖ ŠIMKIENĖ, LIDIJA BALSINĖ; antroje eilėje iš kairės: JONAS JANUŠAS, GINTAUTAS VENSKAITIS, EMILIJS BARTMINAS, ALFONSAS ŽOLPIS, TEODORAS STANULIS; nuotraukoje nėra ZIGMO REVO

SKAITYTOJAI PASISAKO

KARININKAI IŠ LIETUVOS

Pirmais savo laiško žodžiais norėčiau išreikšti didelę padėką visų Lietuvos karininkų, esančių Kanados karių pajėgų bazėje Borden, už suteiktą galimybę skaityti Jūsų savaitraštį. Su pirmaisiais numeriais jis tapo labai artimas mums savo temomis ir sujungė mus su taip tolima Tėviške, tarsi didžiulis tiltas.

Tik atvykusius į Kanadą mus surado Kanados lietuvių šaulių rinktinės "Vilnius" vadas Balys Savickas, kuris kartu su Toronto Vlado Pūtviu šaulių kuopos vadu Vytautu Pečiuliu savo didelės energijos dėka ir organizuoja visą mūsų kultūrinį gyvenimą.

Labai jaudinomės, kai buvome pakviesti dalyvauti Vasario 16 minėjimose Hamiltono ir Toronte. Tai buvo mūsų pirmas susitikimas su lietuvių išeivija Kanadoje. Jaudulys perėjo į nuostabą ir didelę pagarbą žmonėms, kurie, būdami taip toli nuo savo gimtos žemės, sugebėjo išsaugoti tokias gilius lietuviškas tradicijas savo širdyse. Pamatėme, kad tos tradicijos nemirusios, kadangi tie jauni šokėjai ir dainininkai, kurių pasirodymus mes stebėjome, toliau neša tą kultūros ir tradicijų žibūrį, uždegtą dar anais laikais jų tėvų ar netgi senelių gimtojoje Lietuvoje.

Turėjome galimybę du kartus dalyvauti sekmadienio pamaldose Anapilio parapijoje, kur susikaupime ir rimtyje pasimeldėme už toli dabar esančią Gimtinę. Giliai sujaudinti ir nustebinti buvome dideliu tikėjimu į Dievo žodį, kurio taip trūksta dabarties Lietuvoje.

Taip pat su dideliu malonumu apžiūrėjome Kanados "Sportinės žiūklės ir medžioklės" draugijos organizuotą parodą.

Atskirai noriu paminėti ir kartu padėkoti visoms lietuvių išeivijoms už didelį šeimoms užėjimą. Turėjomės galimybę dalyvauti keliuose vakarėliuose, sutikti garbingo amžiaus bei jaunų žmonių ir, svarbiausia, bendrauti jaukioje šeimyninėje atmosferoje, pajusti šilumą, išgirsti lietuvišką juoką.

Mūsų anglų kalbos kursas truks iki birželio 16 d. Tai ilgas laikas tarpas be šeimos, toli nuo draugų ir gimtinių. Tačiau Jūsų savaitrašio dėka ir dabar jau mūsų draugų ir kolegų šaulių dėka mes esame tarsi dalelėje Lietuvos, ir tas mūsų namų ilgesys nebėra toks niūrus.

Baigdamas reikiu padėką Kanados vyriausybei už suteiktą galimybę studijuoti anglų kalbą, taip pat Kanados karių pajėgų bazės Borden vadovybei bei personalui už visokeriopą pagalbą įgyvendinant mūsų siekius.

Kapitonas Petkevičius, Canadian Forces Base Borden, Ont.

BALSAS TYRUOSE

Esu buvusių politikalinių (reabilituotų) dukra. Mano mama Bronislava Stosiūnienė buvo eilinė mokytoja, o a.a. tėvelis Bronislavas Stosiūnas – daktaras nuo Trakų, prieškarinio Lietuvoje ilgai vadovavęs įvairioms apskritims. Atėjo ant raundonoji okupacija (nuo pirmosios gerų žmonių dėka pavyko išsislapstyti). 1945 m. viduryje suimamas tėtis. Lukiškis – Urslas. Mirtis. Jo mirtis įvyko labai nežinomomis aplinkybėmis, nežinau nė palaidojimo vietos, tačiau kartu buvę nelaimės draugai man pasakojo, kad buvo labai kankinamas, sutinęs, išsekęs.

Po metų toks pats likimas ištinka ir mamą. Tik ji, atbuvusi teistumą ir tremtį, grįžo paligusi į Lietuvą ir šiandien, būdama 93 m. po sunkios operacijos guli prikaustyta prie lovos. Abu tėvelius teisė Vilniaus karinis tribunolas, taikydamas svetimos valstybės kodekso straipsnius ir už "Tėvynės išdavimą" atseikėjo po 10 m.

Lagerio siaubus perėjo ir tuo metu buvęs nepilnametis mano brolis Tautvydas. Aš, 10 m. mergaitė, atsitiktinai pasilikau Lietuvoje ir kentėjau labai sunkią našlaitės dalią be duonos, tėvų šilumos. Tiek savi, tiek labai geri tėvų pažįstami bijojo man ištiesti pagalbos ranką, kad patys nuo to nenukentėtų. Buvau išvyta ir iš Šiaulių jėzuitų šventovės, kur atnešiau paskutinį mamos paliktą atminimą – aukso žiedą, iš Sibiro gautą mamos laišką ir prašiau, kad duotų man nors kiek pinigų maistui. Esu dėkinga kapucinų vienuoliams, ištiesusiems man pagalbos ranką. Tuo metu glaudžiausi pas savo senelę ir tetą, bet ir joms buvo labai sunku, nes be manęs dar buvo alkanos trys mažos burnos, paliktos be vyriškos pagalbos.

Prabėgo daug daug metų. Šiandien dar prisimenu, kaip man buvo ne vienoje įstaigoje užtrenktos durys į darbą, negalėjau mokytis, niekam nerūpėjo mano sveikata. Buvau lyg negyvas paukštis, išmestas iš savo šeimos labai jaukaus lizdo. Atėjus į Lietuvą atgimimui, aktyviai įsijungiau į dvasinę tautos atgavimą. Labai tikėjau ir dabar tikiu Lietuvos rytojumi. Bet dar daug prabėgęs upėmis vandens, kol Lietuva bus vėl savo protėvių. Šiuo metu Lietuvos vyriausybė lyg ir norėtų šiek tiek prisiminti politikalių-tremtinių vergus: juos reabilituoti, taiko kai kurias lengvatas, moka priedus prie pensijų. Bet yra Lietuvoje daug ir tokių kaip aš, t.y. paliktų politikalių-tremtinių vaikų gatvėje. Ir tada, ir dabar jiems Tėvynė yra lyg pamotė. Jų šiandien

negina joks įstatymas, netaikomas nukentėjusio nuo stalininio genocido statusas.

Prieš metus ir aš pradėjau ieškoti savosios teisybės. Kreipiausi į respublikos prezidentą A. Brazauską, seimo pirmininką Č. Juršną, vid. reikalų m-ją, soc. aprūpinimo ir darbo m-ją, Lietuvos politikalių ir tremtinių sąjungos vadovybę. Jeigu kitų instancijų pareigūnai dar mėgino demagogiškai atsirašinėti, tai keisčiausia, kad politikalių ir tremtinių s-gos vadovybei turėtų labiausiai rūpėti mano ir bendralikmių našlaičių dalis, visi neatsiliepė. Mano prašymas suteikti nukentėjusios nuo raudonosios okupacijos statusą Lietuvoje liko neišgirstas. Tai buvo šauksmas tyruose. Dabartinei Lietuvos valdžiai visai nerūpi, kad čia Lietuvoje yra dar ir tokia kategorija žmonių, kurie buvo laikomi "fašistų išpermis" – anais laikais, nekreipiamas dėmesys į jų gyvenimą ir dabar. O gyvenimas tampa nebeįsivaizduojamas.

Rašau ir jūsų laikraštį ne dėl to, kad tikėčiausi kokios nors pagalbos. Ne. Nereikia. Aš ir mano likimo žmonės seniai išmokome gyventi iš trupinių nuo ponų stalo. Tai yra apvogta karta. Rašau todėl, kad mano tautiečiai, išsikirstę lyg tie tėviškės žiburėliai po visus pasaulio kontinentus, suprastų, kaip pas mus žaidžiama demokratija ir kaip ginamos žmonių teisės. Žinokite, brangieji, kad šiandieninėje Lietuvoje klesti visos nužmogėjimo formos: bankų machinacijos, bedarbystė, pramonės ir žemės ūkio suplanuotos krizės, tuščiažodžiavimai, melas ir vagystės.

Vita Stosiūnaitė-Šnirienė, Šiauliai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kus. Spaudoje betgi buvo rašyta, kad kai kurie piketuotojai spjaudė veidan į rūmus dirbti einantiems parlamento ir vyriausybės nariams.

Kitą dieną buvo pranešta, kad streikuotojai neturi teisės neįleisti darban parlamento ir vyriausybės narių. Dabar šis incidentas yra tiriamas valdžios įsakymu. Šia praga prisiminti, kad keli tūkstančiai OPSUE unijos narių dirbo, kai jiems pavykdavo įeiti darbovietoms pro streikininkų piketo linijas.

Jiems atlyginimą už savanorišką darbą streiko metu užtikrino Ontario vyriausybė. Apie 12.000 OPSUE unijos narių, laikomų nepakeičiamais visuomenės svarbiame darbe, neturėjo teisės streikuoti.

Ontario valdžios tarnautojų didžiausios OPSUE unijos ilgame streike kasdien galėjo piketuoti tik apie 50.000 narių. Jie kas savaitę iš unijos streiko fondo gaudavo tik po šimtą dolerių. Tai buvo skurdus pinigas prieš gerų algų įpratimus valdžios tarnautojams. Savo unijos streiko fondas greit buvo išsemtas. Tada dvidešimt milijonų

dolierių paskolą be palūkanų parūpino Kanados darbo kongresas. Tačiau po streiko tą paskolą reikės grąžinti Kanados darbo kongresui, susiveržus dirbus po streiko metu netektos mėnesinės valdiškos algos. Valdžia garantavo algas ir bandžiusiems ateiti į darbą, bet negalėjusiems patekti į darbovietas dėl piketuojančių streikininkų.

Spaudoje pranešama, kad Ontario valdžios tarnautojų OPSUE unijos streikas buvo tapęs aukso kasymais penkiems šimtams vadovaujančio personalo narių Ontario kalėjimuose. Jie nepriklausydami OPSUE darbo unijai, dirbo antvalandžius dieną ir naktį, papildydami dirbti likusias, bet gerokai prarėtėjusias unijai priklausančių kalėjimo sargų gretas.

Ontario gyventojai OPSUE unijos streiko buvo mažiau paliešti. Esą tai liudija, kad ten yra per daug tarnautojų, jei unijai nepriklausantis vadovaujantis personalas gali atlikti didelę darbo dalį. Didžiausia problema sudarė sumažėjęs veterinarinis skerdžiamų gyvulių patikrinimas didžiosiose skerdyklose V.Kst.

Juožas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.) Telefonas
416 763-5677

Šeimos gydytojas,
dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594
(24 valandas)
FAX 416 248-5922

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

DRESHHER

DRAUDA
Visi draudos
patarnavimai.
Lietuvių kalba
patarnauja
V. Drešeris ir
Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamasis turtas
Patarnavimai
visose pirkimo ir
pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį
ar Rick Drešerius

Nekilnojamoji turto įkainojimas
– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į
Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

Juožas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

TORONTO

Anapilio žinios

– Gražiai praėjo Velykų šventės. Didžiosios savaitės liturginius giedojimus atliko sol. R. Paulionis, o liturginius skaitymus – V. Benotaitė, L. Bražukaitė, R. Jonušonytė, V. Pečiulytė, J. Simonėlytė, J. Balitūnas, V. Aušrotas, A. Paļajūnė, V. Pečiulis, G. Tumosa, J. Žiūraitis. Velykų dieną mūsų giesmėmis praturtino muz. N. Benotienės vad. vaikų chorą, muz. J. Govėdą vad. parapijos chorą, sol. S. Ziemelytę ir sol. R. Paulionis. Iškilimams altorių bei Kristaus kapą gėlimis puošė KLK moterų draugijos skyrius.

– Ateinantį sekmadienį bus renkama antroji rinkliava "Share Life".

– Balandžio 10 d. palaidota a.a. Leokadija Budreckienė, 89 m. amžiaus.

– Parapijos metinis susirinkimas bus balandžio 28, sekmadienį, parapijos salėje. Parapijos tarybos sekcijose į rotacinę tvarką baigiančiųjų savo kadencijas vietas bus renkami nauji atstovai, todėl prašome numatyti ir gauti sutikimą naujų kandidatų. Kiekviena tarybos sekcija duos savo metinį pranešimą, todėl prašome sekcijų pirmininkus sužausti savo posėdžius prieš metinį parapijos susirinkimą ir tiems pranešimams pasiruošti.

– Vienas iš geriausių Lietuvos mišrių chorų "Leliūmai" giedos Lietuvos kankinių šventovėje per 9.30 v.r. Mišias balandžio 21, sekmadienį.

– Motinos dienos pietūs Anapilyje bus gegužės 12, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Bilietai jau platunami sekmadieniais įėjimo bilietai suaugusiems – \$15, jauniui nuo 12 iki 18 m. amžiaus – \$10, vaikams nuo 7 iki 12 m. amžiaus – \$8, o vaikams 6 m. amžiaus ir jaunesniems – nemokamai.

– Motinos dienos proga "Gintaro" ansamblio nariai pardavinės rožes gegužės 12, sekmadienį, Anapilyje po Mišių.

– Mišios balandžio 21, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Albiną Pukį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Praną Augaičių.

Lietuvių namų žinios

– Balandžio 14, sekmadienį, 1 v.p.p. LN Karaliaus Mindaugo menė įvyko iškilmingi vėlykiai pietūs. Dalyvavo apie 300 asmenų. LN moterų būrelio atstovė L. Pocienė pasveikino susirinkusius ir padėkojo už atsilankymą. Meninę programą atliko pensininkų choras "Daina", vadovaujamas L. Turūtaitės. Velykų stalą palaimino ir invokaciją sukalbėjo kun. J. Sasnauskas, OFM. Vaisės buvo paruoštos Vyt. Birštono. Baigiant pietus, atvyko Velykų senelė (L. Mačionienė), kuri apdovanojo mažuosioms dovanėlėmis. LN moterų būrelis nuširdžiai dėkoja A. Jucienei už gėles. LN valdyba dėkoja moterų būreliui už ypatingai gražiai papuoštą Kar. Mindaugo menę ir už trūsą ruošiant Velykų stalo renginį.

– LN valdybos posėdis – balandžio 24, trečiadienį, 7 v.v.

– Balandžio 23, antradienį, 11 v.r. Lietuvių namuose šaukiamas LN moterų būrelio visuotinis narių susirinkimas.

– Mišias choro "Leliūmai" koncertas įvyks Lietuvių namuose balandžio 21 d. Bilietus platina Laima Mačionienė tel. 769-8353 ir V. Kulnys tel. 769-1266.

– LN valdyba po 1996 m. kovo 31 d. įvykusio metinio susirinkimo pasiskirstė pareigomis: pirm. V. Drešeris, vicepirm. R. J. Juodis, ižd. J. Slivinskis, sekr. E. Pamataitis. Komitetai: visuomeninės veiklos – pirm. L. Pocienė; statybos ir remonto bei salių priežiūros – pirm. R. J. Juodis; Slaugos namų – pirm. J. V. Šimkus; narių verbavimo – pirm. R. Paškauskas, socialinių reikalų – pirm. E. Steponas; švietimo fondo – pirm. dr. G. Ginčauskaitė; bingo – pirm. E. Pamataitis; "Lokio" priežiūros – pirm. V. Drešeris; kazino – pirm. K. Petryla.

– Užjausdami savo gerą draugą Vladą Jankaitį, mirusį jo seseriai Lionei Lietuvoje, vietoje užuojautos Slaugos namams aukėjo: \$50 – D. V. Stanaičiai, S. B. Yokubynai, E. K. Liukai, N. Pečiulytė ir V. V. Rasiuliai. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiogiai: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto Ontario, M6P 1A6.

Anapilio sodybai aukėjo \$200 – I. Bumelis.

Anapilio keltuvo vajui aukėjo: \$20 – A. Lešinskienė ir A. H. Trussow (a.a. Stasio Rakščio atminimui).

IŠNUOMOJAMAS butas pirmame aukšte netoli Lietuvių namų. Kreiptis į LN raštinę, tel. 416 532-3311.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Šeštadienį, balandžio 13, susituko Sandra Strimaitytė ir Peter D. McCullough.

– Pakrikštyti: Violetos Adomonytės ir Rimo Šriubickio sūnus Matas Rimas ir Birutės Monikos Adomonytės ir Neil John Sherwood sūnus Lukas John.

– Choras "Leliūmai" iš Kauno giedos Prisikėlimo šventovėje sekmadienį, balandžio 21, per 11.30 v.r. Mišias.

– Šį sekmadienį, balandžio 21, po 11.30 v.r. Mišių šaukiamas metinis Prisikėlimo parapijos susirinkimas. Bus išklausti visų parapijos tarybos sekcijų pranešimai, išdalyta finansų apyskaita, renkama pusė naujų tarybos narių.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija gegužės 1-2 d.d. vėl rengia vartotų daiktų bei drabužių išpardavimą. Daiktus suvežti balandžio 28-29 d.d. tiesiai į salę. Visas išpardavimo pelnas skiriamas labdarai.

– Balandžio 28, sekmadienį, po 11.30 v.r. Mišių KLK moterų dr-jos Prisikėlimo par. skyrius rengia susirinkimą Parodų salėje. Programoje – kun. Julijaus Sasnausko, OFM, paskaita ir skyriaus veiklos klausimai.

– "Kretingos" jaunimo vasaros stovyklos registracijos lapai jau išsiuntinėti. Jeigu kas būtų negavęs, prašome teirautis parapijos raštinėje. Stovyklos vadovai ieško senų "Kretingos" nuotraukų, kurių norėtų pasiskolinti parodai.

– Kun. Edis Putrimas išskrido į Lietuvą skaityti paskaitų apie dvasinį atgimimą. Sugrįš gegužės mėn. pradžioje.

– Mišios, sekmadienį, balandžio 21: 8.15 v.r. už a.a. Marcelę Boližienę; 9.15 v.r. už a.a. Gegužių šeimos mirusius; 10.15 v.r. už a.a. Joną Baronaitį, a.a. Petronėlę ir Leonardą Ulbas ir a.a. Karoliną ir Juozą Prišciepionką ir už a.a. Pijų Jurkšaitį; 11.30 v.r. už parapiją ir visus parapijiečius.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" paskyrė "Tėviškės žiburiams" \$1,000. Leidėjai nuširdžiai dėkoja.

A. a. Alfonso Erštikačio atminimui Stasys Matulionis "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Prano Augaičio atminimui B. Kasperavičius "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$10.

A. a. Pranai Augaičiui mirus, užjausdami jo žmoną ir šeimą, Danutę ir Mečys Norkai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Prano Augaičio atminimui, užjausdami žmoną Albiną ir jos šeimą, Vanda Balnienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

A. a. Prano Augaičio atminimui, užjausdami žmoną Albiną, dukrą Silviją, sūnus Vidą ir Edvardą, Regina Bražukienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

Prisimindama a.a. Birutę Žolpienę, šviesios ir tolimos vaikystės draugę, Aldona Gyltė Minelgienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A. a. Česlovo Anužio atminimui pagerbti, užjausdami jo sesutę G. Chvedukienę, Stefa Sakienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Leono Bliskio atminimui "Tėviškės žiburiams" \$35 aukėjo Danilūnai. Bliskių šeima visą laiką labai nuširdžiai talkino lietuviškai veiklai. Ji sukūrė didelį menišką lietuvišką kryžių, kuris ant paradinio vežimo (float) lydėjo "lietuvišką sodybą" į Kanados šimtmečio parodą 1967 m. Joje jis suavo grupę laimėjo pirmą vietą ir 2 pedų aukščio taure. Po to Bliskiai tą kryžių padovanojo Londono, Ont. Šiluvos Marijos šventovėi.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 503-1687.

Punia Construction Ltd. atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus.

Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nesusaisinamė rūšius, dengiamė stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Kviečiame visus į Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "GINTARAS"

METINĮ KONCERTĄ "MANO PROTĖVIŲ ŽEMĖ"

1996 m. gegužės 5, sekmadienį, 5 val.p.p., Anapilio salėje.

Programoje – visos "Gintaro šokėjų grupės, dainininkai, kaimo kapela.

Bilietai platinami sekmadieniais parapijose arba pas J. Vingelienę tel. 416 233-8108.

Įėjimas \$10, vaikams – \$8. Visos vietos numeruotos.

"Gintaro" tėvų komitetas

KANADOS LIETUVIŲ FONDO

metinis narių susirinkimas

įvyks 1996 m. gegužės 11, šeštadienį, 10 val. ryto,

Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor Str. West, II aukšte, menėje "C".

Registracija 9.30 val. ryto. Tuoj po metinio susirinkimo toje pačioje vietoje šaukiamas specialus visuotinis narių susirinkimas statuto pakeitimo reikalu.

KLF taryba

LELIUMAI – vienas iš trijų geriausių Lietuvos mišrių chorų, tarptautinio chorų festivalio 1983 m. Airijoje laimėtojas (50 choristų iš Kauno) 1996 m. balandžio 21 d., sekmadienį giedos Mišių metu 9.30 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje, 11.30 v.r. Prisikėlimo šventovėje ir koncertuos Lietuvos namuose 3 v.p.p. Rengia specialus komitetas. Inf.

KLB solidarumo mokestis (\$10 asmeniui) bus renkamas balandžio 21 ir 28 sekmadieniais Prisikėlimo parapijose, Anapilyje ir Lietuvių namuose, o Išganytojo parapijoje tik balandžio 28 d.

KLB Toronto apylinkės tarybos ir visuomenės metinis susirinkimas šaukiamas 1996 m. balandžio 30, antradienį, 7 v.v. Lietuvių namų Gedimino menėje. Bus pranešimas apie Kanados Lietuvių dienų renginį. Dalyvausime gausiai.

Kristaus Prisikėlimo šventė jau praėjo, bet sveikinimai "TŽ" darbuotojams vis dar ateina gerokai pagulę paštuose. Gauti sveikinimai iš Vatikano radijo lietuvių skyriaus, Lietuvos "Dienovidžio", "Argentinos lietuvių balso", iš Lenkijoje gyvenančių p.p. Makauskų, Karaliaučiaus krašto lietuvių klebono kun. Gauronsko, kun. Pi-piro, kan. Andrikonio Lietuvoje ir daugelio kitų. Negalėdami padėkoti atskirai kiekvienam, šiomis eilutėmis reiškiamė visiems nuširdžiai padėką už dėmesį "Tėviškės žiburiams" ir linkime, kad esami ryšiai nenutrūktų ir toliau. Viešpaties palaima telydi Jus visus!

Šv. Velykų proga O. Krasauskienė aukėjo \$100 "Tremtinių grįžimo fondui" ir Džukijos partizanams. S. J. Sinkevičiaus aukėjo \$50 "Vaiko tėviškės namams" ir \$50 "Tremtinių grįžimo fondui". Nuširdžiai dėkoja

KLKM draugijos centro valdyba

Juozas Jurėno (Vienna, Ont.) aštuoniadesimtojo gimtadienio pagerbtuvų dalyviai "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo: \$20 – S. R. Beržiniai, A. J. Vieračiai; \$10 – L. J. Vitai, V. Babeckas, A. Babeckienė, V. Galeckas, O. Čekienė, A. B. Stonkai, B. J. Lukošiai. Aukos atsiuntė St. Beržinis. Gerbiame sukaktuvinkui ir aukotojams nuširdžiai dėkoja

KLKM draugijos centro valdyba

A. a. Vlodo Miceikos vienerių metų mirties sukaktį paminėti "Vaiko tėviškės namams" aukėjo: \$20 – dr. S. E. Čepai, B. Lukošienė, P. T. Pargauskai, A. K. Rataičiai, A. Klemienė, J. Rinkūnienė, Sh. G. Miceikos, B. J. Tamulioniai; \$10 – V. A. Čiuprinskai, B. Lunas (Kriauceliūnas), R. J. Gudinskas. "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo: \$20 – P. Z. Augaičiai, P. V. Lapieniai. Aukos surinko M. Povilaitienė.

Sesers a.a. Anelės atminimui pagerbti "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo \$50 – O. Knyvaitė.

A. a. Petro Juodvalkio atminimui "Vaiko tėviškės namams" aukėjo: \$20 – D. H. Graham, A. A. Vaidūnai.

A. a. Leono Bliskio atminimui pagerbti laidotuvių metu "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo: \$100 – Eug. Bliskis ir šeima; \$75 – P. A. Augaičiai; \$50 – U. Bliskienė. "Vaiko tėviškės namams" aukėjo: \$50 – Ken Dunphy ir šeima; \$20 – C. Lawson. Aukos surinko M. Povilaitienė.

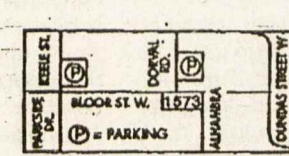
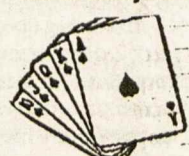
LABDAROS KAZINO

1573 Bloor St. West (Bloor - Dundas West)

Programoje: laimės ratas, kortų žaidimai (Blackjack, Hold'Em Poker),

Balandžio 18, ketvirtadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.
Balandžio 19, penktadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.
Balandžio 20, šeštadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

PELNAS – Toronto Lietuvių namams. Dėl stalų rezervacijos skambinti tel. 416 532-8217

Leidimo nr. P962251

Valdo – Georgian Gaming Services

A. a. Elenos Vaštokienės atminimui pagerbti laidotuvių metu "Vaiko tėviškės namams" aukėjo: \$50 – G. D. Sakus; \$25 – St. G. Vaštokai; \$20 – Alb. Mašalaš, Lyd. Danny Bilyk (Vaštokaitė), J. Pacevičienė, P. L. Murauskai, A. Pacevičius; \$10 – T. E. Šiurna, A. Puterienė, B. Palilionienė, N. A. Slivinskai. "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo: \$25 – A. J. Sungailos; \$20 – E. Senkuvienė, J. Rimšaitė, R. Šimkus, D. Seppanen, L. V. Balaišis, M. Regina, A. Pacevičius, M. Juozaitienė (Liet. partizanams). Aukos surinko M. Povilaitienė ir A. Sungailienė. Velionės šeimai, aukotojams ir rinkėjams nuširdžiai dėkoja

Atitaisymas. Zosės ir Petro Augaičių (Delhi, Ont.) 50 metų vedybų sukakties proga "Tremtinių grįžimo fondui" po \$50 aukėjo Z. Orvydienė su šeima ir P. V. Lapeniai. Atsiprašome už klaidą.

KLKM draugijos centro valdyba

"Tėviškės žiburių" metinis spaudos vakaras įvyko balandžio 13 d. didžiojoje Anapilio salėje. Susirinkus gausiems svečiams, programą pradėjo KLK kultūros dr-jos valdybos pirm. R. Sakalaitė-Jonaitienė sveikinimu ir padėką už visokeriopą savaitraščio rėmimą, darbuotojams bei talkininkams už įvairių pareigų atlikimą. Kalbėti pakvietė Kanados lietuvių fondo tarybos pirm. Paulių Kurą, kuris, palinkėjęs "TŽ" ir toliau šviesti, pirmininkei leidybos reikalams įteikė \$5000 čekį.

Lietingą, šaltą šeštadienį Čikagos "Spindulys", vadovaujamas R. Poskočimienės iš salės vidurio sklaidė jaunatvišką šilumą grakščiais šokiais ir garsiu klumplių tratėjimu, akordeonu grojant vadovėi, smuiku talkinant torontiečiui M. Gabriui, žiūrovams plojant. Pusvalandį trukusį gražų pasirodymą užslėndė Toronto "Gintaro" vadovės R. Karasiejenės sveikinimas čikagiečiams ir gintariečių gėlių įteikimas – kiekvienas kiekvienai. Už visą padėkojo R. Poskočimienė.

Sekė vakariene ir mažoji loterija, kurią pravedė Vyt. Aušrotas. Ponios platino bilietus didžiąjai loterijai, kurios laimikai, dauguma paveikslai, buvo išstatyti apžiūrai ir puošė salę. K. Deksnio "Zagarai" pirmuoju valsu daugelį pakėlė nuo stalų, ir pobūvis įsisiūbavo pakilia nuotaika, smagių apbendravimų ir reikšmingų pojūčių, kad praleistas vakaras ir paaugotus pinigą jungiasi į vieną tikslą – paremti savąją spaudą. S.

"Drauge" kovo 26 d. buvo išspausdintas aprašymas apie Toronto "Gintaro" tautinių šokių ansamblio koncertą Čikagoje, įvykusį kovo 23 d. Autorius ("ATB") džiaugėsi publikos gausumu ir entuziazmu, kuriuo sutiko "Gintaro" nepamirštama, puikiai atliktą tarmiškų liaudies dainų, vaidybos, šokių ir kaimo kapelos muzikos programą. Pasak autoriaus, programa vardu "Mano protėvių žemė" pasižymėjusi išradingumu ir energingumu, o ypatingas dėmesys skirtas šokiams "Mikita", "Jurgio maišas" ir "Trapukas", susizavėta šokėjų nuširdžia išraiška bei šokių sklandumu. Vadovams Ritai ir Juozui Karasiejams palinkėta ir toliau taip sumaniai jaunimą įtraukti į lietuvišką šoki.

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdybos posėdis įvyko 1996 m. balandžio 3 d. Vilniaus rūmų menėje. Valdyba pasiskirstė pareigomis: A. Suškauskas – pirm., J. Janušas – vicepirm. ir namų tvarkos koordinatorius, T. Stanulis – vicepirm. klubo reikalams, posėdžių pirm. ir spaudos informacijai, A. Dargytė-Byzskiewicz – ižd. rinkė, A. Žolpis – sekretorius, L. Balsienė socialinių reikalų ir išvykų koordinatore, A. Šimkienė ir G. Venskaitis klubo renginių koordinatoriai, E. Bartminas – remontų ir namų tvarkos koordinatorius ir J. Revas – pramogų ir filmų koordinatorius. Revizijos komisija: D. Keršienė, S. Jokubaitis ir Br. Pavilionienė. Buvo aptartos automobilių statymo problemos. Nutarta kreiptis į miesto savivaldybę, ieškant išsčių. Taipgi nutarta nupirkti daugiau skalbimo mašinų ir džiovintuvų. Sekantis posėdis – gegužės 1, trečiadienį, 10 v.r.

T. Stanulis
Kanados Lietuvių dienų metu vyks ir mokyklinio amžiaus vaikų (8-15 m.) parašytų eilėraščių konkursas. Lietuvių kalba parašytus eilėraščius prisųsti iki rugsėjo 15 d. adresu Regina Choromanskytė, 75 Duke, Apt. 306, Hamilton, Ont. L8P 1X4. Trys geriausi eilėraščiai bus premijuojami. Tema laisva.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

MONTREAL

Prisikėlimo pamaldos Velykų rytą Aušros Vartų parapijoje buvo išpūdingos. Visoms iškilimėms vadovavo parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas, talkinamas kun. Izidoriaus Sadausko ir kun. J. Lipski. Prisikėlimo procesijos dalyvavo daug jaunimo: kryžiaus, velykinės žvakės, smilkalų nešėjai, parapijos komiteto nariai, Mišių patarnautojai, gėlių barstytojos. Procesijos ir Mišių metu parapijos ir vyrų choral, diriguojami muz. Aleksandro Stankevičiaus, puikiai giedoję. Tarp giesmių įsijungė sol. Gina Čapkauskienė su Gudauskienės "Viešpaties pasaulis" ir populiariąja – "Panis angelicus". Sol. Antanas Keblys pagiedojo C. Gounod "Garbė Aukščiausiam". Vargonais visus lydėjo Manuel Blais. Choro koordinatorius – Antanas Mickus. Mišių metu pamokslą pasakė klebonas, skaitinius atliko dr. Jonas Mališka. Šventovė buvo pripildyta – pavėlavę stovėjo prie du-

ry. Buvo svečių iš Toronto, Otavos ir kitur. Po pamaldų dauguma nusileido į salę, kur prie kavos, vyno ir užkandžių galėjo pasisveikinti su šv. Velykom.

LK Mindaugo šaulių kuopos metiniame susirinkime dvejiems metams išrinkta nauja valdyba, kuri jau pasiskirstė pareigomis: kuopos vadas Antanas Žiukas, vado pavaduotojas Augustinas Kalvaitis, susirašinėjimas Gasparas Alinauskas, ižd. rinkėjas ir posėdžių sekretorius Antanas Račinskas, parengimams Petras Ražanas, turto ir sporto globėjas Vladas Kronkaitis, vėliavininkas Jonas Šeidydis ir ligonių lankytoja Elzbieta Kirstukienė. Revizijos komisija: Juozas Išganaitis, Rūta Žiukienė ir Vytautas Barauskas.

Solistė Lilija Turūtaitė dainuos Spaudos vakare, kurį ruošia "Nepriklausoma Lietuva" balandžio 27 d. Aušros Vartų parapijos salėje. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Apsakomybės

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greltas ir tikslus patarnavimas. Pasitarkime neįpareigoja apsidrausti.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Pensijos kanadiečiams užsienyje

Pastaruoju metu LR ambasada Otavoje gavo keletą tautiečių Kanadoje paklausimų dėl jų Kanados pensijų persiuntimo ir išmokėjimo Lietuvoje galimybių. Pranešame, nors kol kas tarp Lietuvos ir Kanados nėra specialaus valstybinio susitarimo šiuo klausimu, tačiau nei Lietuvos, nei Kanados įstatymai nedraudžia to daryti.

Pasiteiravę šiuo klausimu Kanados Human Resources Development departamente sužinojome, jog tiek Kanados senatvės pensija (Old Age Security Pension), tiek mokėjimai pagal Kanados pensijų planą (Canada Pension Plan) gali būti persiųsti į bet kurią pasaulio šalį, taigi ir į Lietuvą. Persiunčiam Kanados doleriais.

Kanados įstatymai reikalauja, jog norint gauti Kanados senatvės pensiją užsienyje, būtina, kad tokios pensijos gavėjas Kanadoje būtų pragyvenęs 20 metų po to, kai jam sukako 18. Jeigu Kanadoje buvo pragyvenę trumpiau nei 20 metų, yra taikomi tam tikri apribojimai, todėl kiekvienam atskiru atveju reiktų susisiekti su artimiausiais Human resources Development skyriais ir pasiaiškinti su Income Security Programs pareigūnais.

Jaunimui vasaros darbų šiais metais bus 5,000 daugiau negu pernai, praneša Ontario provincijos švietimo ministerija, nors bus išleista \$3 milijonai dolerių mažia. Iš viso darbu jaunimui būtų apie 29,000 įvairiose srityse, įskaitant aplinkosaugos projektuose, verslo bei valdžios sluoksniuose, šiaurės vietovėse ir pan. "Ontario Summer Jobs" programos informacija teikiama mokyklose, studentų įsidarbinimo centruose ir kitose agentūrose bei telefonu 1-800-387-0777.

Atitaisymas. "TŽ" 13 nr. užuojautoje išspausdinta "a.a. Jonui Bliskiiui". Turi būti "Leonui". Atsiprašome.

Autorė straipsnio "Radžiaus Kryžiaus kalnas", išspausdinto "TŽ" 1996 m. 15 nr., yra rašytoja Alė Rūta. Spautuvėje jos inicialai prieš straipsnio buvo praleisti per neapsižiūrėjimą.

CANDLELIGHT CATERING

Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpiname gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.